

Allmänna bestämmelser för utställningar, prov och tävlingar

Anordnade av SKK och till SKK anslutna läns- och specialklubbar samt avtalsanslutna rasklubbar.

Dessa bestämmelser är fastställda att gälla fr o m 2012-01-01 t o m 2016-12-31. Eventuella ändringar som påkallats av svensk lagstiftning eller FCI återfinns på SKKs webbplats (www.skk.se)

Nedanstående bestämmelser gäller för officiella (stambokförda) utställningar, prov och tävlingar som anordnas av Svenska Kennelklubben (SKK) och till SKK anslutna läns- och specialklubbar samt avtalsanslutna rasklubbar.

Härutöver gäller i tillämpliga delar SKKs stadgar, samt bestämmelser som utfärdats av myndighet.

Sammanförandet av hundar till utställningar, prov och tävlingar ställer krav på såväl arrangör som ägare/förare av hund för att kunna upprätthålla ett gott skydd mot smittsamma sjukdomar och skador på människor, den egna hunden och andra djur.

Hundens välfärd har alltid högsta prioritet på samtliga arrangemang inom SKKorganisationen.

Det är också viktigt att resultatet av bedömningen inte påverkas av otillbörliga förhållanden.

Det åligger deltagare och funktionär **att** handla eller uppträda på sådant sätt att det inte skadar eller motverkar SKK eller dess medlemsorganisationer samt **att** på prov, utställning eller tävling inte agera på sådant sätt att det påverkar andra hundars chanser till rättvis bedömning och att inte heller uttala sig nedsättande om andra hundar, funktionärer eller deltagare.

Samtliga hundar ska ställas till förfogande för de undersökningar och de provtagningar som kan föranledas av kontroll av doping och andra otillbörliga förhållanden.

När veterinärintyg återropas för en hund ska detta vara utfärdat på av SKK godkänd blankett (se exempelvis F145 Sveriges Veterinärförbund eller motsvarande). Uppgifter som ska finnas med för att intyget ska accepteras är: ras, registrerat namn, registreringsnummer, ID-nummer, beskrivning av skada, om den är förvärvad, vad ingreppet avser, åtgärd, anledning till åtgärd och om kroppsdel avlägsnats kommentera dess utseende. Intyg i original ska alltid medtas vid utställning.

Arrangör äger rätt att kopiera veterinärintyg.

Person som av SKKs Disciplinnämnd uteslutits ur SKK-organisationen eller som av nordisk kennelklubb eller FCI avstängts från rätten att delta på utställning, prov eller tävling, eller som på grund av myndighetsbeslut inte får hantera eller inneha djur, får inte delta på prov eller tävling. Sådan person får inte heller ställa ut eller visa hund eller delta med avels- eller uppfödargrupp på utställning. Detta gäller även person som valt att utträda ur SKK-organisationen under pågående utredning i SKKs Disciplinnämnd, innebärande att SKKs Disciplinnämnd inte kan pröva ärendet i sak. Hundägare ansvarar för att hund vid utställning, prov eller tävling inte visas/förs av person som är utesluten, avstängd eller av myndighet ålagts förbud att hantera eller inneha djur.

Hund som under de senaste sex månaderna före utställning, prov eller tävling ägts av person som av SKKs Disciplinnämnd uteslutits eller ålagts förbud att anmäla, föra eller låta framföra hund vid utställning, prov eller tävling, får inte delta.

Resultat tilldelade i officiell klass registreras hos SKK. Endast registrerad hund kan tilldelas championat.

1. Vaccinationer

Deltagande utländska hundar ska vara införda till Sverige i enlighet med svenska införselbestämmelser för hund avseende rabiesvaccination och avmaskning gentemot bandmask (Echinococos).

Deltagande hund ska vara vaccinerad mot valpsjuka enligt följande:

- Hund **under ett (1) års** ålder: vid **lägst tio (10) veckors** ålder.
- Hund **över ett (1) års** ålder: Hund ska vara vaccinerad vid **lägst tio (10) månaders** ålder och inte vara utförd för mer än **fyra (4) år** sedan.

- Förstagångsvaccination ska vara gjord **minst fjorton (14) dagar före** prov-, tävlings- och/eller utställningsdagen.

Kontroll av att gällande införsel- och vaccinationsbestämmelser följts kan förekomma.

Vidare rekommenderar SKK att deltagande hundar dessutom är vaccinerade mot parvovirusinfektion och parainfluensa (kennelhosta).

2. ID-märkning

Hund ska vara ID-märkt för att få delta på officiell utställning, officiellt prov eller tävling (gäller även blandras och oregistrerad hund).

ID-märkningen kan ske genom tatuering eller genom implantat av microchip som uppfyller ISO-standard 11784 och 11785.

Specialklubb äger rätt att bestämma att endast tatuering ska gälla vid klubbens arrangemang.

Deltagare som tillhandahåller egen avläsare äger rätt att delta med microchipmärkt hund oavsett om arrangören beslutat om tatuering.

Vid utställning anordnad av SKKs centralstyrelse eller SKK/länsklubb är arrangören skyldig att tillhandahålla avläsare.

Kontroll av ID-märkning kan ske genom stickprov.

3. Ansvar

Hundägare eller dennes ombud står under pågående utställning, prov eller tävling under det ansvar som följer av *lagen om tillsyn över hundar och katter*.

Utställare, prov- eller tävlingsdeltagare svarar för att hunden hålls på ett sådant sätt att den inte kan tillfoga sig själv eller andra skada. Förvaring i bil, bur, tält eller dylikt får under inga omständigheter ske under sådana förhållanden att hunden kan ta skada.

Om hundägare eller dennes ombud under utställning, prov, tävling eller klubborganiserad aktivitet förvarar hund i strid mot ovanstående **ska** denne, av tjänstgörande funktionär, på särskild blankett, rapporteras till SKK. Exempel på funktionär är: bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller tävlingsledare, domare, ringsekreterare, instruktör samt figurant vid prov. Det åligger arrangören att tillse att blanketten finns tillgänglig vid arrangemanget.

Arrangerande klubb fritar sig och sina funktionärer från allt ansvar för skada eller förlust som kan uppstå för hundägare i samband med utställning, prov eller tävling. Detsamma gäller skada som förorsakats av hund under pågående utställning, prov eller tävling om skadan inte bevisligen varit en följd av uppenbart bristande arrangemang.

Aga av hund är förbjuden.

4. Force majeure

Arrangören är inte skyldig att återbetala anmälningsavgiften om arrangemanget blivit inställt på grund av force majeure.

SKK eller medlemsorganisation svarar inte för skador eller direkta eller indirekta kostnader som orsakats på grund av icke genomfört evenemang. Inte heller förtroendevald, tjänsteman eller funktionär inom SKK eller medlemsorganisation som fattat beslut om sådant evenemang, svarar för skador eller direkta eller indirekta kostnader.

5. Oacceptabelt beteende

Hundar som under utställning, prov, tävling eller klubborganiserad aktivitet uppvisar ett oacceptabelt beteende genom att visa aggressivitet, göra utfall eller på annat sätt uppträda hotfullt mot människor och/eller andra hundar kan avvisas från området.

Särskild rapporteringsskyldighet för domare och funktionärer

Tjänstgörande domare och funktionär är skyldig att på särskild blankett, skriftligen till SKK rapportera då hund under utställning, prov, tävling eller klubborganiserad aktivitet visat oacceptabelt beteende enligt ovan. Det åligger arrangören att tillse att blanketten finns tillgänglig vid arrangemanget.

Exempel på funktionär är: bestyrelse, kommissarie, tjänstgörande veterinär, prov- eller tävlingsledare, ringsekreterare, instruktör samt figurant vid prov.

6. Hinder för deltagande i utställningar, prov och tävlingar

Mentalitet

Hund som vid tre (3) tillfällen tilldelats Disqualified eller 0 pris med hänvisning till mentaliteten, äger inte rätt att delta.

Smittsam sjukdom

Hund som har en smittsam sjukdom eller ohyra får inte delta.

Hund får inte delta som under den senaste månaden har haft eller misstänkts ha haft valpsjuka, parvovirusinfektion eller kennelhosta, eller som under den senaste månaden vistats tillsammans med hund som då var sjuk i någon av dessa sjukdomar.

Hund får inte delta tidigare än 2 månader efter avslutad karantänsvistelse.

Dräktig tik och valptik

Dräktig tik får inte delta i prov, utställning eller tävling 30 dagar före valpning, beräknat från 63 dagar efter första parningen, och får inte heller delta förrän 75 dagar efter valpning oavsett resultatet av valpningen.

Valpar

Valpar under 4 månaders ålder får inte delta på prov, tävling eller utställning och inte heller införas på provområdet.

Öronkuperade hundar

Födda före 1 januari 2008:

- Hund född i land där öronkupering inte var tillåten när den företogs alternativt är fallen undan dansk-, finsk-, norsk- eller svenskägd tik **får inte delta** på utställning, prov, tävling eller mentalbeskrivning.
- Hund född i land där öronkupering var tillåten när den företogs **får delta** på utställning, prov, tävling och mentalbeskrivning.

Födda 1 januari 2008 eller senare:

- **Får inte delta** på utställning.
- Hund född i land där öronkupering var tillåten när den företogs **får delta** på prov, tävling och mentalbeskrivning.
- Hund född i land där öronkupering inte var tillåten när den företogs **får inte delta** på utställning, prov, tävling eller mentalbeskrivning.

Svanskuperade hundar och hundar som inte fötts med naturlig hellång svans

Födda före 1 januari 2008:

- Hund född i land där svanskupering var tillåten när den företogs och som inte är fallen undan svensk- eller norskägd tik **får delta** på utställning, prov, tävling och mentalbeskrivning.
- Hund född i Sverige och där svanskuperingen utförts av veterinärmedicinska skäl för att avhjälpa en efter födelsen förvärvad skada och där intyg i enlighet med vad som anges i inledningen till

allmänna bestämmelser kan uppvisas i original såväl vid arrangemanget som senare **får delta** på utställning, prov, tävling och mentalbeskrivning.

- Dock gällande hund av raserna **dobermann och rottweiler** född i land där svanskupering inte var tillåten när den företogs, oavsett de veterinärmedicinska skäl som anges ovan, **får inte** delta på utställning, prov eller tävling. Däremot **får den delta** på mentalbeskrivning.

Födda 1 januari 2008 eller senare:

Prov, tävling och mentalbeskrivning

- Hund född i land där svanskupering var tillåten när den företogs eller som har svanskuperats av veterinärmedicinska skäl alternativt inte är född med naturligt hellång svans **får delta** på prov, tävling och mentalbeskrivning.
- Hund född i land där svanskupering inte var tillåten då den företogs **får inte** delta på prov, tävling eller mentalbeskrivning.

Generalklausul och dispensmöjlighet

Hund som förts ut ur Sverige och som blivit örönkuperad eller svanskuperad eller fått annan i Sverige otillåten åtgärd vidtagen, får efter återinförsel till Sverige inte delta på utställning, prov, tävling eller mentalbeskrivning. Detta gäller även valpar undan tik som förts ut ur Sverige, om valparna fötts inom ett år från dagen för utförseln av tiken.

Från denna bestämmelse kan SKKs centralstyrelse medge undantag om det klart framgår att utförseln inte skett för att kringgå bestämmelserna om hinder för deltagande, eller om synnerliga skäl föreligger.

7. Doping och andra otillbörliga förhållanden

Deltagande hund får inte vara skadad eller sjuk. Den får inte heller vara påverkad på otillbörligt sätt, det vill säga den får inte vara utsatt för åtgärd som otillbörligt kan påverka utseende, prestation, reaktion eller yttring av skada eller sjukdom.

Doping av hund regleras av Statens Jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om träning och tävling med djur, SJVFS 2011:24 saknr L 17, 7 kap. 1-2 §§ samt bilaga 2 till dessa föreskrifter.

Därutöver återfinns detaljerade regler för vilka behandlingar och åtgärder som är otillåtna inom SKK-organisationen i Nationellt dopingreglemente för hund. Här finns också regler för dispensansökan från SKK-organisationens dopingreglemente.

Det åligger den som är ansvarig för hunden att vid behandling eller annan åtgärd förvissa sig om vad detta kan innebära i fråga om hundens rätt att delta vid utställning, prov eller tävling.

Då utställningsbestyrelse/provledning/tävlingsledning bestämt att prov för utrönande av eventuell doping eller annan otillåten åtgärd ska tas, är den som är ansvarig för hunden skyldig att ställa aktuell hund till förfogande för provtagning och för de ytterligare undersökningar som kan föranledas därav. Manipulation av prov för dopinganalys är förbjuden.

Detaljerade regler för provtagningsrutiner med mera återfinns i Nationellt dopingreglemente för hund.

Kastrerad hanhund/tik

Hanhund som kastrerats kirurgiskt medges generell dispens att delta vid prov, tävling eller utställning. För deltagande vid utställning och exteriörbeskrivning krävs att det genom intyg i enlighet med vad som anges i inledningen till allmänna bestämmelser (utfärdat före kastrationen men efter 6 månaders ålder) kan styrkas att hunden haft två normalt utvecklade och belägna testiklar före operationen.

Hanhund som kastrerats genom medicinsk behandling medges inte dispens för deltagande vid prov, tävling eller utställning.

Tik som kastrerats genom kontinuerlig medicinsk behandling eller kirurgisk behandling medges generell dispens för deltagande i förhållande till Nationellt dopingreglemente för hund

Särskilda bestämmelser för IPO-prov

1. Reglernas tillämplighet mm

Dessa bestämmelser ska, utöver vad som stadgas i FCI:s regler för IPO, tillämpas vid officiella IPO – prov inom Svenska Brukshundklubben.

BSL består av spår- och lydnadsdelarna i motsvarande IPO -klass.

Härutöver gäller i tillämpliga delar SKK:s stadgar, samt bestämmelser som utfärdats av myndighet.

2. Rätt att anordna prov m m.

Officiella prov i grenarna (IPO, FH, IPO-FH, BSL och BH) anordnas av lokalklubb, rasklubb eller distrikt (SM endast distrikt) på uppdrag av FS.

Uppenbart åsidosättande av fastställda regler kan medföra att arrangör inte ges tillstånd att anordna prov under viss tid.

Vid prov som utlysts som rasklubbsmästerskap gäller följande: Förare som är medlem i, och med hund hänförd till, aktuell rasklubb (och som alltså deltar i det i provet ingående mästerskapet) äger företräde. Vid maximering bland dessa gäller i första hand högsta kvalificeringsresultat (se nedan), i andra hand lottning. Kvalificeringsresultatet kan anges i anmälan och ska då vara högsta poäng i aktuell grupp och klass sedan anmälningstidens utgång för förra årets rasmästerskap i gruppen.

3. Ansökan om prov och tävlingar

a) Ansökan

Ansökan från lokalklubb inges till distriktet på tidpunkt som bestäms av distriktet. Distrikt fastställer årsvis sitt tävlingsprogram och skickar enligt anvisningar från förbundskansliet in det senast den 1 september året före.

För svenska mästerskap gäller att ansökan ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 15 juni tre år före mästerskapstävlingarna (ex 2012 ansöks om mästerskap 2015).

b) Tillstånd

Arrangör är skyldig att i god tid inhämta de tillstånd som enligt lagar och förordningar erfordras för provets genomförande.

Om utländsk domare och/eller figurant ska anlitas, ska namnuppgift på denna senast 6 månader före tävlingsdagen meddelas förbundskansliet, som via Svenska Kennelklubben (SKK) ansöker om tillstånd från domarens/figurantens hemland. Erhållet tillstånd ska finnas tillgängligt vid tävlingstillfället.

c) Ändringar i tävlingsprogrammet

Med hänsyn till gällande överenskommelse med Statens Naturvårdsverk får ändringar och tillägg i programmet inte förläggas till s.k. hundförbudstid. (1 mars - 20 augusti).

Under övrig tid av året gäller att distrikt beslutar om ändringar och tillägg vad avser BH-prov.

Under övrig tid av året gäller att beslut om ändringar i fastställt årsprogram fattas av FS och tillåts endast om synnerliga skäl föreligger. Ansökan om ändring och tillägg ska utförligt motiveras och av lokalklubb insändas till distriktet, som med till- eller avstyrkan vidarebefordrar ansökan till FS. Rasklubb ansöker direkt hos FS. Ändringar i programmet får ej göras förrän beslut meddelats från förbundskansliet.

Om planerat prov av någon anledning måste inställas ska ansökan göras hos distriktet/rasklubben som fattar beslut och omgående meddelar detta till förbundskansliet.

d) Kungörande

Prov kungörs genom FS' försorg i det fastställda tävlingsprogrammet.

4. Redovisning av prov

För varje hund ska en sammanställning över uppnådda poäng i provets olika delar upprättas. Denna ligger till grund för resultatlistan, vilken skall insändas till förbundskansliet i två ex (original och kopia) inom 8 dagar efter avslutade prov. Resultatlista upprättas på godkänd blankett. Resultatlistan ska uppta samtliga i provet deltagande hundar.

Resultat skall även införas i tävlingsbok.

5. Klassindelning

Klasserna är:

- BeHörighetsprov (BH)
- Brukshundprov IPO klass 1
- Brukshundprov IPO klass 2
- Brukshundprov IPO klass 3
- Brukshundprov-Spår klass 1 (FH 1)
- Brukshundprov-Spår klass 2 (FH 2)
- Brukshundprov-Spår klass IPO-FH
- Brukshundprov-Spår/Lydnad klass 1 (BSL1)
- Brukshundprov-Spår/Lydnad klass 2 (BSL2)
- Brukshundprov-Spår/Lydnad klass 3 (BSL3)

6. Villkor för deltagande

a) Hund ska delta under det namn den är registrerad. Resultatet för hund som tävlar under oriktiga anmälningsuppgifter stryks. Svenskäggt hund ska vid anmälningstidens utgång vara registrerad i SKK. Svenskäggt hund som är född före 2001-01-01 kan ha norskt registreringsnummer. För utlandsägg hund ska kopia av registreringsbeviset medfölja anmälningsblanketten till provet. I de fall ovanstående krav ej uppfylls kommer erhållna resultat att annulleras. Observera att om utländsk hund delägs av en person boende i Sverige, måste hunden vara omregistrerad i SKK före anmälningstidens utgång.

b) Kryptorchid hund får delta i alla prov dock inte vid prov som utlysts som internationellt prov.

c) Förare får delta med två hundar vid samma prov.

d) Förare/ägare till hund som deltar i prov får ej tjänstgöra som funktionär inom den klass vari hunden deltar.

e) Hund som är född efter 1/1 2011 måste ha godkänt BH-prov innan den får starta i BSL 1 eller FH 1.

7. Hinder för deltagande

Se Allmänna bestämmelser för utställningar, prov och tävlingar sid. 1-7 i dessa regler.

a) För förare bosatt i Sverige krävs medlemskap i SBK. För förare bosatt utom Sverige krävs medlemskap i av SKK erkänd utländsk kennelorganisation, alternativt medlemskap i SBK.

b) Föraren ska under året uppnå lägst 12 års ålder.

c) Förare, bosatt i Sverige, får under en och samma tävlingssäsong

(= kalenderår) representera endast en lokalklubb och därutöver en eller flera rasklubbar i SBK, vid tävlande med hund av ras hänförd till respektive rasklubb.

Undantag gäller dock för förare, vars medlemskap upphör under säsongen. Vid förnyelse av detta kan byte av klubb ske.

d) För hund som uppnått 18 månaders ålder krävs genomgången mentalbeskrivning (MH).

e) För deltagande i BH ska hunden ha uppnått 15 månaders ålder.

f) För deltagande i IPO 1 erfordras att hunden godkänts i BH och uppnått 18 månaders ålder.

g) För deltagande i IPO 2 erfordras att hunden erhållit utbildningsbeteckningen IPO 1 och uppnått 19 månaders ålder.

- h) För deltagande i IPO 3 erfordras att hunden erhållit utbildningsbeteckningen IPO 2 och uppnått 20 månaders ålder.
- i) För deltagande i IPO 1-3 krävs att hunden är av ras för vilken SBK har avelsansvaret. Det krävs också skyddslicens utfärdad av SBK. För skyddsutbildad tjänstehund krävs inte licens, dock erfordras att myndighetens godkännande kan styrkas.
- j) Berättigad att delta i svenskt mästerskap är svenskägd hund (hund som till minst 50 % ägs av svensk medborgare eller svensk organisation/svenskt företag). Hunden ska vid officiellt prov i Sverige under kvalificeringsperioden (tiden från anmälningstidens utgång för föregående års SM till anmälningstidens utgång för innevarande års SM) minst två gånger ha erhållit minst betyget "SG" i IPO 3 för två olika A-domare och på två olika platser.
Hund som deltagit vid ett internationellt mästerskap, typ FCI-VM, NoM eller något annan tävling med internationell mästerskapsstatus får tillgodoräkna sig resultat därifrån som kvalificering till SM.
- k) För deltagande i BSL 1 erfordras att hunden uppnått 15 månaders ålder och har godkänt BH-prov.
- l) För deltagande i BSL 2 erfordras dels att hunden uppnått 18 månaders ålder, dels att den erhållit utbildningsbeteckningen IPO 1 eller BSL 1 .
- m) För deltagande i BSL 3 erfordras dels att hunden uppnått 20 månaders ålder, dels att den erhållit utbildningsbeteckningen IPO 2 eller BSL 2.
- n) För deltagande i FH 1 ska hunden ha uppnått 18 månaders ålder och har godkänt BH-prov.
- o) För deltagande i FH 2 erfordras dels att hunden uppnått 20 månaders ålder, dels att den erhållit utbildningsbeteckningen FH 1.
- p) För deltagande i IPO-FH erfordras att hunden uppnått 20 månaders ålder och har godkänt BH-prov.

8. Anmälan och avgifter

Anmälningsavgiften bestäms av FS och består av en administrativ avgift (för arrangörens omkostnader) och en startavgift. Fördelningen bestäms då avgifterna fastställs. Vid anmälan betalas hela avgiften in. Skillnaden märks först vid eventuell återbetalning, då den administrativa delen inte måste återbetalas.

Anmälningsavgifter och betalningsformer kungörs årligen i tävlingsprogrammet.

Anmälan på av FS fastställd blankett och anmälningsavgift ska vara arrangören tillhanda senast tre veckor före provet. Efteranmälan kan göras utan särskilda villkor, dock avgör arrangören om efteranmälningar ska tas emot eller ej samt i vilken utsträckning.

Vid tävling om svenskt mästerskap ska anmälan på fastställd blankett vara förbundskansliet tillhanda senast 60 dagar före tävlingsdagen. Anmälningsavgift ska vara arrangören tillhanda vid anmälningstidens utgång.

PM till deltagare eller återbudsbrief ska vara vederbörande tillhanda senast 14 dagar före provet. Startavgift återbetalas samtidigt med återbudsbriefet, om utlyst prov inställes eller då anmäld hund lottas bort. Startavgift återbetalas också vid bestyrkt hinder för deltagande av orsak, varöver anmälnaren inte råder (bestyrks av veterinär, läkare eller styrelsefunktionär inom den egna klubben).

För att avgift ska återbetalas måste dock återbud lämnas före provdagen samt ska bestyrkan av orsaken vara arrangören tillhanda senast 14 dagar efter provet. Återbetalning ska göras senast en månad efter provet.

9. Protest och besvär

a) Den som deltagit i prov med hund och därvid anser sig ha tillfogats orätt, äger söka rättelse genom att avge protest till domaren. Härvid gäller:

Protest får inte avse domslut utan endast tekniskt fel. Protest ska vara skriftlig och avlämnas till arrangören senast en halvtimme efter det momenten slutförts i vederbörande klass. Avslagen protest ska skriftligen motiveras.

b) Om klagande inte skulle låta sig nöja med domares beslut kan han besvära sig hos FS. Härvid gäller:

Besvär ska skriftligen vara FS tillhanda senast en vecka efter det klagande fått del av domarens beslut.

10. Regler m m.

Det åligger arrangören att hålla dessa regler samt övriga anvisningar för provet etc. tillgängliga på provplatsen.

11. Maximering av antalet deltagare

Arrangören bestämmer maximiantalet deltagare i provet. Maximeras antalet deltagare ska medlemmar i arrangerande klubb beredas tillfälle att delta före medlemmar från annan klubb.

Om antalet anmälda deltagare ej uppgår till minst tre vid anmälningstidens utgång, äger arrangör rätt att inställa provet.

Vid tävling om svenskt mästerskap får antalet deltagare ej överstiga 15. Vid maximering enligt denna regel ska hänsyn tas till kvalificeringsresultaten.

Dock ska senaste svenske mästare beredas tillfälle att delta. Förutsättning för att svenskt mästerskap ska anordnas är vidare, att minst tre deltagare anmälts.

12. Kontroller

Arrangör är skyldig att kontrollera

- att hund ska vara ID-märkt
- att hunden genomgått *mentalbeskrivning* (MH)
- att hund i IPO 1 har godkänt BH-prov
- att förare i IPO 1-3 innehar *skyddslicens* (eller motsvarande för tjänstehund)
- att hund i BSL 1 har godkänt BH-prov (gäller för hund född efter 1/1 2011)
- att hund i FH 1, IPO-FH har godkänt BH-prov (gäller för hund född efter 1/1 2011)
- att hunden är *vaccinerad* enligt gällande bestämmelser
- att föraren har giltigt *medlemskap*.

Tävlande, som ej kan uppvisa giltigt medlemskort ska erlägga en extra avgift om 10 kronor, vilken tillfaller arrangören. Det åligger sådan tävlande att inom tre dagar efter tävlingstillfället hos arrangören styrka sitt medlemskap. Sker inte detta, ska resultatet strykas.

13. Avstängning av hund

Övrigt olämpligt uppträdande

Hund som vid något tillfälle under provet uppträder olämpligt t.ex. förföljer vilt utesluts från vidare tävlan i provet. Sådant beslut fattas av domare i den klass hunden deltar samt införs på resultatlistan och domarprotokollet.

Anmälan om avstängning ska omgående insändas till förbundskansliet genom arrangörens försorg. FS äger rätt att avstänga hund för längre eller kortare tid.

14. Betygsnivåer och bedömning

För att en hund skall ha bestått ett prov (=betyget "Tillfredsställande") måste den:

- i IPO minst uppnå poängen 210, fördelat på 70 poäng i respektive grupp A – B – C. Om en hund inte består provet i någon av delarna A, B eller C kan oavsett hur många poäng den i övrigt uppnår, endast tilldelas totalbetyget (Bristfällig).
- i BSL minst uppnå totalpoängen 140, fördelat på 70 poäng i del A och 70 poäng i del B. Om en hund inte består provet i del A eller B kan oavsett hur många poäng den i övrigt uppnår, endast tilldelas totalbetyget (Bristfällig).
- i FH och IPO-FH uppnå minst 70 poäng respektive 140 poäng.

Betygsnivåerna förkortas "V" (Utmärkt), "SG" (Mycket god), "G" (God), "B" (Tillfredsställande) resp. "M" (Bristfällig).

Certifikat IPO

Certifikat tilldelas vinnande hund/hundar under förutsättning att minst 270 p (SG) uppnåts i IPO 3. Dessutom tilldelas annan än vinnande hund/hundar certifikat om:

- dennes poängsumma uppgår till minst 286 p (V)
- dennes poängsumma ej understiger segrarens med mer än 5 p (under förutsättning att SG uppnåts)

CACIT i IPO

För att få tävla om CACIT måste hunden ha erhållit lägst ”very good” eller 2:a pris i kvalitetsbedömning på internationell utställning vid lägst 15 månaders ålder i bruksklass eller öppen klass.

Utförligare information om CACIT läs vidare under rubriken **titlar**.

Certifikat IPO-FH

Certifikat tilldelas vinnande hund/hundar under förutsättning att minst 90 poäng + 90 poäng (180 poäng, SG) har uppnåts i IPO-FH. Dessutom tilldelas annan än vinnande hund/hundar certifikat om;

- dennes poängsumma uppgår till minst 192 poäng (V).
- dennes poäng ej understiger segrarens med mer än 5 poäng (under förutsättning att kravet för certifikat uppnåts).

15. Förarens skyldigheter

Förare är skyldig att väl känna till och följa de regler och anvisningar som utfärdas för IPO -prov samt de ytterligare anvisningar som meddelas av provledaren. Det är förbjudet att aga hund under pågående prov. Munkorg får ej användas. Följer icke föraren dessa bestämmelser eller i övrigt uppträder olämpligt kan han av domaren uteslutas från provet.

16. Tävlingsbok

Tävlingsbok krävs för varje deltagande hund. Utfärdande av tävlingsbok sker enligt reglerna för vederbörande förarens organisation. Det måste säkerställas att bara en tävlingsbok utfärdas för varje hund. Ansvar för härför åvilar den utfärdande organisationen.

Provresultatet ska vid alla tillfällen införas i tävlingsboken och kontrolleras samt underskrivas av domaren och, om så planerats, även av provledaren.

17. Hunds framförande

- a) Hunden ska ha samma förare i samtliga moment.
- b) Förare får inte ta emot hjälp av utomstående.
- c) Godis eller hjälpmedel såsom boll, ring o. dyl. får ej användas från och med att hunden beträder appellplanen och till och med att denna lämnats.
- d) Rörelsehindrad får ta hjälp av utomstående, tillstånd för detta ges av tjänstgörande domare.

18. Svenskt mästerskap (SM)

Svenskt mästerskap arrangeras i IPO 3.

Vid SM ska två-domarsystem användas med minst två domarlag.

19. Provledare

Arrangören utser provledare som ansvarar för provets genomförande. Provledaren ska vara auktoriserad och medlem i SBK och är ansvarig för arrangemangets organisatoriska del. Han utför och övervakar det nödvändiga arbetet med att förbereda och genomföra ett prov. Han måste garantera det reglementsensliga förloppet av provet och stå till den tjänstgörande domarens förfogande under hela provet.

Provledaren får följaktligen inte framföra hund eller överta andra funktioner. Det åligger honom bl.a. att:

- inhämta samtliga tillstånd för provets genomförande
- anskaffa nödvändig terräng för spåren i resp. klass
- ingå avtal med spårområdenas ägare och jakträttsinnehavare
- ställa sakkunnig hjälppersonal till förfogande, som t.ex. figurant, spårläggare, persongrupp osv.
- informera sig om eventuellt provstopp
- anskaffa nödvändiga redskap enligt reglerna samt säker skyddsdräkt till figuranten
- anskaffa papper, såsom domarprotokoll och resultatlistor för alla klasser
- ha tävlingsbok, stamtavla, vaccinationsintyg och, om nödvändigt, försäkringsbrev för ansvarsförsäkring i beredskap

Provledaren ska minst tre dagar före provet informera domaren om plats, starttid, vägbeskrivning, provkategori och antal deltagande hundar. Underlåts detta så har domaren rätt att avstå från att döma provet.

18. Funktionärer

För samtliga kategorier av funktionärer gäller att de ska efterleva de etiska regler och riktlinjer som formulerats i dokumentet ”Etisk policy för prov och tävlingar inom Svenska Brukshundklubben.

Tjänstgörande domare och figuranter ska vara auktoriserade och medlemmar i SBK. Vad gäller utländsk funktionär, se pkt 3. Domare, som ej tjänstgjort vid officiellt prov i IPO eller deltagit vid central domarkonferens under det senaste kalenderåret äger ej döma med mindre än att förnyad prövning av kompetensen skett (enligt SBK:s bestämmelser).

Figurant, som ej tjänstgjort vid officiellt prov i IPO eller deltagit i regional preparandkurs under det senaste kalenderåret äger ej tjänstgöra med mindre än att förnyad prövning av kompetensen skett (enligt SBK:s bestämmelser).

Arrangören utser provledare, som är auktoriserad av SBK, vilken ansvarar för provets genomförande.

Domare och figuranter vid SM kallas genom FS försorg.

Domare får inte tävla i någon klass på prov där domaren själv dömer.

Ej heller döma hund som under de senaste sex månaderna före provet ägts, tränats eller tävlats av domaren eller person i domarens hushåll.

FCI's
internationella brukshundprov
och
internationella spårhundsprov

Utarbetade på uppdrag av FCI-brukshundskommission av
Frans Jansen (NL)
Günther Diegel (D)
Wilfried Schärpermeier (D)
Edgar Scherkl (D)
Pierre Wahlström (S)
Alfons van den Bosch (B)
Robert Markschläger (A)

**Reglerna godkändes av FCI's styrelse i Rom 2011-04-13
och gäller f.o.m. 2012-01-01**

Inledning

Hunden har sedan mer än tolv tusen år varit människans följeslagare. Genom domesticeringen har hunden ingått i en nära social gemenskap med människan och är i väsentliga områden beroende av denne. Det har även lämnat människan med ett särskilt ansvar för hundens välbefinnande.

Speciellt vid hundens utbildning har den fysiska och psykiska hälsan högsta prioritet. Därför är den viktigaste principen att hantera hunden på ett djuranpassat och artanpassat sätt och utan våld. Självklart är också att hunden förses med tillräcklig näring och vatten samt omsorg för dennes hälsa som inkluderar regelbundna vaccinationer och veterinärundersökningar. Utöver det är det vårt ansvar att ge hunden regelbunden kontakt med människor och tillräcklig sysselsättning för att tillfredsställa hundens rörelsebehov.

Under historiens gång har hunden haft de mest varierande uppgifter om människans medhjälpare. I den moderna världen har en stor del av dessa uppgifter övertagits av tekniken. Därför är det idag hundägarens ansvar att ge hunden, som ersättning för försvunna arbetsuppgifter och för att följa hundens anlag, möjligheten till tillräcklig rörelse och aktivitet i samband med intensiva kontakter med människan. Även dessa synpunkter skall vara med när man bedömer BH-provet, mångsidighetsprovet för brukshundar, spårhundprovet och uppletandeprovet. Hunden bör sysselsättas så att det passar dennes anlag och prestationsförmåga. Utöver tillräcklig motion omfattar det även intensiv sysselsättning med aktiviteter som tar hänsyn till hundens inlärningsförmåga, rörelsebehovet samt dennes övriga anlag. Hundsportens olika former är ytterst väl lämpade för det. Hundar som inte sysselsätts tillräckligt kan bete sig avvikande och leda till kritik från allmänheten.

Människan som utbildar sin hund eller utövar sport tillsammans med den skall genomgå en noggrann utbildning för sig och hunden den har ansvaret för med målet att uppnå den största möjliga harmonin mellan hunden och människan. Målet för all utbildning är att lära in det som respektive hund kan klara av. Den harmoniska samverkan mellan människa och hund skall vara basen för alla aktiviteter, oberoende vilken sorts hundsport det handlar om. Harmoni kan man bara uppnå när man så långt som möjligt sätter sig in i hur hunden och dennes anlag fungerar.

Människan har det etiska ansvaret att uppfostra hunden och att utbilda den så långt som möjligt. Metoderna som används för det skall ta hänsyn till vetenskapligt säkerställda kunskaperna i beteendevetenskap och speciellt inom kynologin. Metoderna för att nå uppfostrings-, utbildnings- och träningsresultat skall alltid vara fria från våld och för hunden positiva. Utbildnings-, uppfostrings- och träningsmedel som inte är artanpassade skall inte användas (se djurskyddslagen).

Hundens användning inom sporten skall vara anpassad till dennes anlag, prestationsförmåga och prestationsvilja. Människan får inte påverka prestationsförmågan genom läkemedel eller icke djuranpassad påverkan. Människan skall noga utforska sin hunds anlag. Att kräva prestationer av en hund som denne inte klarar av står i total motsats till all etik. Hundvännen som är medveten om sitt ansvar deltar bara med friska hundar med prestationsförmåga i prov, tävlingar och träning.

Innehållsförteckning:

Allmän del:

Giltighet

Allmänt

Provsäsong

Provorganisation/provledare

Domare

Provdeltagare

Halsbandkrav / medförande av koppel

Avbrott pga. sjukdom / skada

Villkor för deltagande

Tillgänglighetsprov

Bedömning

Diskvalifikation

Hjälpmedel

Utvärdering

Titlar

Tävlingsbok

Ansvar

Kontroll av prov

Prisutdelning, utdelning av hederspriser

Bestämmelser för figuranter

Disciplinregler

"DSB"-bedömning: "Avdelning C" (gäller för alla provnivåer)

Särskilda bestämmelser

Världsmästerskap

Tillgänglighetskontroll

BH-prov

Internationella Brukshundprov IPO - 1

Internationella Brukshundprov IPO - 2

Internationella Brukshundprov IPO - 3

Spårhundsprov steg 1 FH 1

Spårhundsprov steg 2 FH 2

Internationella spårhundsprovet IPO - FH

Bilagor till IPO (Skiss)

(FCI:s Provformer IPO-ZTP, IPO-VO, ABC-prov och Stpr arrangeras inte i Sverige.)

Allmänna förkortningar:

FCI = Federation Cynologique Internationale
IPO = Internationale Prüfungsordnung
LAO = Landsorganisation
AKZ = Titlar
LR = Domare

PL = Provledare
HL = Figurant
HF = Hundförare
FL = Spårläggare
HZ = Kommando

Uppllysning:

De i texten angivna hänvisningarna till kommandon skall vid översättning av reglerna ersättas av de i landet brukliga kommandon.

Med ikraftträdandet av dessa regler förlorar alla tidigare bestämmelser sin giltighet. Vid översättningar är i tolkningskonflikter den tyska texten avgörande.

Allmän del:**Giltighet**

Dessa regler är utarbetade av FCI:s Brukshundkommission och godkända och beslutade av FCI:s styrelse 13 april 2011 i Rom. Dessa regler träder i kraft 2012-01-01 och ersätter alla tidigare bestämmelser.

Reglerna är utarbetade och diskuterade av kommissionen på tyska. I tolkningskonflikter, särskilt vid översättningar till andra språk, är den tyska texten avgörande.

Reglerna gäller för alla FCI:s medlemsländer.

Alla provarrangemang i det internationella provprogrammet (prov och tävlingar) är underkastade dessa regler.

Allmänt

Prov och tävlingar skall sträva mot två mål. Å ena sidan kan de enskilda hundarna genom avläggande av prov visa sig lämpliga för sina resp. användningsområden. Å andra sidan kan proven bidra till bruksaveln genom att generation för generation upprätthålla resp. förbättra hälsotillstånd och prestationsförmåga med avseende på bruksduglighet. Vidare tjänar de till att främja och upprätthålla hundarnas hälsa och kondition. Ett avlagt prov gäller också som bevis för hundens lämplighet för avel.

Landsorganisationerna (LAO) är skyldiga att främja IPO. Speciellt internationella tävlingar bör genomföras enligt IPO. Alla prov och tävlingar är med avseende på genomförande och deltagarnas uppträdande underkastade sportsliga principer. Reglernas föreskrifter är bindande för alla deltagare. Alla deltagare skall uppfylla samma prestationskrav. Proven är öppna för allmänheten. Plats och starttid skall offentliggöras för medlemmarna.

Prov och tävlingar skall vara i överensstämmelse med de kompletta provprogrammen eller med enskilda kompletta avdelningar av resp. klass. Ett inom ramen för att arrangemang framgångsrikt avlagt komplett provprogram gäller alltid som titlar. Titlar skall erkännas av alla FCI:s medlemsländer.

Provsäsong

Prov kan genomföras under hela året, om väderförhållandena tillåter det, och människors och djurs säkerhet och hälsa inte sätts i fara. Annars får provet inte genomföras. Beslut om detta fattas av domaren. En LAO kan begränsa provsäsongen för sitt eget område.

Provorganisation/provledare (PL)

Provledaren är ansvarig för arrangemangets organisatoriska del. Den utför och övervakar det nödvändiga arbetet med att förbereda och genomföra ett prov. Den måste garantera det reglementsensliga förloppet av provet och stå till den tjänstgörande domarens förfogande under hela provet.

Provledaren får följaktligen inte framföra hund eller överta andra funktioner. Den ansvarar bl.a. för att:

- inhämta samtliga tillstånd för provets genomförande	- informera sig om eventuellt provstopp
- anskaffa nödvändig terräng för spåren i resp. klass	- anskaffa nödvändiga redskap enligt reglerna samt säker skyddsdräkt till figuranten
- ingå avtal med spårområdenas ägare och jakträttsinnehavare	- anskaffa papper, såsom domarprotokoll och resultatlistor för alla klasser
- ställa sakkunnig hjälppersonal till förfogande, som t.ex. figurant, spårläggare, persongrupp osv.	- ha tävlingsbok, stamtavla, vaccinationsintyg och, om nödvändigt, försäkringsbrev för ansvarsförsäkring i beredskap

Provledaren skall minst tre dagar före provet informera domaren om plats, starttid, vägbeskrivning, provkategori och antal deltagande hundar. Underlåts detta så har domaren rätt att avstå från att döma provet.

De erforderliga tillstånd som krävs för att arrangera provet skall i de fall domaren begär detta kunna uppvisas av arrangören.

Domare

Domare, som är auktoriserade att döma IPO, kan inbjudas av arrangören eller utses av LAO. Vid världsmästerskap utses domare av FCI:s Brukshundkommission. Antalet inbjudna domare avgörs av arrangören, dock får en och samma domare per dag döma maximalt 36 avdelningar (gäller inte för världsmästerskap).

BH	motsvarar vardera två avdelningar
BSL	motsvarar vardera två avdelningar
IPO-1, IPO-2, IPO-3	motsvarar vardera tre avdelningar
FH-1, FH-2, IPO-FH	motsvarar vardera tre avdelningar

Vid av LAO fastställda större arrangemang kan speciella regler fastställas av LAO.

Domaren får inte döma hundar, som han, eller någon i hushållet äger, är i besittning av eller har i sin vård. Inte heller får han döma hundar som framförs av någon i hushållet. En domare får vid arrangemang där den deltar som domare inte föra en hund själv.

Domaren får genom sitt uppträdande varken störa eller påverka hundarnas arbete. Domaren är ansvarig för att de gällande reglerna följs och efterlevs korrekt. Han är berättigad att avbryta provet vid överträdelse av reglerna och de anvisningar han ger.

Domaren har rätten att diskvalificera hundförare vid osportsligt agerande, medförande av motivationsföremål, brott mot reglerna, mot djurskyddets regler och mot gott uppförande. Ett avbrytande av provet i förtid skall noteras i tävlingsboken med uppgift om anledningen. Vid diskvalifikation stryks alla uppnådda poäng.

Domarens beslut är slutgiltiga och kan inte överklagas. Varje kritik mot domslut kan medföra avvisning från provplatsen samt ev. disciplinära åtgärder. I välgrundade fall, som inte berör bedömning av det faktiskt skedda utan i stället en regelöverträdelse från domarens sida, kan överklagan lämnas in inom åtta dagar. Överklagan skall vara skriftlig och undertecknad av den klagande samt ytterligare minst ett vittne. Det lämnas till provledaren för vidare befordran till arrangören resp. LAO. Godkännande av en överklagan innebär inte rätt till revidering av domarens bedömning. Beslut angående överklagan fattas av vederbörande instans inom LAO. LAO kan vidarebefordra en överklagan till FCI:s Brukshundkommission som fattar beslut som sista instans.

Provdeltagare

Provdeltagarna måste anmäla sig till provet senast sista anmälningsdag. Med insändandet av anmälan förpliktigar sig deltagaren att betala anmälningsavgiften.

Om en deltagare av någon orsak blir förhindrad att inställa sig vid provet så skall provledaren omgående informeras om detta. Deltagaren måste följa för provplatsen gällande veterinär- och djurskyddsbestämmelser. Provdeltagaren måste rätta sig efter domarens och provledarens anvisningar. Provdeltagaren skall framföra sin hund på ett sportsligt oklanderligt sätt, och skall oavsett det uppnådda resultatet i en avdelning framföra hunden i samtliga avdelningar i klassen. Provet är slut när provresultaten har meddelats (prisutdelning) och tävlingsböckerna har delats ut.

Domaren är berättigad att utesluta en hund från provet som är skadad eller visar inskränkningar i sin prestationsförmåga, även om föraren har en annan åsikt. Tillåts en förare drar tillbaka sin hund skall i tävlingsboken noteras "Bristfällig p.g.a. avbrytande". Om en förare drar tillbaka sin hund p.g.a. en uppenbar skada eller uppvisar motsvarande veterinärintyg skall i tävlingsboken noteras "Avbrytande p.g.a. sjukdom". Domaren är berättigad att diskvalificera en förare vid osportsligt uppträdande, vid medförande av föremål för att motivera hunden, vid överträdelse av reglerna eller djurskyddsbestämmelserna eller brott mot konvensen. Ett för tidigt avbrytande av provet skall vid varje tillfälle noteras med orsak i tävlingsboken. Vid en diskvalifikation stryks alla uppnådda poäng.

Föraren skall under hela provet medföra ett koppel. Kopplet kan bäras osynligt för hunden eller hängas över vänster axel. Hunden skall också hela tiden bära ett enkelt, enkelradigt, löst hängande kedjehalsband, som inte får utnyttjas som stryphalsband. Andra kompletterande halsband som t.ex. läderhalsband, fästinghalsband pigghalsband o. dyl. är inte tillåtna under provet.

Provet börjar med tillgänglighetsprovet och sträcker sig ända till prisutdelningen.

Kommandon enligt reglerna skall ges i normalt röstläge, vara korta och bestå av ett enda ord. De kan ges på vilket språk som helst, men skall dock alltid vara samma för samma aktivitet (gäller för alla avdelningar).

De i reglerna uppgivna kommandon är rekommendationer. För samma aktivitet skall dock alltid användas samma ord.

Om det är flera deltagare i samma klass så skall startordningen bestämmas genom lottdragning.

Minimideltagarantalet bestäms till två hundförare. Enskilda prov är inte tillåtna.

Fysiskt handikappade hundförare som p.g.a. sitt handikapp inte kan föra hunden på sin vänstra sida får föra hunden på sin högra sida. I dessa fall gäller bestämmelserna i den föreliggande handledningen om att föra hunden på den vänstra sidan på motsvarande sätt på den högra sidan.

Varje provnivå kan upprepas så många gånger som önskas. Provnivåerna skall genomgå efter varandra (Klass 1 – 2 – 3). Hunden får inte starta i det närmast högre provnivåerna innan den har godkänts i den lägre provnivån. Hunden skall alltid föras i den högsta uppnådda provnivån.

Halsbandsplikt / Medförande av koppel

Av försäkringsrättsliga skäl skall hundföraren under hela provet medföra ett koppel. Det skall hängas över axeln (låset på hundens motsatta sida) eller medtas osynligt. Det innebär också att hunden alltid skall bära ett halsband. Därför bör domaren vid alla avdelningar även kontrollera halsbandsplikten (vanligt länkhalsband). Länkhalsbandet får inte vara försett med piggar, klor eller andra krokar. Det skall sitta löst runt halsen. Så kallade "fästinghalsband" skall tas av innan.

Kedjehalsbandets beskaffenhet bör, speciellt med hänsyn till vikten, inte avvika från det vanliga utförandet. Vid förekommande misstanke om manipulation kan domaren kräva att halsbandet byts ut. Det skall dock ske innan respektive avdelning påbörjas. Vid misstanke om bedrägeri (dolda piggar o. dyl.) skall domaren utesluta deltagaren från det fortsatta provet genom att diskvalificera denne.

Införandet: "Diskvalifikation p.g.a. osportslighet"
Alla uppnådda poäng skall strykas.

Under spårarbetet får det obligatoriska kedjehalsbandet även kompletteras med en spårsele utan extra remmar.

Om hunden har skadats under provet och/eller har begränsad prestationsförmåga skall domaren även utan hundförarens insikt utesluta hunden från det fortsatta provet.

Avbrott pga. sjukdom/skada

Om hundar anmäls sjuka under ett prov skall följande göras:

Om hundföraren sjukanmäler sin hund när den redan har genomgått någon disciplin skall denne uppsöka en veterinär och skaffa ett intyg om detta. Införandet i provdokumentationen: "Avbryter pga. sjukdom". Om hundföraren vägrar att uppsöka veterinär blir införandet: "Bristfällig pga. att föraren avbryter". Intyget kan lämnas i efterskott. Om hundföraren inte lämnar in intyget inom 4 dagar noterar domaren i den medtagna tävlingsboken också "Bristfällig pga. att föraren avbryter". Om hundföraren nekar domaren att ta med tävlingsboken görs noteringen "Bristfällig pga. att föraren avbryter" direkt. När dokumenten tas med skall hundföraren betala kostnaderna för återsändandet.

Anmärkning: Av detta berörs inte domarens rätt att avbryta en hund på eget bevåg när den tycker att hunden verkar skadad eller sjuk. Samma sak gäller om hundar visas upp som pga. sin ålder helt klart inte borde visas upp pga. djurskyddsrättsliga skäl. Införandet t.ex. "Avbrott pga. skada".

Om hunden har skadats under provet och/eller har begränsad prestationsförmåga skall domaren även utan hundförarens insikt utesluta hunden från det fortsatta provet.

Villkor för deltagande

På provdagen skall hunden ha uppnått den förskrivna åldern. Inga undantag medges härifrån. Förutsättning för starten är ett godkänt BH-prov enligt landsorganisationens nationella regler.

BH	15 månader
IPO - 1	18 månader
IPO - 2	19 månader
IPO - 3	20 månader
FH 1	18 månader
FH 2	18 månader
IPO-FH	20 månader

Vid prov får alla hundar delta, oavsett storlek, ras eller härstamningsbevis. Hunden måste dock ha möjligheten att uppfylla kraven enligt IPO. (I Sverige har hund av ras för vilken SBK har avelsansvar förtur.)

Särbestämmelse med godkännande från FCI: I Sverige får endast hund av ras för vilken SBK har avelsansvar delta vid prov i IPO klass 1-3.

En förare får bara delta i ett provarrangemang per dag. En förare får högst framföra två hundar vid samma arrangemang.

En hund kan inom ett prov bara förvärva en beteckning. Undantag: BH och IPO klass 1 eller FH 1.

Tikar som löper är tillåtna vid alla prov, dock skall de hållas separerade från övriga deltagare. De prövas i avdelning A efter tidsplanen, i de övriga avdelningarna som sista deltagare vid slutet av provet.

Tikar som är tydligt dräktiga, digivande eller åtföljs av sina valpar är inte tillåtna. (Avseende dräktig tik och valptik se Nationella Allmänna bestämmelser punkt 6.)

Sjuka och misstänkt smittsamma hundar är uteslutna från alla prov.

Tillgänglighetsprov

Genomförande av tillgänglighetsprov

Före första momentet vid varje prov skall domaren utföra ett tillgänglighetsprov av hunden. En del av tillgänglighetsprovet är kontroll av hundens identitet (t.ex. kontroll av ID-nummer, chip osv.).

Hundar som inte klarar tillgänglighetsprovet, får inte delta i provet och skall diskvalificeras. Arrangören är skyldig att tillhandahålla chip-läsare.

Därutöver observerar domaren hundens frimodighet (mentalitet) under hela provet.

Domaren är skyldig att genast diskvalificera en hund som visar dålig mentalitet. Diskvalifikationen skall införas i tävlingsboken med notering om väsensbristerna (ng).

Utförande av tillgänglighetsprovet

1. Tillgänglighetsprovet skall ske under normala omständigheter på en för hunden neutral plats.
2. Alla deltagande hundar skall framföras enskilt för domaren.
3. Hunden skall framföras kopplad i ett vanligt koppel. Det skall hållas löst hängande.
4. Domaren skall undvika varje retning och får inte vidröra hunden.

Bedömning:

- a. Positivt uppträdande: Under kontrollen agerar hunden t.ex. neutral, självsäker, trygg, uppmärksam, temperamentsfull, frimodig.
- b. Acceptabla gränfall: Hunden agerar t.ex. något orolig, lätt nervös eller lite otrygg. Sådana hundar kan godkännas, de skall dock noga iakttas under provet.
- c. Negativt uppträdande resp. dålig mentalitet: Hunden agerar t.ex. skygg, otrygg, rädd, skotträdd, inte styrbar, bitsk, aggressiv (diskvalifikation).

Bedömning:

Bedömningen av uppvisade prestationer görs i betygsnivåer och poäng.

Betygsnivåerna och de därtill hörande poängen skall motsvara utförandet av momentet.

Poängtabell:

Max- poäng	Utmärkt V	Mycket god SG	God G	Tillfredsställande B	Bristfällig M
5,0	5	4,5	4,0	3,5	3,0 - 0
10,0	10	9,5 - 9,0	8,5 - 8,0	7,5 - 7,0	6,5 - 0
15,0	15 - 14,5	14,0 - 13,5	13,0 - 12,0	11,5 - 10,5	10,0 - 0
20,0	20 - 19,5	19,0 - 18,0	17,5 - 16,0	15,5 - 14,0	13,5 - 0
30,0	30 - 29,0	28,5 - 27,0	26,5 - 24,0	23,5 - 21,0	20,5 - 0
35,0	35 - 33,0	32,5 - 31,5	31,0 - 28,0	27,5 - 24,5	24,0 - 0
70,0	70 - 66,5	66,0 - 63,0	62,5 - 56,0	55,5 - 49,0	48,5 - 0
80,0	80 - 76,0	75,5 - 72,0	71,5 - 64,0	63,5 - 56,0	55,5 - 0
100,0	100 - 96,0	95,5 - 90,0	89,5 - 80,0	79,5 - 70,0	69,5 - 0

Procentberäkning:

Bedömning		Tildelning	Avdrag
Utmärkt	V	= minst 96 %	eller upp till minus 4 %
Mycket god	SG	= 95 till 90 %	eller minus 5 till 10 %
God	G	= 89 till 80 %	eller minus 11 till 20 %
Tillfredsställande	B	= 79 till 70 %	eller minus 21 till 30 %
Bristfällig	M	= under 70 %	eller minus 31 till 100 %

Vid totalbedömningen av en avdelning skall bara ges hela poäng. De enskilda momenten kan däremot bedömas med delpoäng. Skulle sammanräkningen av en avdelning inte resultera i hel poäng så skall poängen avrundas uppåt eller neråt, beroende på helhetsintrycket av avdelningen.

Vid lika poäng är högsta poäng i avdelning C avgörande. Vid likhet även här så gäller högsta poäng i avdelning B. Resultat med lika poäng i alla tre avdelningarna delar placering.

Diskvalifikation

Om en hund under provet lämnar föraren eller provplatsen och inte kommer tillbaka efter tre kommandon skall hunden diskvalificeras.

Vid en diskvalifikation stryks samtliga uppnådda poäng, även poängen i andra avdelningar. I tävlingsboken blir varken betygsnivåer eller poäng inskrivna.

När domaren upptäcker mentalitetsbrister i hunden, osportsligt agerande av hundföraren (t.ex. alkoholpåverkan, medförande av motivationsföremål och/eller foder) brott mot reglerna, mot djurskyddslagstiftningen eller mot gott uppförande skall ekipaget diskvalificeras från deltagande i det fortsatta provet.

Även om hundföraren inte kontrollerar hunden (t.ex. sido-/ryggtransport; hunden lämnar föraren eller provplatsen under provet och inte kommer tillbaka efter tre kommandon, hunden släpper inte, hunden biter medvetet på andra ställen än i skyddsärmen) skall ekipaget diskvalificeras från deltagande i det fortsatta provet.

Agerande	Konsekvens
- osportsligt agerande av hundföraren - t.ex. alkohelpåverkan, medförande av motivationsföremål och/eller foder - brott mot reglerna, djurskyddslagstiftningen och mot gott uppförande - misstanke om bedrägeri (t.ex. dolda piggar, gummiband osv.) Gäller för provets hela område	DISKVALIFIKATION och strykning av ALLA uppnådda poäng, inga betyg INGEN BEDÖMNING!!
Klarar inte tillgänglighetsprovet	DISKVALIFIKATION pga. bristande tillgänglighet och strykning av ALLA uppnådda poäng, inga betyg INGEN BEDÖMNING!!
Hunden lämnar föraren eller provplatsen under provet och inte kommer tillbaka efter tre kommandon	DISKVALIFIKATION och strykning av ALLA uppnådda poäng, inga betyg INGEN BEDÖMNING!!

Hjälp

Hänsyn skall tas till de obligatoriska avdragen i reglerna.

Om hundföraren hjälper hunden skall skäligt avdrag göras.

Utvärdering

En hund anses ha "bestått" ett prov om den i varje avdelning i en klass uppnått minst 70 % av de möjliga poängen.

Max- poäng	Utmärkt V	Mycket god SG	God G	Tillfredställande B	Bristfällig M
100 poäng	100 - 96	95 - 90	89 - 80	79 - 70	69 - 0
300 poäng	300 - 286	285 - 270	269 - 240	239 - 210	209 - 0
200 poäng BSL	200 - 192	191 - 180	179 - 160	159 - 140	139 - 0

Titlar

Titeln "International Working Champion" (C.I.T) utdelas av FCI efter ansökan av föraren hos nationell LAO.

Utdelning av CACIT och reserv- CACIT sker vid tävlingar, som tilldelats denna rätt av FCI och som genomförs i den högsta klassen (klass 3). Till ett CACIT- arrangemang måste alla LAO inom FCI inbjudas. Det måste dessutom vara minst två domare inbjudna, och minst en av dessa måste komma från en annan LAO. Utdelningen sker på förslag av domarna. Till CACIT resp. reserv-CACIT kan bara hundar föreslås som:

- har tilldelats lägst "Very good" vid kvalitetsbedömning på utställning.

- har lägst fått bedömning "Mycket god" vid ett prov. Utdelning av CACIT är inte automatiskt kopplad till den uppnådda placeringen.

- hör till en hundras ur grupp 1, 2 eller 3 och som enligt FCI's rasnomenklatur ska ha arbetsprov. (brukshundar och spårhundar)

Titeln "Nationell Bruksprovschampion" regleras av LAO.

Tävlingsbok

Tävlingsbok krävs för varje deltagande hund. Utfärdande av tävlingsbok sker enligt reglerna för vederbörande föräres organisation. Det måste säkerställas att bara en tävlingsbok utfärdas för varje hund. Ansvar för det ligger på den utfärdande organisationen. Provresultatet skall vid alla tillfällen införas i tävlingsboken och kontrolleras samt underskrivas av domaren och, om så krävs, även av provledaren.

F. o. m. 2012 skall i tävlingsboken alltid noteras: Medlemsnummer (om sådant finns), hundens namn och ras, hundens identifikation (tatuering, chip), hundens ägares namn och adress, avdelning A, avdelning B, avdelning C, poängsumma, kvalifikation, DSB bedömning, domarens namn och dennes namnteckning.

Ansvar

Hundens ägare är ansvarig för alla person- och sakskador, som förorsakas av hunden. Därför krävs att hundföraren ha en ansvarsförsäkring. Under hela provet ansvarar föraren för ev. olyckor orsakade av honom själv eller hans hund. Anvisningar från domaren resp. arrangören accepterar hundföraren frivilligt och utför dem på egen risk.

Vaccinationer

Intyg om obligatoriska vaccinationer (vaccinationsintyg) skall visas upp för ansvarig provledare innan provet börjar.

Tävlingsdagar

Denna text är borttagen. Hänvisas till **provsåsong** sid 15.

Kontroll av prov

LAO och FCI kan genomföra kontroller av prov. En av LAO utsedd sakkunnig person kontrollerar att provet genomförs enligt reglernas bestämmelser. Även myndigheter som har gett tillståndet för respektive prov kan beordra kontroller av dessa.

Prisutdelning, utdelning av hederspris

Prisutdelningen kan tidigast ske 30 minuter efter avslutat prov. Prisutdelning skall utföras skilt för de olika provklasserna:

IPO 1 - 3, FH 1 - 2, IPO-FH, BH -prov

Vid samma totala poängresultat inom IPO klass 1 -3 avgör resultatet i avdelning "C". Om poängresultatet är lika även här avgör poängresultatet i avdelning "B". Vid lika poängresultat i alla tre avdelningar tilldelas samma placering (oberoende av kategorin). Hundar som upprepar provet i klass 1 och 2 tas inte med i bedömningen och placeras i slutet. Alla provdeltagare deltar alltid i prisutdelningen. Provet är inte slut förrän efter prisutdelningen och överlämnandet av provdokumenten.

Bestämmelser för figuranter

A) Förutsättningar för figurantarbete i avdelning C

1. Reglernas riktlinjer och bestämmelser för figurantarbete skall följas.
2. Figuranten i avdelning C är på provdagen domarens assistent.
3. Med hänsyn till sin personliga säkerhet och av försäkringsskäl skall figuranten, såväl vid utbildning som vid prov och tävlingar bära skyddsdräkt (skyddsbyxor, skyddsjacka, skyddsärm, suspensoar och ev. handskar). Skyddsärmen ska vara ett skydd för figuranten och ska hållas mellan figuranten och hunden.
4. Skodonen skall vara anpassade till väder- och markförhållanden, stadiga och halksäkra.
5. Före starten av avdelning C blir figuranten instruerad av domaren. Han utför sitt arbete enligt domarens anvisningar.
6. Figuranten skall vid avvärning/visitering följa anvisningarna från föraren, när dessa sker enligt reglerna. Han måste göra det möjligt för föraren att åter ta in hunden i grundposition före start av sido- och ryggtransport.
7. Klubb tävlingar kan genomföras med endast en figurant. Vid sju eller flera deltagande hundar i samma klass måste dock två figuranter sättas in. Vid riksomfattande arrangemang som t.ex. kvalificeringsprov, mästerskap osv. skall generellt minst två figuranter användas. Figuranter kan även sättas in vid arrangemang där någon hundförare från dennes hushåll startar.

B) Principer för figurantarbete vid prov:

1. Allmänt

Figuranten skall iaktta hunden och hålla kontakt med domaren under hela provet.

Inom ramen för ett prov skall utbildningsnivån och, om möjligt, kvaliteten på de framförda hundarna (t.ex. driftsanlag, belastbarhet, självsäkerhet och förighet) bedömas av domaren. Domaren kan objektivt bedöma det han under provets förlopp akustiskt och visuellt uppfattar.

Denna aspekt, men framför allt tillvaratagandet av den sportsliga karaktären på provet (dvs. så lika förutsättningar som möjligt för alla deltagare), kräver att figurantarbetet ger domaren en så klar bild som möjligt.

Det får alltså inte överlämnas till figurantens godtycke hur avdelning C skall se ut. Tvärtom har figuranten ett antal regler att rätta sig efter.

Domaren skall i de olika delarna av momenten vid provet kunna kontrollera de viktigaste bedömningskriterierna för avdelning C. Dessa är t.ex. belastbarhet, självsäkerhet, driftbeteende, förighet. Dessutom skall också kvaliteten på bettet hos de framförda hundarna bedömas. Därför måste figuranten, när t.ex. bettkvaliteten skall bedömas, ge hunden möjligheten att få ett "bra bett". När

belastbarheten skall bedömas så krävs det att "belastning" sker genom korrekt insats från figuranten. Man bör sträva efter ett så långt som möjligt enhetligt figurantagerande som uppfyller kraven för att möjliggöra bedömningen.

2. "Bevakning och ståndskall"

Figuranten står - osynlig för förare och hund – passiv i den anvisade skärmen med skyddsärmen lätt vinklad och utan "hotande" kroppshållning. Skyddsärmen fungerar som skydd för kroppen. Hunden skall under "Bevakning och ståndskall" iakttas av figuranten, extra retningar samt alla typer av hjälp är inte tillåtna. Softstocken hålls neråt längs sidan.

Skyddsärmens position

3. "Avvärijande av flyktförsök av figuranten"

Efter momentet "Bevakning och ståndskall" kommer figuranten på order från föraren i normal marsch ut ur skärmen och ställer upp på den av domaren anvisade platsen (markerade flyktpositionen). Figurantens position måste göra det möjligt för föraren att lägga sin hund på en likaledes anvisad plats fem steg från figuranten, så att den hamnar på skyddsärmssidan av figuranten. Föraren skall känna till flyktriktningen.

På domarens anvisning gör figuranten i snabb och energisk språngmarsch ett flyktförsök i rak riktning, utan att springa överdrivet eller okontrollerat. Skyddsärmen får inte försättas i extra rörelse, det skall finnas en optimal angreppsmöjlighet för hunden. Figuranten får under flyktförsöket inte på något sätt vrida sig mot hunden, men kan ändå ha den i blickfältet. Skyddsärmen får inte dras undan. När hunden har bitit springer figuranten vidare rakt fram, och drar skyddsärmen ur rörelsen tätt intill kroppen.

Flyktens längd avgörs av domaren. På domarens anvisning stannar figuranten. Om flyktförsöket genomförs med lämplig dynamik från figurantens sida så har domaren en optimal bedömningsmöjlighet. Varje hjälp från figuranten, som t.ex. överdrivet bjudande av skyddsärmen före bittet, hetsljud eller slag med softstocken på skyddsbyxorna före starten eller under flyktförsöket, slappt hållen skyddsärm efter första bittet, minskande av flykthastigheten, självständigt upphörande med flykten osv. är otillåten.

Beträffande upphörande med kamphandling, se punkt 8 (gäller alla moment).

4. "Avvärijande av angrepp under bevakningsfasen"

Efter bevakningsfasen och på domarens anvisning gör figuranten ett frontalangrepp på hunden. Softstocken förs med hotande rörelser ovanför skyddsärmen, dock utan att slå hunden. Figuranten gör frontalangreppet genom att springa mot hunden med lämplig kraft, utan att skyddsärmen sätts i extra rörelse. Skyddsärmen hålls tätt intill och framför kroppen. Då hunden har bitit sig fast placerar figuranten hunden under rörelse vid sidan och påbörjar belastningsfasen i rak riktning. Figuranten får inte vrida sig under öppningsfasen. Figuranten skall tränga alla hundar i samma riktning. Då kan domaren placera sig så att det är möjligt för honom att bedöma alla hundars agerande vid angreppet och under belastningsfasen, under bettet, släppandet och bevakningsfasen. Trängning i riktning mot föraren är inte tillåten.

Belastning med softstocken utförs genom att hunden tilldelas stockslag på skuldrorna eller området vid manken. Belastningen skall utföras med samma intensitet för alla hundar.

Det första slaget skall ske efter 4 - 5 steg, det andra efter ytterligare 4 - 5 steg under belastningsfasen. Efter det andra slaget fortsätter trängningen utan fler stockslag.

Belastningsfasens längd avgörs av domaren. Figuranten upphör med belastningen på domarens anvisning. Om angreppet genomförs med lämplig dynamik från figurantens sida så har domaren en optimal bedömningsmöjlighet. Varje hjälp från figuranten, som t.ex. överdrivet bjudande av skyddsärmen före bettet, hetsljud eller slag med softstocken på skyddsbyxorna före starten eller under flyktförsöket, slappt hållen skyddsärm efter första bettet, minskande av flykthastigheten, självständigt upphörande med flykten osv. är otillåten.

Beträffande upphörande med kamphandling, se punkt 8.

5. "Rygtransport" (klass 2 + 3)

På förarens anvisning utför figuranten i normal gång en rygtransport på ca 30 steg. Domaren bestämmer transportens förlopp. Figuranten får under transporten inte göra några ryckiga rörelser. Softstocken och skyddsärmen skall bäras så att de inte innebär några extra retningar för hunden. Särskilt softstocken skall då bäras dold. Figuranten skall gå med samma hastighet för alla hundar.

6. "Överfall på hunden under rygtransport" (klass 2+3)

Överfallet under rygtransport sker under rörelse på domarens anvisning. Överfallet skall av figuranten utföras genom en dynamisk helomvändning åt vänster eller höger och en energisk språngmarsch mot hunden. Softstocken förs ovanför skyddsärmen med hotande rörelser. Hunden skall tas emot med en smidig skyddsärmsrörelse utan att figuranten stannar. När hunden tas emot skall hundens rörelseenergi fångas upp genom att vrida kroppen så långt det behövs. Extra rörelser med skyddsärmen skall undvikas. Då hunden har bitit sig fast placerar figuranten hunden under rörelse vid sidan och påbörjar belastningsfasen i rak riktning. Figuranten skall tränga alla hundar i samma riktning. Då kan domaren placera sig så att det är möjligt för honom att bedöma alla hundars agerande vid angreppet och under

belastningsfasen, under bettet, släppandet och bevakningsfasen. Trängning i riktning mot föraren är inte tillåten.

Domaren avgör belastningsfasens längd. På domarens anvisning upphör figuranten med belastningen. Om angreppet genomförs med lämplig dynamik från figurantens sida så har domaren en optimal bedömningsmöjlighet. Varje hjälp från figuranten, som t.ex. överdrivet bjudande av skyddsärmen före bettet, hetsljud eller slag med softstocken på skyddsbyxorna vid överfallets början, slapt hållen skyddsärm efter bettet under belastningsfasen, varierande intensitet under belastningsfasen, självständigt upphörande vid brister i hundens belastningsförmåga osv. är otillåten.

Beträffande upphörande med kamphandling, se punkt 8.

7. "Angrepp på hunden under rörelse"

På domarens anvisning lämnar figuranten det anvisade skärmen och korsar planen i språngmarsch fram till mittlinjen och angriper i språngmarsch förare och hund frontalt, yttrandes skrämmljud och med hotande rörelser med softstocken.

Hunden skall tas emot med en smidig skyddsärmsrörelse utan att figuranten stannar. När hunden tas emot skall hundens rörelse energi fångas upp genom att vrida kroppen så långt det behövs. Extra rörelser med skyddsärmen skall undvikas. Figuranten får under inga omständigheter springa runt hunden. Då hunden har bitit sig fast placerar figuranten hunden under rörelse vid sidan och påbörjar belastningsfasen i rak riktning. Figuranten får dock inte springa över hunden. Figuranten skall tränga alla hundar i samma riktning. Då kan domaren placera sig så att det är möjligt för honom att bedöma alla hundars agerande vid angreppet och under belastningsfasen, under bettet, släppandet och bevakningsfasen. Trängning i riktning mot föraren är inte tillåten.

Figuranten skall tränga alla hundar i samma riktning. Följaktligen kan domaren placera sig så att det är möjligt för honom att för alla hundar bedöma uppträdande vid angreppet och under belastningsfasen, bett, släppande och bevakningsfasen.

Domaren avgör belastningsfasens längd. På domarens anvisning upphör figuranten med belastningen. Om angreppet genomförs med lämplig dynamik från figurantens sida så har domaren en optimal bedömningsmöjlighet. Varje hjälp från figuranten, som t.ex. minskning av angreppshastigheten, mottagning av hunden från stående, överdrivet undvikande åt sidan före bettet, att springa runt hunden, bjudande av skyddsärmen före bettet, slapt hållen skyddsärm efter bettet under belastningsfasen, varierande intensitet under belastningsfasen, självständigt upphörande vid brister i hundens belastningsförmåga osv. är otillåten.

Beträffande upphörande med kamphandling, se punkt 8 (gäller för alla moment).

8. "Upphörande med kamphandling"

Upphörande med kamphandlingen skall vid alla skyddsmoment utföras så att domaren kan iaktta hundens bett, släppande och bevakningsfas (inte stanna med ryggen mot domaren, hålla ögonkontakt med domaren). Efter upphörande med kamphandlingen skall motståndet mot hunden minskas, figuranten skall upphöra med rörelseretningarna, utan att tydligt släppa greppet i skyddsärmen. Skyddsärmen skall inte hållas högt. Softstocken skall hållas nedåtriktad vid sidan av kroppen, osynlig för hunden. Vid släppandet får figuranten inte ge någon som helst hjälp. Efter släppandet håller figuranten kontakt med hunden och iakttar domaren. Extra retningar samt alla sorters hjälp är inte tillåtet. För att behålla hunden

i blickfältet kan figuranten vid kretsande rörelser av hunden under bevakningsfasen långsamt vrida sig utan ryckiga rörelser.

9. "Osäkerhet och misslyckande från hunden"

Mot en hund som vid ett skyddsmoment inte biter fast, eller i en belastningsfas tappar greppet eller släpper, skall figuranten fortsätta trängningen, tills domaren avbryter momentet. Figuranten får i en sådan situation under inga omständigheter hjälpa hunden eller självständigt avbryta momentet. När hundar inte släpper får inte figuranten få dem att släppa genom lämplig kroppshållning eller rörelser med softstocken. Hundar som under bevakningsfasen har tendens att lämna figuranten, får inte av figuranten påverkas att stanna kvar. Figuranten skall vid alla moment och momentdelar förhålla sig aktiv eller neutral, allt efter kraven i reglerna. Stöter eller biter en hund under bevakningsfasen, skall figuranten undvika avvärjande rörelser.

Disciplinfrågor

Provledaren ansvarar för ordning och säkerhet på hela provets område.

Domaren är berättigad att stoppa eller avbryta provet om ordning och säkerhet inte längre är säkrade. Om hundförare bryter mot dessa bestämmelser, brott mot reglerna, mot djurskyddets regler och mot gott uppförande utesluts den från fortsatt deltagande.

Domarens beslut är slutgiltiga och kan inte överklagas. Varje kritik mot domslut kan medföra avvisning från provplatsen samt ev. ytterligare disciplinära åtgärder. I välgrundade fall, som inte berör bedömning av det faktiskt skedd utan i stället en regelöverträdelse från domarens sida, kan överklagan lämnas in. Överklagan skall vara skriftlig och lämnas till ansvarig förening.

Överklagan kan bara lämnas via provledaren och skall undertecknas av den klagande, föreningens ordförande samt ytterligare minst ett vittne. Överklagan skall lämnas in inom åtta dagar efter evenemanget. Godkännande av en överklagan innebär inte rätt till revidering av domarens bedömning. Videoinspelningar räknas inte som bevis.

DSB"-bedömning:

"**Avdelning C**" (gäller för alla klasser)

"DSB"-bedömningen skall beskriva karaktärsanlagen hos en hund med tanke på användning inom aveln. "DSB"-bedömningen påverkar inte resultatet av provet resp. placeringen. För att få en "DSB"-bedömning måste hunden ha genomfört minst ett skyddsmoment.

Med betygsnivåerna "Utpräglade" (a), "Befintliga" (vh) och "Icke tillräckliga" (ng) bedöms följande egenskaper: **Driftsanlag, Självsäkerhet och Belastbarhet.**

DSB "Utpräglade" ges till en hund med stor arbetsvilja, tydligt driftbeteende, målmedvetet utförande av momenten, självsäkert uppträdande, oinskränkt uppmärksamhet och utomordentligt stor belastningsförmåga.

DSB "Befintliga" ges till en hund med begränsningar i arbetsviljan, driftbeteendet, självsäkerheten, uppmärksamheten och belastbarheten.

DSB "Icke tillräckliga" ges till en hund med brister i arbetsviljan, bristfälliga driftsanlag, avsaknad av självsäkerhet och otillräcklig belastbarhet.

Särskilda bestämmelser

LAO har rätt att utvidga de allmänna bestämmelserna inom sitt område, t.ex. krav för deltagande, veterinär-, djurskydds- och hälsobestämmelser, eller med anledning av landets lagar. Kommandon kan ges på modersmålet.

Världsmästerskap

Här gäller bestämmelserna ("Pflichtenhefte") för genomförandet av olika världsmästerskap inom FCI. För utfärdandet och ändringarna av dessa bestämmelser ansvarar FCI:s brukshundkommission.

Tillgänglighetsprovet

Domaren skall se till hundens tillgänglighet under hela provförloppet (inkl. prisutdelningen). Om en hund inte klarar tillgängligheten under ett prov, så klarar hunden inte tillgänglighetsprovet även om de föregående provdelarna utföll positiva. Om hunden brister i tillgängligheten skall anledningen iföras i provdokumenten. Hunden skall diskvalificeras.

1. Grundsatser

- a) Tillgänglighetsprovet skall genomföras **före början på varje prov**.
- b) Provet skall utföras på en **neutral plats**. Platsen skall väljas så att den inte är för nära knuten till övningsplatsen eller spårmarkerna.
- c) Alla hundar skall föras fram enskilda.
- d) Tidpunkten skall väljas så att hundarna inte direkt därifrån skall föras till spårstarten eller provinsatsen.
- e) Hundarna skall föras kopplade (kort koppel – utan spårsele). Kopplet skall hållas löst. Inga kommandon skall ges.

Under provet gäller följande regler:

Tillgängligheten får inte kontrolleras schematiskt, domaren bestämmer själv hur den vill lägga upp förloppet, dock skall inga extrema avvikelser förekomma mellan domarna, ju mindre förutfattade åsikter domaren har om tillgänglighetsprovets genomförande, desto smidigare och säkrare kommer provet att kunna genomföras.

Tillgängligheten skall testas under normala omgivningsförhållanden, hunden som skall kontrolleras skall inte utmanas, eftersom en reaktion då vore naturligt och speciellt skall inga särskilda reningar förekomma, **identitetskontrollen är obligatorisk beståndsdel** av tillgänglighetsprovet, kontrollen av tillgängligheten sker inte bara i början på provet utan även under hela provets förlopp. Om domaren upptäcker väsensbrister så kontrollerar han mera noggrant (t.ex. vid skotten). För detta är upprepningar tillåtna, det är inte tillåtet för domaren att röra vid hunden.

2. Identitetskontrollens genomförande

Identitetskontrollen är en obligatorisk beståndsdel av tillgänglighetsprovet. Det kan ske genom att hundens tatueringnummer eller - med hjälp av en chipscanner – hundens chip-nummer kontrolleras.

Hundar utan registreringsbevis och tatueringnummer ska vara chipmärkta. I provdokumenten ska domaren intyga att kontrollen genomfördes. Om tatueringstecknen inte är tydligt läsbara skall de tecken som är läsbara införas. Tatueringnumret skall stämma överens med det av hundföraren uppvisade registreringsbeviset. Vid ev. problem (t.ex. att numret inte kan läsas) skall detta noteras i provdokumenten.

Om ett chipnummer inte kan läsas genom scannern på plats skall detta noteras i provdokumenten. Hunden får delta om det kan visas (t.ex. notering i tävlingsboken eller vaccinationspasset) att hunden har chipmärkts i Sverige på rätt sätt.

Hundförare som har låtit chipmärka sin hund i ett annat land, t.ex. införskaffat en i annat land chipmärkt hund ansvarar för att rätt scanner finns på plats.

Hundar där identiteten inte kan fastställas otvetydigt får inte delta i något prov.

3. Resultat av tillgänglighetsprovet

Positivt intryck = klarad:

- Hunden är självsäker,
- Hunden är lugn, säker och uppmärksam,
- Hunden är livlig och uppmärksam,
- Hunden är obesvärad och godartad.

Gränsfall = skall observeras vidare

- Hunden är ostadig, men inte aggressiv, dock under provets förlopp obesvärad,
- Lätt överretad, men blir lugnare under provet.

Hundar som inte kan tillåtas starta:

- Osäkra och lättskrämde hundar, undviker personen,
- Nervösa, aggressiva, varnande hundar, ångestbitare,
- Aggressiva, bitskall hundar.

4. Notering

Om en hund utmärker sig så att den måste tas ur provet skall följande noteras: "**Diskvalifikation** på grund av bristande tillgänglighet"

Alla uppnådda poäng skall strykas

Poäng ges inte heller även om de redan har meddelats.

5. Avstängning

Om en hund uppvisar mentalitetsbrister utesluts den från provet. Eventuella följder och beslut fattas av LAO. (Avseende rapportering om oacceptabelt beteende se nationella Allmänna bestämmelser punkt 5).

Hundar som inte är likgiltiga för skott:

Först skall påpekas att hundar som är skottaggressiva inte räknas in här. Aggressivt beteende hör till tillgänglighetens bedömning.

Om en hund visar sig rädd för skott skall den omedelbart uteslutas från provet. **Inga poäng ges.**

Vad menas med skotträdsla?

- Exempel:
- Hunden reser sig, visar sig rädd och springer iväg,
 - springer med samma beteende till hundföraren,
 - visar paniskt rädsla, försöker att lämna platsen och lämnar den,
 - visar paniskt rädsla och irrar omkring.

I bedömningen skall tas med om ev. ett fel i utbildningen föreligger eller om resandet osv. ev. inte hänger ihop med skottet.

Vid osäkerhet skall domaren kontrollera skottlikgiltigheten genom att uppmana hundföraren att koppla hunden. På ett avstånd på ca 15 steg skjuts nya skott av domaren och hunden skall stå med hängande lina.

BH-PROV

Alla prov och tävlingar följer sportsliga principer i sitt genomförande och deltagarnas agerande. Hur det skall genomföras och bedömas visas i det följande mer exakt för BH-provet. Föreskrifterna är bindande för alla deltagare och alla deltagare skall uppfylla samma prestationskrav.

Evenemangen är offentliga; provets starttid och plats skall vara offentliga för medlemmarna men de skall bara genomföras om den ansvariga FCI-medlemsföreningen har gett terminsskydd. Medlemsföreningarna är bundna av dessa rambestämmelser.

Allmänna bestämmelser

Hundar av alla raser och storlekar får starta. BH-provet får bara genomföras om minst två hundar är anmälda. Om BH-provet kombineras med andra klasser skall minst tre deltagare starta (t.ex. IPO, FH, BSL).

Tillgänglighetsprov

Före tillträde till ett BH-prov skall de anmälda hundarna genomgå ett tillgänglighetsprov, vid vilket också hundens identitet kontrolleras genom tatuering eller chip. Hundar som inte kan identifieras får ej starta i provet. Bedömning av tillgängligheten sker också under hela provet. Hundar som inte klarar det inledande tillgänglighetsprovet utesluts från vidare deltagande i provet.

Visar en hund, som klarat det inledande tillgänglighetsprovet, under det vidare provet mentala brister kan den av domaren uteslutas från provet och i resultatlistan markeras som "Tillgänglighetsprov underkänt". Skottfastheten testas inte under BH-provet.

Bedömning

Hundar som i del A ("BH-prov på övningsplats") inte uppnår minimikravet på 70 % av poängsumman tas inte med i del B av provet ("Prov i trafiken") som omfattar trafik på offentlig plats.

Vid slutet av provet ges inget resultat i form av poäng utan domaren meddelar bara omdömet "Godkänd" resp. "Icke godkänd". Provet är godkänt om i del A gett minst 70 % av maximala poängsumman och momenten i del B av domaren bedömts som godkända. På arrangörens begäran kan domaren upprätta en ordningsföljd bland deltagarna för prisutdelningen.

Titeln som delas ut och dock ingen sådan enligt FCI:s medlemsförbunds avels-, uppvisnings-, kornings- eller utställningsföreskrifter. Upprepning av genomförandet av provet är inte bunden till några tidsfrister. Oberoende av provets godkännande skall varje provresultat noteras i tävlingsboken.

A) BH-prov på en övningsplats

Total poängsumma 60

Alla delmoment påbörjas och avslutas i grundposition. Hunden sitter rakt, lugnt och uppmärksam på förarens vänstra sida med högra skulderbladet i knähöjd. Grundpositionen får bara intas en gång i början av varje moment. I grundpositionen står föraren med sportsmannamässig hållning. Att stå bredbent är inte tillåtet. Slutpositionen i ett moment kan användas som startposition för nästa moment. Någon kroppshjälp från föraren är inte tillåten, om sådan används sker poängavdrag. Medförande av motivationsföremål eller leksaker är inte tillåtet. Om en förare på grund av rörelsehinder inte kan utföra en momentdel korrekt så skall detta meddelas domaren före provet. Om föraren är förhindrad att föra hunden på vänster sida så får hunden föras på höger sida på analogt sätt.

Domaren ger startsignal för varje moment. Allt annat, såsom vändningar, halter, hastighetsförändringar etc. utförs utan domarens anvisning. Föraren kan dock be domaren om anvisningar.

1. Linförighet (15 poäng)

Kommando "Fot"

Från grundpositionen skall den med ordinärt halsband kopplade hunden på kommando "Fot" glatt följa sin förare. Halsbandet får inte vara kopplat på stryp. Grundpositionen skall intas när den andra hundföraren som leder sin hund till platsliggandet har intagit grundpositionen för momentet platsliggande med störning. Från dessa grundpositioner startar bedömningen för båda hundar.

I början av momentet skall föraren gå 50 steg rakt fram med hunden, utan att stanna. Efter helomvändningen och ytterligare 10 till 15 steg visar hundföraren upp språngmarsch och långsam gång, minst 10 steg vardera och kommandot "Fot" på båda. Övergången mellan språngmarsch och den långsamma gången skall utföras utan mellansteg.

De olika hastigheterna skall skilja sig tydligt. I normal gång skall sedan enligt skissen visas två höger-, en vänstersväng och två helomvändningar samt ett stopp efter den andra helomvändningen. Hunden skall hela tiden ha skuldran i höjd med förarens vänstra knä, den får inte dra sig före eller efter, eller avvika i sidled. Helomvändningen skall av föraren utföras som dubbelt till vänster.

En halt ska visas en gång i normal hastighet enligt skissen efter den andra helomvändningen.

Kommandot "Fot" får bara användas av hundföraren när den börjar gå och när gångarten ändras. Då föraren stannar skall hunden snabbt sätta sig utan påverkan från föraren. Föraren får då inte ändra sin ställning och särskilt inte gå fram till den ev. på avstånd sittande hunden. Kopplet skall hållas i vänster han och skall hänga löst. Vid slutet av momentet går hundföraren med sin hund på domarens anvisning genom en grupp om fyra personer som rör på sig.

Om hunden släpar efter, drar sig före eller avviker i sidled anses detta som fel, och även tvekande uppträdande av föraren vid vändningar.

Grupp

Passerandet genom gruppen, med personer som rör sig runt i en fyrkant, skall visas i linförigheten och fritt följ. Hundföraren skall då med sin hund gå runt en person åt höger och runt en person åt vänster (t.ex. i form av en åtta) och göra en halt i gruppen. Hunden får efter lämnandet av gruppen bara berömmas i den avslutande grundpositionen.

Helomvändning (180 °)

Helomvändningen skall av hundföraren visas som en helomvändning åt vänster (180 graders rotation på plats). Sedan finns två möjligheter:

- Hunden tar en högersväng runt bakom hundföraren.
- Hunden visar en vänstersväng med 180 grader på plats.

Utförandet skall vara lika under ett prov.

2. Fritt följ (15 poäng)

Kommando: "Fot"

På domarens order kopplas hunden loss i grundpositionen. Hundföraren hänger kopplet över axeln eller stoppar det i fickan (alltid på sidan motsatt hunden) och går med den fritt följande hunden omedelbart tillbaka in i gruppen för att där göra halt en gång. När de har lämnat gruppen intar hundföraren kort en grundposition vid startpunkten och börjar sedan med det fria följandet enligt bestämmelserna för moment 1.

3. Sättande (10 poäng)

Kommando: "Sitt"

Hundföraren går från grundpositionen med den fritt följande hunden rakt fram. Efter minst 10 till 15 steg intar hundföraren grundpositionen, ger kommandot "Sitt" och fortsätter att gå ytterligare 15 steg. Han vänder sig om mot hunden. På domarens anvisning går föraren tillbaka till hunden och intar grundpositionen vid hundens högra sida. Om hunden istället för att sätta sig står kvar eller lägger sig, dras 5 poäng.

4. Platsläggande med inkallning (10 poäng)

Kommando: "Plats", "Hit", "Fot"

Hundföraren går från grundpositionen med sin hund på kommandot "Fot" rakt fram. Efter minst 10 till 15 steg intar hundföraren grundpositionen, ger kommandot "Plats" och fortsätter att gå ytterligare 30 steg. Han vänder sig mot hunden. På domarens anvisning kallar hundföraren in hunden. Hunden skall glatt och i hög hastighet komma till föraren och sätta sig tätt framför denne. På kommandot "Fot" skall hunden sätta sig bredvid föraren.

Om hunden står kvar eller sätter sig, men ändå kommer in utan anmärkning, så dras här 5 poäng.

5. Platsläggande med störning (10 poäng)

Kommando "Plats", "Sitt"

Innan den andra hunden påbörjar moment 1. Läger föraren från rak grundposition sin löskopplade hund, på domarens anvisning, med kommandot "Plats" på en anvisad plats utan att lämna kopplet eller något annat föremål hos hunden. Utan att vända sig om går föraren minst 30 steg och ställer sig på detta avstånd med ryggen mot hunden. Föraren får dock inte lämna provplanen. Hunden skall lugnt ligga kvar utan påverkan från föraren medan den andra hunden visar momenten 1 till 4. På domarens anvisning går föraren till hundens högra sida. Efter ca 3 sekunder skall hunden på domarens anvisning efter kommandot "Sitt" sätta sig snabbt och rakt i grundpositionen.

Oroligt agerande av hundföraren samt andra dolda hjälpåtgärder, om hunden ligger oroligt eller reser sig/sätter sig för tidigt vid avhämtningen ger motsvarande poängavdrag. Om hunden står eller sitter men stannar kvar på platsliggandets plats sker poängavdrag. Om hunden går mer än 3 meter från platsen innan den andra hunden har avslutat moment 2 skall momentet bedömas med 0 poäng. Om hunden lämnar platsen efter moment 2 ges delpoäng. Om hunden kommer emot hundföraren vid avhämtningen sker ett poängavdrag med upptill 3 poäng.

B) Prov i trafiken

Allmänt

De följande momenten skall genomföras utanför övningsplatsen i lämplig miljö i tätbebyggt område. Domaren bestämmer tillsammans med provledaren var och hur momenten skall genomföras i den vanliga trafikmiljön (gator, vägar eller torg). Den vanliga trafiken får inte störas.

Genomförandet av denna del av provet tar beroende på sin karaktär en avsevärd tid. Kraven på prestation får inte minskas genom att många hundar provas på ett ytligt sätt.

I del B ges inga poäng för de enskilda momenten. Det samlade intrycket av hundens beteende i trafiken är avgörande för ett godkännande.

De följande beskrivningarna av moment är endast förslag och kan av domaren anpassas till de rådande omständigheterna på platsen. Domaren har rätt att vid tveksamheter om bedömningen av hunden upprepa resp. variera momenten.

Provets genomförande

1. Möte med grupp av personer

På domarens anvisning går föraren med kopplad hund på trottoaren på en anvisad gata. Domaren följer ekipaget på lämpligt avstånd.

Hunden skall villigt följa vid förarens vänstra sida med löst hängande koppel och med skuldran i höjd med förarens knä.

Hunden skall inte bry sig om fotgängare eller fordon.

Förarens väg skall korsas av en förbispringande figurant. Hunden skall förhålla sig neutral och opåverkad.

Förare och hund går därefter genom en gles grupp på minst sex personer, en av dem tilltalar föraren och hälsar på denne med handslag. Hunden skall på förarens anvisning sätta eller lägga sig bredvid denne och förhålla sig lugn under samtalet.

2. Möte med cyklister

Den kopplade hunden går med sin förare längs en väg och blir först omkörd av en cyklist, som ringer på klockan vid omkörningen. På långt avstånd vänder cyklisten och kommer mot föraren och hunden. Då ges åter ringsignal. Passerandet skall ske så att hunden befinner sig mellan föraren och cyklisten.

Den kopplade hunden skall visa sig oberörd av cyklisten.

3. Möte med bilar

Föraren går med sin kopplade hund förbi flera bilar. Då startas ett av fordonen. Vid en annan bil slås en dörr igen. Då förare och hund går vidare stannar en bil bredvid dem. Fönstret vevas ned och föraren tillfrågas om något. Då skall hunden på förarens anvisning sitta eller ligga. Hunden skall visa sig lugn och opåverkad av bilar och allt trafikbuller.

4. Möte med joggare eller inlines åkare

Föraren går med sin kopplade hund längs en lugn väg. Minst två joggare springer om föraren, utan att minska sitt tempo. Då joggarna avlägsnat sig kommer på nytt ett par joggare mot hunden och föraren och springer förbi, utan att sänka hastigheten. Hunden behöver inte gå korrekt "Fot" men får dock inte besvära de förbispringande resp. mötande personerna. Det är tillåtet att föraren under mötet sätter eller lägger sin hund.

I stället för joggare kan en eller två inlines-åkare köra om hund och förare och sedan vända för att passera dem på nytt.

5. Möte med andra hundar

Vid förbipasserande och möte med en annan hund med förare skall hunden förhålla sig neutral. Föraren kan upprepa kommandot "Fot" eller sätta eller lägga hunden vid mötet.

6. Hundens beteende i trafik om den binds och lämnas ensam en kort stund, beteende mot andra djur

På domarens anvisning går föraren med kopplad hund på trottoaren på en måttligt trafikerad gata. Efter en kort bit stannar föraren på domarens anvisning och fäster kopplet i ett staket, murring el dyl. Föraren går sedan utom synhåll in i en affär eller en portgång.

Hunden kan stå, sitta eller ligga.

Under förarens frånvaro går en figurant med kopplad hund på ca fem stegs avstånd förbi hunden.

Den lämnade hunden skall under förarens frånvaro förhålla sig lugn. Den passerande hunden (använd inga bråkstakar) skall den låta passera utan aggressionshandlingar (kraftiga ryck i kopplet, ihållande skällande). På domarens anvisning hämtas hunden igen.

Anmärkning

Domaren avgör själv om han genomför alla moment med en hund på de planerade platserna eller om alla hundar genomför några moment på en plats och sedan flyttar vidare till nästa plats för att fortsätta.

IPO - 1

är indelad i:

Avdelning A	100 poäng
Avdelning B	100 poäng
Avdelning C	100 poäng
Totalt:	300 poäng

Deltagandekrav:

Provdagen skall hunden ha nått den föreskrivna åldern (18 mån). Inga undantag får förekomma. Förutsättning för starten är att hunden har klarat ett BH-prov enligt respektive lands nationella regler.

IPO 1 Avdelning A Spårarbete

Förarspår, minst 300 steg, 3 spårsträckor, 2 vinklar (ca 90°), 2 av förarens egna föremål, minst 20 min gammalt, tid för utarbetandet 15 min.

Spårarbete	79 poäng
Föremål (11 + 10)	21 poäng
Totalt	100 poäng

Om hunden inte har hittad några föremål kan bedömningen maximalt vara "Tillfredsställande".

Allmänna bestämmelser

Domaren eller den spåransvarige bestämmer spårets sträckning, med hänsyn till terrängen. Spåren skall läggas olika. Alla spår får t.ex. inte läggas med vinklar och föremål på samma avstånd eller läggas med samma intervall.

Startpunkten för spåret skall vara tydligt markerad med en skylt, som är satt i marken omedelbart till vänster om startpunkten.

Lottdragning mellan deltagarna om startordningen förrättas i domarens närvaro.

Spårmark

Möjlig spårmark är alla naturligt förekommande underlag som t.ex. äng, åker och skogsmark.

Synliga spår skall undvikas så långt som möjligt. På alla provnivåer kan växlande underlag förekomma beroende på den befintliga spårmarken.

Spårets utläggande

Domaren resp. spåransvarige ansvarar för:

- indelning av spårförloppet
- instruktioner till spårläggarna
- kontroll av utläggandet av spåren.

De olika spårens förlopp skall anpassas till terrängen.

När spåren läggs är det viktigt att de läggs i normala steg. Hjälpt från spårläggaren genom onaturliga steg på sträckorna, i vinklarna eller vid föremålen är inte tillåtet inom spårets hela område.

Innan spåret läggs skall föraren (=spårläggaren) visa upp spårföremålen för domaren eller den spåransvarige. Det får bara användas föremål, som har varit grundligt utsatta (i minst 30 min) för förarens vittring. Föraren (= spårläggaren) gör ett kort uppehåll vid startpunkten och går sedan med normala steg i den anvisade riktningen. Sträckorna skall läggas med normala steg utan att krafsa eller stanna. Avståndet mellan de olika sträckorna skall vara minst 30 steg.

Även vinklarna skall utföras i normala steg men så att ett fortlöpande spårarbete till nästa sträcka är möjlig för hunden (se skiss). Det är inte tillåtet att krafsa eller stanna. Inget avbrott får förekomma i spåret. Medan spåret läggs skall hunden vara utom synhåll.

Utläggning av föremålen

Det första föremålet läggs efter minst 100 steg på första eller andra sträckan dock inte inom 20 steg före eller efter vinkeln, det andra föremålet vid slutet av spåret. Föremålen skall läggas under gång vid utläggandet av spåret. Efter utläggandet av sista föremålet skall spårläggaren gå vidare ännu några steg i samma riktning.

Spårföremål

Det får bara användas föremål, som har varit grundligt utsatta (i minst 30 min) för förarens vittring. Vid läggandet av ett spår skall användas olika föremål (material: t.ex. läder/skinn, tyg, trä). Föremålen skall vara ca 10 cm långa och 2-3 cm breda med en tjocklek av 0,5-1 cm, och får i färg inte skilja sig väsentligt från underlaget.

Under hundens arbete får domaren samt medföljande personer inte uppehålla sig inom det område, som ekipaget (förare och hund) får spåra i.

a) Ett kommando för: "Spår"

Kommandot "Spår" är tillåtet vid spårets start och vid omstarten efter det första föremålet och vid felaktiga påvisningar.

b) Utförande:

Föraren förbereder sin hund för spåret. Hunden kan spåra fritt eller i en 10 m lång lina. Den 10 m långa spårlinan kan föras över ryggen, på sidorna eller mellan fram- och/eller bakben. Den kan vara fäst direkt i halsbandet, som inte får vara inställt på stryp, eller i spårseleens fästansordning (tillåtet är en spårsele utan extra remmar). På uppmaning anmäler föraren sig med sin hund i grundposition till domaren och anger, om hunden tar upp eller påvisar föremålen. Före spåret, under förberedelserna samt under hela spårarbetet, skall varje form av tvång undvikas.

Spårlinan skall vara minst 10 meter lång. Linans längd, halsbandet och selen kan av domaren kontrolleras dock bara innan provet påbörjas. Flexikoppel är inte tillåtna.

Spårupptag

På domarens anvisning förs hunden långsamt och lugnt till startpunkten och släpps på spåret. Det är tillåtet att sätta hunden kort innan spårstarten (ca 2 meter).

Starten (även omstarten när föremål har hittats) skall ske vid hunden. Hundföraren skall dock ha visst spelrum i linan.

Hunden skall vid starten intensivt, lugnt och med låg näsa ta upp vittringen. Upptagning av spåret skall ske utan hundförarhjälp (förutom kommandot "Spår"). Starten är inte tidsberoende; däremot skall domaren i början av den första sträckan skaffa sig ett intryck om intensiteten med vilken hunden tar upp vittringen.

Efter det 3:e misslyckade försöket av spårupptagning i det direkta startområdet skall spårarbetet avbrytas.

Hunden skall med låg näsa, i jämnt tempo och intensivt följa spåret. Föraren följer sin hund på ett avstånd av 10 m vid slutet av spårlinan. Avståndet på 10 m skall hållas även vid frispår. Spårlinan kan hänga men avståndet mellan hundföraren och hunden får inte förkortas avsevärt. Markkontakt är inte felaktig.

Vinklar

Hunden skall utarbeta vinklarna säkert. Att kontrollera förloppet utan att lämna spåret är inte felaktig. Det är felaktigt att cirkulera vid vinklarna. Efter vinkeln skall hunden fortsätta spåret i samma tempo. Även vid vinkeln skall hundföraren hålla samma avstånd.

Påvisning eller upptagning av föremålen

Så snart hunden har funnit ett föremål, skall den genast ta upp eller tydligt påvisa det utan påverkan från förarens sida. Om föremålen tas upp så kan hunden bli stående, sätta sig eller komma tillbaka till föraren som då skall stå stilla. Går hunden vidare med föremålen eller tar upp från liggande ställning, anses detta som fel. Påvisning kan ske liggande, sittande eller stående (också omväxlande).

Att ligga lite snett mot föremålet är inte felaktig. Att ligga vid sidan om föremålet eller stark vridning mot hundföraren är felaktig. Föremål som hittas med stark hjälp räknas som förbigångna. Det gäller t.ex. när hunden inte påvisar ett föremål och genom hundförarens påverkan genom lina eller genom kommando hindras från att spåra vidare.

När hunden påvisat eller tagit upp föremålet, lägger föraren ner spårlinan och beger sig fram till sin hund. Genom att sträcka föremålet i luften visar föraren, att föremålet är funnet. Det är felaktigt att blanda påvisande och upptagning.

Det är felaktigt att gå vidare med föremålet eller att ta upp föremålet i liggande position. Om hunden kommer med föremålet till hundföraren skall denne stå stilla. Ny start ska göras där hunden avlämnat föremålet.

När hundföraren går fram för att ta eller lyfta upp föremålet skall denne ställa sig bredvid sin hund.

Tills omstarten sker skall hunden lugnt stanna kvar i påvisnings- eller upptagningspositionen och startas om av hundföraren med kort lina.

Lämmandet av spåret

När hundföraren hindrar hunden från att lämna spåret får denne av domaren anvisning att följa med. Hundföraren skall följa denna anvisning. Spårarbetet skall avbrytas när hunden lämnar spåret med mer än en linlängd (mer än 10 meter för frispårande hund). Eller om hundföraren inte följer domarens anvisning.

Berömma hunden

Att berömma hunden ibland (som kommandot "Spår" inte räknas till) är bara tillåtet i klass 1. Hunden får bara berömmas kort vid föremålen.

Avanmälan

Efter avslutat spårarbete skall de hittade föremålen visas för domaren. Det är inte tillåtet att leka med eller mata hunden när det sista föremålet har hittats och innan avanmälan och domarens resultatmeddelande. Hundens avanmälan skall ske i grundpositionen.

Bedömning

Bedömningen av avdelning A börjar med spårstarten för den visade hunden.

Av **hunden** förväntas ett noggrant, intensivt och uthålligt näsarbete som motsvarar dess utbildningsnivå.

Hundföraren skall ha förmågan att känna in sig i uppgiften resp. kunna delta i upplevelsen. Han skall kunna tolka hundens reaktioner på rätt sätt, koncentrera sig på arbetet och händelser runt om skall inte distrahera dem.

Domaren får inte bara titta på hunden och hundföraren utan skall även ta hänsyn till underlagets beskaffenhet, vittringen, tänkbara förledningar, och tidsfaktorn. Domarens bedömning skall baseras på helheten av alla påverkansfaktorer.

- Spårbeteende (t.ex. Spårtempo på sträckan, före och efter vinkeln, före och efter föremålen)
- Hundens utbildningsnivå (t.ex. hektisk ansats, tryckt beteende, undvikande beteende)
- otillåten hjälp från föraren
- svårigheter under spårets utarbetande på grund av:
 - markförhållanden (växtlighet, sand, underlagsskifte, gödsel)
 - vindförhållanden
 - viltväxel
 - väder (värme, kyla, regn, snö)
 - vittringsväxling

Bedömningen skall göras med hänsyn till alla kriterier.

När hundföraren har anmält sig till spåret skall domaren placera sig så resp. följa spårarbetet så att den kan se händelserna och påverkan, kan se hundförarens ev. kommandon och inverkan.

Avståndet mot den spårande hunden skall väljas så att hunden inte påverkas i sitt spårarbete och föraren inte känner sig trängd. Domaren måste delta i utarbetandet av hela spåret.

Den skall bedöma hundens iver, säkerhet resp. osäkerhet eller slarv i arbetet.

Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas intensivt, jämnt och noggrant och hunden då visar ett positivt spårbeteende.

Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret. Slarv, hög näsa, rastning, slag i vinklar, ihållande uppmuntran, lin- eller muntlig hjälp i spåret eller vid föremålen, felaktiga upptag eller påvisningar av föremål eller fel påvisningar medför motsvarande poängavdrag (upptill 4 poäng avdrag vardera).

Starkt slarv, spår med bristande intensitet, hetsigt spårarbete, markering, musjakt o. dyl. medför avdrag på upptill 8 poäng vardera.

Om hunden kommer mer än en linlängd från spåret, avbryts spåret. Om hunden lämnar spåret och då hålls tillbaka av föraren, skall domaren ge föraren order att följa hunden. Om inte domarens anvisning följs så avbryts spårarbetet av domaren.

Är spåret från start till slut inte utarbetat inom den maximala spårtiden (Klass 1 och 2 = 15 minuter efter starten från utgångspunkten, klass 3 = 20 minuter efter starten från utgångspunkten) så avbryts spårarbetet av domaren. Den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms.

Det är fel, om hunden i sitt arbete med föremålen i ett spår visar bägge möjligheterna, alltså "upptag" och "påvisning". Bara de föremål, som markeras i överensstämmelse med anmälningen, bedöms.

För upptagning eller felaktig påvisande av föremål, felvisningar dras upptill 4 poäng om omstarten sker vid hunden och 2 poäng obligatoriskt om hundföraren startar om hunden från slutet på linan.

Det ges inte poäng för icke påvisade eller upptagna föremål. Om inget av spårläggaren utlagd föremål hittas kan avdelningen "A" maximalt bedömas med betyget "Tillfredsställande". Särskild hänsyn skall tas till att hundföraren vid inget föremål kan visa momentet "Omstart vid föremål".

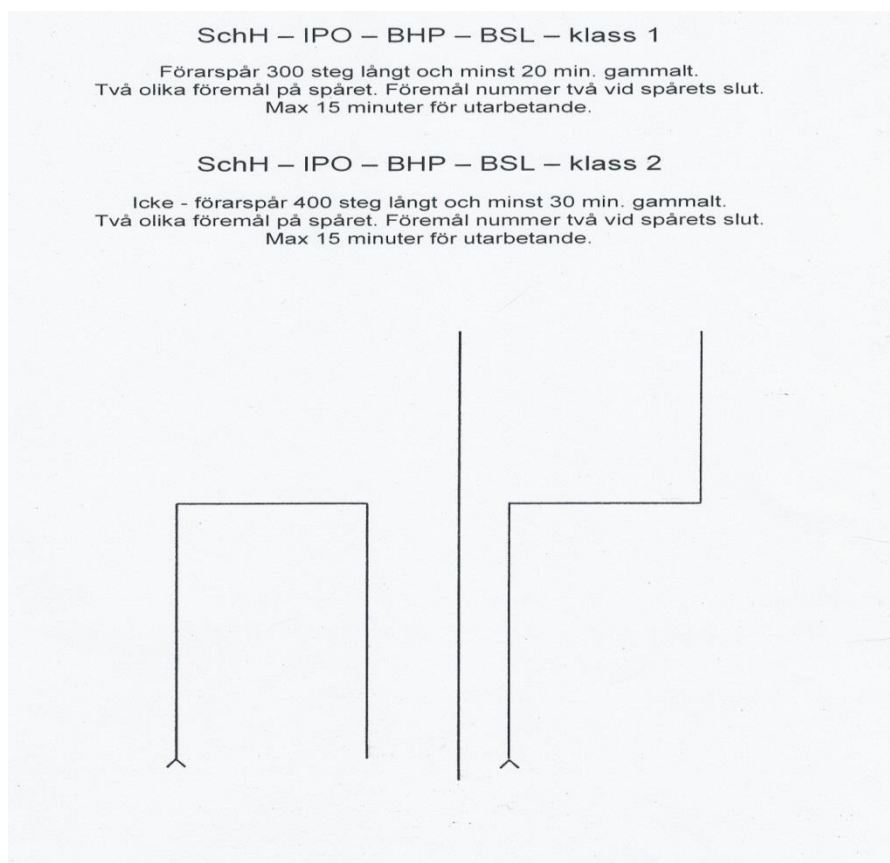
Om hunden under spårarbetet följer jaktdriften när vilt dyker upp kan hundföraren försöka att ta kontroll över hunden med kommandot "Plats". Spårarbetet skall fortsättas på domarens anvisning. Om det inte lyckas skall provet avbrytas (bedömning: Diskvalifikation pga. olydnad).

Avbrott/diskvalifikation

Beteende	Konsekvens
Hunden startas 3x i startområdet utan att lyckas	Domaren avbryter spårarbetet
- alla klasser: Hunden lämnar spåret med mer än en linlängd eller hundföraren ignorerar domarens anvisning att följa efter - Hunden når inte spårets slut inom den förskrivna tiden Klass 1: 15 minuter efter starten	Domaren avbryter spårarbetet, den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms. KOMMENTERAS FRAM TILL AVBRYTANDET
- Hunden tar upp föremålet men lämnar det inte - Hunden jagar vilt och kan inte startas om	DISKVALIFIKATION pga. olydnad Får inte tävla vidare.

Spårformer

Spåren i de nedanstående skisserna kan läggas spegelvänt.

IPO-1 Avdelning B Lydnad

Moment 1:	Fritt följ	20 poäng
Moment 2:	Sättande under gång	10 poäng
Moment 3:	Platsläggande med inkallning	10 poäng
Moment 4:	Apportering på plant underlag	10 poäng
Moment 5:	Apportering över hinder	15 poäng
Moment 6:	Apportering över A-hinder	15 poäng
Moment 7:	Framåtsändande med platsläggande	10 poäng
Moment 8:	Platsliggande med störning	10 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

I IPO -1 kommer hundföraren med kopplad hund och anmäler sig hos domaren stående i grundpositionen. Därefter kopplas hund lös.

Speciellt i lydnaden är det viktigt att inga hundar visas som har blivit av med självförtroendet och som förefaller vara sin hundförarens "sportredskap".

I alla moment krävs glatt arbete tillsammans med den erforderliga koncentrationen på hundföraren. Att trots all arbetsglädje även korrekt utförande är viktig skall naturligtvis spegla sig i det utdelade betyget.

Skulle föraren glömma ett moment så uppmanar domaren föraren omgående att visa det glömda momentet. Inga poäng dras av.

Senast i början av lydnaden skall domaren kontrollera att de i PO:n föreskrivna apporterna uppfyller kraven. Apporterna skall finnas enligt PO:ns krav.

Den under momenten "Fritt följ" och "Platsläggande under störning" använda pistolen har en kaliber på 6 mm.

Momenten påbörjas på domarens anvisning. Allt annat som vändningar, halt, gångartsändring osv. utförs utan domarens anvisning.

Kommandon beskrivs i reglerna. Kommandon är order som består av ett ord och sägs normalt. De kan ges i alla språk men skall alltid vara samma för samma moment. Om hunden efter det tredje kommandot fortfarande inte utför övningen eller övningsdelen skall respektive övning avbrytas utan bedömning. Vid inkallningen kan istället för kommandot "Hit" även hundens namn användas. Hundens namn tillsammans med ett kommando räknas dock som dubbelkommando.

Momentstart

Momenten påbörjas på domarens anvisning.

Grundposition

Grundpositionen skall intas när den andra hundföraren som för sin hund till platsläggandet med störning har intagit grundpositionen. Bedömningen för båda hundar börjar med den grundpositionen.

Varje enskild moment startar och slutar i grundpositionen. I grundpositionen står hundföraren i sportslig hållning. Det är inte tillåtet att stå bredbent under momenten.

I grundpositionen – som bara tillåts en gång under framåtrörelsen – skall hunden sitta tätt, rak, lugnt och uppmärksam vid hundförarens vänstra sida så att hundens skuldra är jäms med hundförarens knä. I starten av varje moment får grundpositionen bara intas en gång. Kort beröm får bara ges efter avslutade övningar och bara i grundpositionen. Därefter kan hundföraren inta en ny grundposition. Men mellan beröm och omstart skall en tydlig tidslucka (ca 3 sek) ligga.

Utgående från grundpositionen sker den så kallade framföringen. Hundföraren skall visa denna under minst 10 dock max 15 steg innan kommandot för övningens utförande ges. Mellan övningsdelarna framförsittande och avslut samt vid framkomsten till den sittande, stående, liggande hunden skall en tydlig paus (ca 3 sekunder) finnas innan ytterligare kommandon ges. Vid hämtningen kan hundföraren ansluta till hunden framifrån och bakifrån.

Grundpositions- och framföringsfel skall påverka bedömningen av de enskilda momenten.

Fritt följ skall även visas på transportsträckor mellan momenten. Hunden skall tas med även när apporten hämtas. Lek är inte tillåtet.

Helomvändningen skall hundföraren utföra åt vänster. Hunden kan vid helomvändningen antingen gå runt bakom hundföraren eller backa in framifrån, utförandet måste dock vara lika under ett prov.

Från framförsittandet kan hunden gå till grundpositionen antingen runt bakom föraren eller framifrån.

Det fasta hindret har en höjd på 100 cm och en bredd på 150 cm. A-hindret består av två i toppen sammankopplade klättrväggar med en bredd på 150 cm och en höjd på 191 cm. På marken står dessa väggar så långt ifrån varandra att den lodräta höjden är 180 cm. A-hindrets hela yta skall vara täckt med ett halkfritt underlag. På A-hindrets väggar sitter på den övre halvan 3 steglister 24/48 mm. Inom ett prov måste alla hundar hoppa över samma hinder.

Vid apporteringen är bara apportbockar tillåtna. De apportbockar som arrangören tillhandahåller måste användas av alla deltagare. Man får inte låta hunden hålla apportbocken innan apportövningarna.

Om hundföraren skulle glömma en övning uppmanas hundföraren utan poängavdrag av domaren att visa det missade momentet.

Uppdelning av momenten

2-delade moment som "Sättande under gång", "Platsläggande med inkallning", "Ställande under gång" kan, för att få en differentierad bedömning, delas i sig. Uppdelningen sker:

a) "Grundposition, framföring, utförande" = 5 poäng

b) "Fortsatta agerandet till momentslutet" = 5 poäng

Vid bedömning av varje moment skall hundens agerande uppmärksamt iakttas från grundpositionen till momentets avslutning.

Extrakommandon

Om en hund inte utför ett moment efter det tredje uttalade kommandot skall respektive moment bedömas med betyget "bristfällig" (= 0 poäng). Om en hund utför en momentdel efter det tredje uttalade kommandot skall momentet maximalt bedömas som "Bristfällig".

Vid inkallningen kan istället för kommandot "Hit" även hundens namn användas. Hundens namn tillsammans med ett kommando räknas dock som dubbelkommando.

Bedömning: 1. Extrakommando: Tillfredsställande för delmomentet
2. Extrakommando: Bristfällig för delmomentet

Exempel: 5 Poängmoment:
1. Extrakommando: Tillfredsställande från 5 poäng = - 1,5 p.
2. Extrakommando: Bristfällig från: 5 p. = - 2.5 p.

Mellan momentdelarna framförsittande och avslutning (gå till fot) samt vid framkomsten till den sittande, stående eller liggande hunden skall innan ett nytt kommando ges en tydlig paus på ca 3 sekunder hållas.

När hunden förs till platsläggandet, har nådd platsen och intagit grundpositionen där skall hundföraren som börjar med det fria följet ha intagit grundpositionen.

1. Fritt följ 20 poäng

a) Ett kommando för: "Fot"
Kommandot skall av hundföraren bara ges vid starten och vid byte av gångart.

b) Utförande:

Hundföraren beger sig med den kopplade hunden till domaren, sätter hunden i grundställning och presenterar sig. Efter klartecknet från domaren går hundföraren med hunden under fritt följ till startpositionen. På ytterligare domarens anvisning påbörjar hundföraren momentet. Från rak grundposition skall hunden, på kommandot "Fot", uppmärksamt, glatt och rakt följa föraren, med skuldran i höjd med förarens vänstra knä och vid stopp sätta sig självmant, snabbt och rakt. I början av momentet går hundföraren med hunden 50 steg rakt fram utan att stanna; efter helomvändning och ytterligare 10 till 15 steg skall hundföraren visa språngmarsch och långsam gång (minst 10 steg vardera) Övergången från språngmarsch till långsam gång skall utföras utan mellansteg. De olika gångarterna skall skilja sig tydligt. Under normal gång skall minst två höger-, en vänstersväng och två helomvändningar samt en halt efter den andra helomvändningen visas.

Helomvändningen skall av hundföraren visas åt vänster (roterande 180 grader på stället) (Följ gångschemat). Då finns två varianter:

- Hunden går med en högersväng runt hundförarens baksida.
- Hunden visar en vänstersväng roterande med 180 grader på stället.

Bara en av varianterna får visas inom ett prov.

Halten skall visas en gång under normal gång enligt skissen efter den andra helomvändningen. Medan föraren första gången går med sin hund rakt fram, avfyras två skott (kaliber 6 mm) med ett tidsintervall på 5 sek och på ett avstånd av minst 15 steg. Hunden skall förhålla sig skottoberörd. Om hunden visar sig skotträdd diskvalificeras den och alla redan uppnådda poäng tas bort. Vid slutet av momentet går föraren på domarens anvisning med sin hund genom en grupp bestående av minst fyra personer, som rör sig runt i en fyrkant. Hundföraren skall med sin hund gå runt en person åt höger och en person åt vänster och göra halt en gång i gruppen. Domaren kan välja att kräva en repetition. På domarens anvisning lämnar hundföraren gruppen med sin hund och går vidare till startpunkten och intar slutgrundpositionen. Den slutgrundpositionen är utgångsgrundpositionen för nästa moment.

2. Sättande under gång

10 poäng

- a) Vardera ett kommando för: "Fot", "Sitt"
- b) Utförande: Från rak grundposition går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Under framföringen skall hunden följa hundföraren uppmärksam, glad, snabb och koncentrerad. Hunden skall alltid vara rak i position vid hundförarens knä. Efter 10 – 15 steg skall hunden på kommandot "Sitt" genast sätta sig utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar hastighet eller ser sig om. Efter ytterligare 15 steg stannar hundföraren och vänder sig om mot den lugnt och uppmärksamt sittande hunden. På domarens kommando går hundföraren tillbaka till sin hund och ställer sig till höger om den. Hundföraren kan då ansluta till hunden framifrån eller runt hunden bakifrån.
- c) Bedömning: Fel i utgångsgrundpositionen, i framföringen, långsamt sättande, oroligt och ouppmärksamt sittande medför motsvarande avdrag. Om hunden lägger sig eller står kvar istället för att sätta sig ger det ett poängavdrag på 5 poäng. Övriga fel skall läggas till.

3. Platsläggande med inkallning

10 poäng

- a) Vardera ett kommando för: "Fot", "Plats", "Hit", "Fot"
- b) Utförande: Från rak grundposition går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Under utvecklingen skall hunden följa hundföraren uppmärksam, glad och koncentrerad. Hunden skall alltid vara rak i position vid hundförarens knä. Efter 10 – 15 steg skall hunden på kommandot "Plats" genast lägga sig utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar hastighet eller ser sig om.

Föraren går ytterligare 30 steg rakt fram, stannar och vänder sig om mot den lugnt och uppmärksamt liggande hund. På domarens anvisning kallar föraren in sin hund med kommandot "HIT" eller hundens namn. Hunden skall glatt, snabbt och direkt komma in och sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren. På kommandot "FOT", efter 3 sek, skall hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä.

c) Bedömning: Om hunden gör fel under framföringen, lägger sig långsamt, ligger oroligt, kommer långsamt in resp. tappar tempot under inkallningen, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag. Om hunden sitter eller står efter kommandot "Plats" dras 5 poäng härför.

4. Apportering på plant underlag

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: "*Apport*", "*Loss*", "*Fot*"

b) Utförande: Från rak grundposition kastar hundföraren en apport (vikt 650 gram) ca 10 steg långt bort. Kommandot "Apport" får först ges när apporten ligger stilla. Hundföraren får inte ändra sin grundposition. Den lugnt och fritt bredvid föraren sittande hunden skall på kommandot "Apport" snabbt och direkt springa ut till apporten, genast ta upp det och snabbt och direkt bära det tillbaka till föraren. Hunden skall sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apporten lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apporten med kommandot "Loss". Därefter skall apporten hållas stilla med rak arm längs högra sidan av kroppen. På kommandot "Fot" skall hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning: Om hunden gör fel i grundpositionen, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig". Apporterar hunden inte så bedöms momentet med 0 poäng.

5. Apport över hinder (100 cm)

15 poäng

a) Vardera ett kommando för: "*Hopp*", "*Apport*", "*Loss*", "*Fot*"

b) Utförande: Hundföraren intar grundpositionen med hunden minst 5 steg framför hindret. Från rak grundposition kastar hundföraren en apport (vikt 650 gram) över det 100 cm höga hindret.. Kommandot "Hopp" får först ges när apporten ligger stilla. Den lugnt och fritt bredvid sin hundförare sittande hunden skall på kommandon "Hopp" och "Apport" (kommandot för "Apport" skall ges under hoppet) fritt hoppa över hindret, springa snabbt och direkt till apporten, ta upp den direkt, direkt hoppa fritt tillbaka över hindret och komma snabbt och direkt med apporten till hundföraren. Hunden skall sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apporten lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apporten med kommandot "Loss".

Därefter skall apporten hållas med rak arm längs högra sidan av kroppen. På kommandot "Fot", efter 3 sek, skall hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning: Om hunden gör fel i grundpositionen, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag. För lätt beröring av hindret dras upp till 1 poäng per hopp, för islag upp till 2 poäng per hopp.

Poängindelning för apportering över hinder:

Hopp ut	Apportering	Hopp tillbaka
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet kan bara ske om minst ett hopp och delmomentet "Apportering" visas.

Hoppen och apportering korrekt = 15 poäng

Ett av ut- eller återhoppet inte utförd, apporten korrekt apporterad = 10 poäng

Ut- och återhopp korrekt, apporten inte apporterad = 0 poäng

Om apporten ligger långt åt sidan eller syns dåligt för hunden får hundföraren efter kontakt med domaren eller efter påpekande från domaren möjligheten att utan poängavdrag kasta apporten igen. Hunden skall då sitta kvar. Om hunden följer hundföraren runt hindret skall momentet bedömas med 0 poäng. Om den lämnar grundpositionen men stannar framför hindret sänks momentets bedömning med ett betyg.

Hundförarhjälp utan att lämna positionen ger motsvarande avdrag. Lämna föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig". Om hopphindret välts under uthoppet skall momentet göras om där det första hoppet skall bedömas i "lägre bristfällig" (- 4 poäng). Om hunden inte lämnar apporten efter det 3:e kommandot **skall hunden diskvalificeras**, eftersom avdelning B inte kan fortsättas längre.

6. Apport över A-hinder (180 cm)

15 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Hopp", "Apport", "Loss", "Fot"

b) Utförande: Hundföraren intar grundpositionen med hunden minst 5 steg framför A-hindret. Från rak grundposition kastar hundföraren apporten (vikt 650 gram) över A-hindret. Den lugnt och fritt bredvid sin hundförare sittande hunden skall på kommandon "Hopp" och "Apport" (kommandot för "Apport" skall ges under hoppet) klättra över A-hindret, springa snabbt och direkt till apporten, ta upp den direkt, direkt klättra tillbaka över A-hindret och komma snabbt och direkt med apporten till hundföraren. Hunden skall sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apporten lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apporten med kommandot "Loss". Därefter skall apporten hållas med rak arm längs högra sidan av kroppen.

På kommandot "Fot", efter 3 sek, skall hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning: Om hunden gör fel i grundpositionen, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag.

Poängindelning för apportering över A-hinder:

Hopp ut	Apportering	Hopp tillbaka
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet kan bara ske om av de tre delarna (Uthopp – apportering – återhopp) minst ett hopp och delmomentet "Apportering" visas.

Hoppen och apportering korrekt	=	15 poäng
Uthopp eller återhopp inte utförd, apporten korrekt apporterad	=	10 poäng
Ut- och återhopp korrekt, apporten inte apporterad	=	0 poäng

Om apporten ligger långt åt sidan eller syns dåligt för hunden får hundföraren efter kontakt med domaren eller efter påpekande från domaren möjligheten att utan poängavdrag kasta apporten igen. Hunden skall då sitta kvar.

Hundförarhjälp utan att lämna positionen ger motsvarande avdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig".

Om hunden inte lämnar apporten efter det 3:e kommandot **skall hunden diskvalificeras**, eftersom avdelning B inte kan fortsättas längre.

7. Framåtsändande med platsläggande

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Framåt", "Plats", "Sitt"

b) Utförande: Från rak grundposition går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram i den anvisade riktningen. Efter 10-15 steg ger hundföraren hunden kommandot "Framåt", lyfter samtidigt armen och står kvar. Då skall hunden målmedvetet, rakt och i hög hastighet springa minst 30 steg i den anvisade riktningen. På domarens anvisning ger hundföraren kommandot för "Plats" och hunden skall då lägga sig omedelbart. Hundföraren får hålla upp armen åt det hållet tills hunden har lagt sig. På domarens anvisning går hundföraren till sin hund och ställer sig till höger om den. På domarens anvisning efter ca 3 sekunder skall hunden på kommandot "Sitt" sätta sig snabbt och rakt i grundpositionen.

c) Bedömning: Fel under framföringen, hundföraren springer med, hunden springer ut för långsamt, avviker starkt åt sidan, för kort avstånd, lägger sig tveksamt eller för tidigt, ligger oroligt resp. reser sig för tidigt, sätter sig vid avhämtningen leder till motsvarande poängavdrag. Även ytterligare hjälp som när kommandon "Framåt" och "Plats" ges ingår i bedömningen.

När det erforderliga avståndet har nåtts ger alltid domaren anvisning för att lägga hunden. Om hunden inte kan stoppas skall momentet bedömas med 0.

Ett extrakommando för läggandet – 1,5 poäng.

Ytterligare ett extrakommando för läggandet – 2,5 poäng.

Hunden stannar men lägger sig inte efter det andra extrakommandot – 3,5 poäng.

Ytterligare felbeteenden skall bedömas separat. Om hunden avviker eller kommer tillbaka till hundföraren skall hela momentet bedömas med 0 poäng.

8. Platsläggande med störning

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Plats", "Sitt"

b) Utförande: Innan den andra hunden påbörjar sin avdelning B lägger hundföraren, på ett av domaren angivet ställe och på dennes anvisning, sin hund från rak grundposition med kommandot "Plats". Utan att lämna kopplet eller något annat föremål hos hunden går sedan hundföraren, på domarens tecken, utan att se sig om inom provområdet minst 30 steg ifrån hunden och står stilla inom hundens siktfält med ryggen mot denne. Hunden skall utan hundförarens påverkan ligga kvar stilla medan den andra hunden visar momenten 1 till 6. På domarens anvisning går hundföraren till sin hund och ställer sig vid dess högra sida. På domarens anvisning efter ca 3 sekunder skall hunden på kommandot "Sitt" sätta sig snabbt och rakt i grundpositionen.

c) **Bedömning:** Oroligt agerande av hundföraren samt andra dolda hjälpåtgärder, oroligt liggande av hunden resp. förtidigt ställande/sättande av hunden vid hämtningen ger motsvarande avdrag. Om hunden står eller sitter men stannar kvar vid platsen för läggandet ges en delbedömning. Om hunden lämnar platsläggningsstället före moment 3 med mer än 3 meter skall momentet bedömas med 0. Om hunden lämnar platsen efter avslutningen på moment 3 ges en delbedömning. Om hunden vid hämtningen går hundföraren till mötes ges ett poängavdrag med upptill 3 poäng.

IPO-1 Avdelning C Skyddstjänst

Moment 1:	Rondering	5 poäng
Moment 2:	Bevakning och ståndskall	10 poäng
Moment 3:	Förhindrande av flyktförsök av figuranten	20 poäng
Moment 4:	Avvärijande av ett angrepp under bevakningen	35 poäng
Moment 5:	Angrepp på hunden under rörelse	30 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

På en lämplig plats uppställs på långsidorna, förskjutna i sidled, 6 skärmar, 3 på var sida (se skiss). De nödvändiga markeringarna skall vara väl synliga för föraren, domare och figurant.

Skyddsfigurant/Skyddsklädsel

Figuranten skall vara utrustad med skyddsdräkt, skyddsärm och en softstock. Skyddsärmen skall vara försedd med en bitstock, vars överdrag är framställt av naturfärgat jute.

Om det är nödvändigt för figuranten att bevara ögonkontakt med hunden behöver han inte ovillkorligen stå stilla i bevakningsfasen. Han får dock inte inta en hotande ställning och heller inte göra värjande rörelser. Han skall täcka sin kropp med skyddsärmen. Sättet, på vilket föraren tar softstocken från figuranten, står föraren fritt att välja.

Bara en figurant är nödvändig vid ett prov, oavsett klass. Från och med sju deltagande hundar i samma klass måste dock två figuranter användas. Inom samma klass skall samma figurant/figuranter användas för alla förare.

Figuranten får bytas ut en gång om figuranten själv är aktiv hundförare på evenemanget.

Anmälan

- a) Hundföraren anmäler sig till domaren med kopplad hund i grundpositionen.
- b) Därefter intar den grundpositionen för momentet "Rondera ". Hunden kopplas loss där.
- c) Hunden skickas efter domarens tecken från grundpositionen på ronderingen.

Anmärkning:

Om hundföraren inte kan anmäla sin hund korrekt dvs. att hunden inte är under kontroll och springer t.ex. till bevakningsgömslet eller lämnar platsen får hundföraren tre kommandon för att återkalla hunden.

Om hunden inte kommer efter dessa 3 kommandon avslutas avdelning "C" med anledningen "Diskvalifikation på grund av olydnad".

Hundar som går hundföraren ur hand, som efter skyddsövningar inte eller bara efter fysisk påverkan från hundföraren släpper figuranten, biter i andra delar än den avsedda skyddsärmen skall diskvalificeras. Det ges ingen DSB-bedömning.

Märkningar

De i PO:n föreskrivna markeringarna skall vara väl synliga för hundföraren, domaren och figuranten.

Dessa markeringar är:

- Hundförarens plats vid utkallande från skärmen.
- Figurantens plats för flykten och slutet på flyktpunkten
- Läggningsplats för hunden för flykten,
- Markering för hundföraren för momentet "Överfall på hunden under rörelse"

Hundar som inte klarar ett skyddsmoment eller låter sig trängas undan skall avdelning "C" avbrytas. Det ges ingen bedömning. DSB-bedömningen skall genomföras.

Kommandot "Loss" är tillåtet en gång vid alla skyddsmoment. Se nedanstående tabell över poängavdrag vid bedömningen av släppande.

Långsamt släppande	Släpper genast vid första extra-kommandot	Släpper långsamt vid första extra-kommandot	Släpper genast vid andra extra-kommandot	Släpper långsamt vid andra extra-kommandot	Släpper inte efter andra extrakommandot eller ytterligare påverkan
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Diskvalifikation

1. Rondering

5 poäng

a) *Vardera ett kommando för: "Rondera", "Hit" (Kommandot för "Hit" kan även ges tillsammans med hundens namn).*

b) Utförande: Figuranten finns, osynlig för hunden, i den sista skärmen. Hundföraren placerar sig med den kopplade hunden mellan den fjärde och den femte skärmen så att två sidoslag är möjliga och kopplar loss hunden. På domarens anvisning startar avdelning C. Efter ett kort kommando "Rondera" och ett tecken med högra eller vänstra arm som kan upprepas skall hunden snabbt lämna hundföraren och springa målmedvetet till den femte skärmen och rondera den tätt och uppmärksam.

När hunden har utfört sidoslaget kallar hundföraren in hunden med ett kommando „Hit“ och skickar den ur rörelsen med ett nytt kommando "Rondera" till skärmen med figuranten. Föraren rör sig i normal marsch på en tänkt mittlinje, som han inte får lämna under ronderingen. Hunden skall hela tiden befinna sig framför föraren. När hunden har nått figurantens skärm, skall föraren stanna. Kommandon och tecken är härefter inte tillåtna.

c) Bedömning: Om hunden visar inskränkningar i förighet eller inte springer snabbt, målmedvetet, tätt och uppmärksam runt skärmarna så medför detta motsvarande poängavdrag.

Det är bl.a. felaktigt att:

- inte inta en lugn och uppmärksam grundposition i början av ett moment,
- ge extra kommandon eller tecken,
- lämna den tänkta mittlinjen,
- inte hålla normal gångart,
- rondera vidlyftigt,
- rondera självmant utan att reagera på hundförarens kommandon eller signaler,
- inte rondera skärmarna alls eller inte vara uppmärksam,
- hunden inte låter sig styras.

Om hunden inte hittar den oupptäckta figuranten efter tre misslyckade försök vid den sista skärmen (bevakningsskärmen) skall skyddsarbetet avbrytas. Även om hunden under momentets gång via kommando tas till fot-positionen räknas skyddsarbetet som avslutat ("Skyddsarbetet avbrutet av domaren" utan notering av poängtal; alla hittills under provet förvärvade poäng står kvar).

2. Bevakning och ståndskall

10 poäng

- a) Vardera ett kommando för: „Hit“, „Fot“
Kommandon för "Hit" och "Fot" skall ges som ett sammanhängande kommando.
- b) Utförande: Hunden skall aktivt och uppmärksamt bevaka figuranten och ge ihållande ståndskall. Hunden får varken hoppa på eller bita figuranten. Efter ca 20 sek ståndskall går föraren på domarens anvisning fram till utkallningsmärket, 5 steg från skärmen. På domarens anvisning kallar hundföraren ut hunden till grundpositionen. Alternativt kan hundföraren hämta sin hund med kommandot "Fot" i fritt följ från skärmen och föra den till utkallningsmärket. Båda varianter bedöms lika.
Efter domarens anvisning uppmanas figuranten av hundföraren att träda fram ur gömslet och ställa sig på den markerade flyktpositionen. Då skall hunden sitta lugnt (utan att t.ex. skälla), rak och uppmärksam i grundpositionen.
- c) Bedömning: Begränsningar i det ihållande, energiska ståndskallet och den dominanta bevakningen, fram till kommandot opåverkad av domaren och den inkommande hundföraren medför motsvarande poängavdrag. För ihållande ståndskall ges 5 poäng. Om hundens ståndskall är svagt dras 2 poäng, om den icke skällande hunden aktivt och uppmärksamt bevakar figuranten dras 5 poäng. Om hunden besvärar figuranten, t.ex. genom att stöta till eller hoppa på denne osv. dras upp till 2 poäng, vid kraftigt bett dras upp till 9 poäng.

Om hunden biter figuranten i skärmen och inte släpper självmant uppmanas hundföraren att träda fram till utkallningsmärket, på 5 steg frånskärmen. Hundföraren får kalla ut hunden en gång med kommandot "Hit-Fot" (som skall ges som ett sammanhängande kommando) (inte kommandot "Loss"). Om hunden då inte kommer diskvalificeras ekipaget. Om hunden kommer skall momentet bedömas i nedre bristfällig (- 9 poäng).

Vid uppsåtliga bett på andra kroppsdelar (inga stötar) diskvalificeras hunden.

Om hunden lämnar den redan hittade figuranten innan domaren har uppmanat hundföraren att lämna mittlinjen kan hunden skickas in en gång till.

Stannar hunden då vid figuranten skall momentet "Bevakning och ståndskall" bedömas med lägre "Bristfällig" (- 9 poäng) men skyddsarbetet fortsätter.

Om hunden i det andra försöket inte kan skickas in till figuranten eller lämnar figuranten igen, avbryts skyddsarbetet. Kommer hunden föraren till mötes då denne kommer till skärmen eller kommer till föraren före inkallningen, delbedöms momentet som "Bristfällig".

Avdrag för "ståndskall":

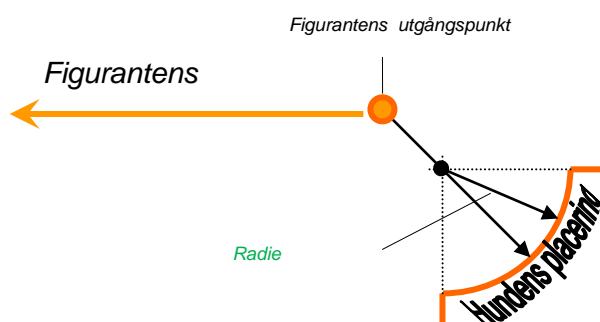
För ihållande ståndskall ges 5 poäng. Svag ståndskall (utan dominans, inte energiskt) och icke ihållande ståndskall ges ett avdrag på upptill – 2 poäng. Om hunden visar uppmärksam bevakning utan att skälla sker ett obligatoriskt avdrag på 5 poäng för ståndskallet.

3. Avvärijande av figurantens flyktförsök

20 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Fot", "Plats", "Pass på", "Loss"

b) Utförande: På domarens anvisning beordrar föraren ut figuranten ur skärmen. Figuranten beger sig i normal gångart till den markerade utgångspunkten för flyktförsöket. På domarens anvisning går föraren med sin hund under fritt följ till den markerade bevakningspositionen för flyktförsöket. Hunden skall under det fria följt visa sig glad, uppmärksam och koncentrerad och skall utföra momentet i positionen vid hundförarens knä rakt och snabbt. Innan kommandot "Plats" skall hunden sitta i rak, lugn och uppmärksam grundposition. Hunden skall snabbt och direkt reagera på kommandot "Plats" och i platspositionen förhålla sig lugn, säker och uppmärksam mot figuranten. Avståndet mellan figuranten och hunden är 5 steg. Hundföraren lämnar sin bevakande hund i platspositionen och går till skärmen. Han har visuell kontakt med sin hund, figuranten och domaren.

På domarens anvisning gör figuranten ett flyktförsök. Hundföraren ger samtidigt ett kommando "Pass på" och startar därmed hunden för att förhindra figurantens flyktförsök.

Hunden skall utan att tveka avvärja flyktförsöket med hög dominans och genom ett energiskt och kraftigt bett. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat skall hunden släppa **efter en övergångsfas**. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss".

Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" skall han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet skall hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna: Hög dominans, snabb, energisk reaktion och förföljande med kraftigt bett och verksam förhindrande av flykten, att den har ett lugnt bett fram till släppandet och visar en uppmärksam och nära bevakning av figuranten ger motsvarande poängavdrag.

Om hunden ligger kvar eller om den inte inom ca 20 steg har förhindrat flykten genom att bita tag i och hålla fast figuranten, avbryts avdelning C.

Om hundens insats sker utan hundförarens kommando sänks momentets bedömning med ett betyg. Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden lämnar figuranten under bevakningsfasen eller om hundföraren ger ett kommando för att hunden skall stanna hos figuranten avbryts avdelning C.

4. Avvärijande av angrepp under bevakningen

35 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Loss", "Fot"

b) Utförande: Efter en bevakningsfas på ca 5 sek genomför figuranten på domarens anvisning ett angrepp på hunden. Utan påverkan från föraren skall hunden försvara sig med energiskt och kraftigt bett. Den får dock bara bita i skyddsärmen. Hunden skall belastas genom slag, hot och trängning av figuranten. Under belastningen skall hundens aktivitet och stabilitet särskild iakttas. Två stockslag utföres. Stockbelastningar är bara tillåtna på skulderna och området kring manken. Under belastningsfasen skall hunden agera opåverkad och skall under hela försvarsmomentet visa ett fullt, energiskt och särskilt ett fast bett. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat skall hunden släppa **efter en övergångsfas**. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" skall han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet skall hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På domarens anvisning går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "Fot" in den till grundpositionen. Softstocken tas inte från figuranten.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag: Snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Om hunden inte står emot figurantens belastningar, släpper skyddsärmen eller låter sig trängas undan avbryts avdelning "C".

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer.

Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedöms momentet som "Bristfällig". Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

5. Angrepp på hunden under rörelse 30 poäng

a) Vardera ett kommando för: *Sitt*, *Pass på*, *Loss*, *Fot*, *Fot*

b) Utförande: Föraren blir med sin hund anvisad ett markerat ställe på mittlinjen, i höjd med första skärmen. Hunden skall visa det fria följet uppmärksam mot hundföraren, glad och koncentrerad. Då går hunden rak i positionen vid hundförarens knä. I höjd med den första skärmen stannar hundföraren och vänder sig om. Hunden förs via kommandot *Sitt* till grundpositionen. Den rakt, lugnt och uppmärksam mot figuranten sittande hunden kan i grundpositionen hållas i halsbandet men hundföraren får inte påverka hunden. På domarens anvisning träder den med softstock försedda figuranten ut från en skärm och springer till mittlinjen.

Efter att ha ignorerat förarens anrop springer figuranten mot föraren och hunden och gör, med skrämmande ljud och med kraftigt hotfulla rörelser, ett frontalangrepp. Då figuranten är 40-30 steg från föraren och hunden ger föraren på domarens anvisning kommandot *Pass på* och släpper samtidigt hunden. Därvid skall hunden utan tvekan och med hög dominans verkningsfullt avvärja figurantens angrepp.

Den får dock bara bita i figurantens skyddsärm. Föraren själv får inte lämna sin plats.

Under belastningsfasen skall hunden agera opåverkad och skall under hela försvarsmomentet visa ett fullt, energiskt och särskilt ett fast bitt. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat skall hunden släppa **efter en övergångsfas**. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando *Loss* vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon *Loss*. Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot *Loss* skall han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet skall hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På domarens anvisning går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot *Fot* in den till grundpositionen. Softstocken tas ifrån figuranten.

Härefter följer ca 20 steg sidotransport av figuranten till domaren. Ett kommando *Fot* är tillåtet. Hunden skall gå på figurantens högra sida, så att den befinner sig mellan figuranten och föraren. Hunden skall både före starten av sidotransporten och efter sitta i sin grundposition hos föraren. Hunden skall under transporten uppmärksam iaktta figuranten. Den får härunder dock inte tränga, hoppa på eller bita figuranten. Gruppen stannar framför domaren, föraren ger softstocken till domaren och anmäler avdelning C som avslutad.

Hundföraren går därefter, på domarens anvisning, 5 steg åt sidan och kopplar hunden. Går därefter fram till bedömningsplatsen.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag. Energiskt försvar med kraftigt bitt, fullt och lugnt bitt fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedöms momentet som "Bristfällig". Om hunden lämnar figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

IPO – 2

är uppdelad i:	Avdelning A	100 poäng
	Avdelning B	100 poäng
	Avdelning C	100 poäng
	Totalt	300 poäng

IPO - 2 Avdelning A Spårarbete

Ett icke-förarspår, minst 400 steg, 3 sträckor, 2 vinklar (ca 90°), 2 föremål, minst 30 minuter gammal, tid för utarbetande 15 min.

Spårarbetet:	79 poäng
Föremål (11 + 10):	21 poäng
Totalt	100 poäng

Om hunden inte hittar några föremål kan bedömningen maximalt vara "tillfredsställande".

Allmänna bestämmelser:

Domaren eller den spåransvarige bestämmer spårets sträckning, med hänsyn till terrängen. Spåren skall läggas olika. Alla spår får t.ex. inte läggas med vinklar och föremål på samma avstånd eller med samma intervall. Startpunkten för spåret skall vara tydligt markerad med en skylt, som är satt i marken omedelbart till vänster om startpunkten

Deltagarnas startordning lottas efter spårens utläggande i närvaro av domaren.

Lämplig spårmark

Lämplig spårmark är alla naturligt förekommande underlag som t.ex. äng, åker, skogsmark.

Synliga spår skall undvikas i möjligaste mån. På alla provnivåer kan, beroende på spårmarken terrängskiftningar förekomma.

Läggande av spåret

Det är domarens respektive den spåransvariges ansvar att:

- dela in spårförloppet
- Instruera spårläggarna,
- övervaka utläggandet av spåren.

Det enskilda spårets förlopp skall anpassas till den befintliga terrängen.

Vid läggandet av spåret skall observeras att det läggs i naturlig hastighet. Hjälpt från spårläggaren genom att på ett onaturligt sätt att gå på spårsträckan, i vinklar eller vid föremålen är inte tillåtet under utläggandet av spåret.

Speciellt spårläggarna (f.o.m. nivå 2) skall ha erfarenhet i att lägga spår.

Spårläggaren skall, innan spåret läggs, visa spårföremålen för domaren eller den spåransvarige. Spårläggaren gör ett kort uppehåll vid startpunkten och går sedan med normala steg i den anvisade riktningen. Även vinklarna läggs i normal hastighet. Krafande eller avbrott i sättet att gå är inte tillåtna. Sträckorna skall läggas i normal gång utan att krafsa eller avbryta. Avståndet mellan spårsträckorna skall vara minst 30 steg.

Även vinklarna (ca 90) läggs i normal gång dock skall observeras att det skall vara möjligt för hunden att utarbeta dem utan avbrott till nästa spårsträcka. Spåravbrott är inte tillåtna. (Se skiss)

Medan spåret läggs skall hunden befinna sig utom synhåll.

Placering av föremålen

Det första föremålet läggs efter minst 100 steg på första eller andra sträckan dock inte inom 20 steg före eller efter vinkeln, det andra föremålet vid slutet av spåret. Föremålen skall läggas under gång vid utläggandet av spåret. Efter utläggandet av sista föremålet skall spårläggaren gå vidare ännu några steg i samma riktning.

Spårföremål

Det får bara användas föremål, som har varit grundligt utsatta (i minst 30 min) för spårläggarens vittring. Inom ett spår skall olika föremål användas. (Material: t.ex. läder, tyg, trä). Föremålen skall vara ca 10 cm långa och 2-3 cm breda med en tjocklek av 0,5-1 cm, och får i färg inte skilja sig väsentligt från underlaget.

Vid regionala eller nationella prov skall föremålen förses med nummer. Föremålens nummer skall stämma överens med spårets nummer.

Under hundens arbete får domaren, spårläggaren samt medföljande personer inte uppehålla sig i det område, som det är tillåtet ekipaget (förare och hund) att spåra i.

Kommandon

Kommandot "Spår" är tillåtet vid spårets start och vid omstarten efter det första föremålet och efter felaktiga påvisningar.

Utförande och bedömning av spårarbetet

a) Utförande:

Föraren förbereder sin hund för spåret. Hunden kan spåra fritt eller i en 10 m lång lina.

Den 10 m långa spårlinan kan föras över ryggen, på sidorna eller mellan fram- och/eller bakben. Den kan vara fäst direkt i halsbandet, som inte får vara inställt på stryp, eller i spårselens fästansordning (tillåten är en spårsele utan extra remmar). På uppmaning anmäler föraren sig med sin hund i grundpositionen till domaren och anger, om hunden tar upp eller påvisar föremålen. Före spåret, under förberedelserna samt under hela spårarbetet, skall varje form av tvång undvikas.

Spårlinan skall vara minst 10 meter lång. Linans längd, halsbandet och spårselens kan av domaren kontrolleras innan provet påbörjas. Flexikoppel är inte tillåtna. Är spårlinan längre än 10 meter ska 10 m markeras och där ska föraren hålla.

Starten

På domarens anvisning förs hunden långsamt och lugnt till startpunkten och släpps på spåret. Hunden får sättas kort innan spårstarten (ca 2 meter).

Starten (även omstarten efter upphittandet av föremål) skall ske vid hunden. Hundföraren skall ges ett visst utrymme vid linan.

Hunden skall vid starten intensivt, lugnt och med låg näsa ta upp vittringen. Upptagandet av vittringen skall ske utan hjälp från hundföraren (förutom kommandot "Spår"). Starten är inte tidsberoende; domaren skall ur hundens agerande i början av den första sträckan utläsa intensiteten av spårupptagningen

Spårarbetet avbryts efter det tredje misslyckade försöket att ta upp spåret i det direkta startområdet.

Hunden skall sedan med låg näsa, i jämnt tempo, intensivt följa spåret. Föraren följer sin hund på ett avstånd av 10 m vid slutet av spårlinan. Avståndet 10 m skall hållas även vid frispår. Spårlinan kan hänga men avståndet mellan hundföraren och hunden får inte förkortas avsevärt. Markkontakt är inte felaktig.

Spårprestation

Hunden skall följa spårets förlopp intensivt och uthålligt och i så jämn hastighet som möjligt (terrängberoende, svårighetsgrad). Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas jämnt och noggrant.

Vinkel

Hunden skall utarbeta vinklarna säkert. Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret. Det är felaktigt att hunden cirklar vid vinkeln. När hunden är i vinkeln ska det inte ses som felaktigt om hundföraren lämnar spåret för att bibehålla avståndet. Efter vinkeln skall hunden fortsätta spåret i samma tempo i området kring vinklarna bör hundföraren så långt som möjligt hålla det förskrivna avståndet.

Påvisande eller upptagning av föremålen

Så snart hunden har funnit ett föremål, skall den genast ta upp eller tydligt påvisa det utan påverkan från förarens sida. Om föremålen tas upp så kan hunden bli stående, sätta sig eller komma tillbaka till föraren som då skall stå stilla. Går hunden vidare med föremålen eller tar upp från liggande ställning, anses detta som fel. Påvisning kan ske liggande, sittande eller stående (även växelvis).

Det är inte fel om hunden ligger lätt snett mot föremålet, det är fel att ligga vid sidan om föremålet eller att vända sig mycket mot hundföraren. Föremål som hittas med stark hjälp från föraren räknas som missade. Det gäller t.ex. när hunden inte påvisar ett föremål och genom påverkan från hundföraren via linan eller kommando hindras från fortsatt spårarbete.

När hunden har påvisat eller tagit upp föremålet, lägger föraren ner spårlinan och beger sig fram till sin hund. Genom att sträcka föremålet i luften visar föraren, att föremålet är funnet. Att både påvisa och att ta upp är felaktigt.

Går hunden vidare med föremålen eller tar upp från liggande ställning, anses detta som fel. Om hunden kommer med föremålet skall hundföraren inte gå hunden till mötes.

När hundföraren går fram för att ta eller plocka upp föremålet skall hundföraren ställa sig bredvid hunden.

Tills återstarten skall hunden stanna kvar i påvisnings- eller upptagningspositionen och startas om av hundföraren med kort lina.

Lämnandet av spåret

Om hunden lämnar spåret och då hålls tillbaka av föraren, skall domaren ge föraren order att följa hunden. Hundföraren skall följa anvisningen. Spårarbetet skall avbrytas när hunden lämnar spåret med mer än en linlängd (mer än 10 m för fri sökande hund) eller om hundföraren inte följer domarens anvisning att följa med hunden.

Berömmande av hunden

Att berömma hunden ibland (som inte omfattar kommandot "Spår") tillåts bara i IPO 1. Beröm i vinklarna i IPO är inte tillåtet. Vid föremålen får hunden berömmas kort. Det korta berömmet vid föremålet får genomföras innan eller efter att föremålet visats.

Avanmälan

Efter avslutat spårarbete skall de hittade föremålen visas för domaren. Lek eller matande är inte tillåtet efter visning av sista föremålet och innan avanmälan och meddelandet av det nådda poängantalet av domaren. Hunden skall avanmälas i grundpositionen.

Bedömning

Bedömningen av avdelning "A" börjar med starten av den visade hunden.

Av hunden förväntas ett noggrant, intensivt och uthålligt näsarbete motsvarande utbildningsnivån.

Hundföraren skall kunna känna in sig i uppgiften resp. dela upplevelsen av den. Den skall ha förmågan att tolka sin hunds reaktioner på ett korrekt sätt, koncentrera sig på arbetet och inte låta sig påverkas av händelser i omgivningen.

Domaren får inte bara se på hunden eller hundföraren. Domaren skall också ta hänsyn till terrängen, väderleken, möjliga förledningar och tidsfaktorn. Bedömningen skall baseras på helheten av alla faktorer.

- Spårbeteendet (t.ex. spårtempo på sträckorna, före och efter vinkeln, före och efter föremålen)

- Hundens utbildningsnivå (t.ex. hektisk start, tryckt agerande, undvikande beteende)
- Otillåten hjälp från hundföraren
- Problem med utarbetandet av spåret genom:
 - Markförhållanden (växtlighet, sand, terrängskiftningar, gödsel)
 - Vindförhållanden
 - Viltstigar
 - Väder (värme, kyla, regn, snö)
 - Väderskiftningar

Bedömningen skall ske med hänsyn till dessa faktorer.

När hundföraren har anmält sig till spåret skall domaren placera sig så resp. följa spårarbetet så att den kan iaktta alla händelser och påverkan ev. kommandon eller påverkan genom hundföraren.

Avståndet mot den arbetande hunden skall väljas så att hunden inte påverkas i sitt spårarbete och hundföraren inte känner sig trängd. Domaren skall följa med ekipaget under hela spårarbetet.

Den skall bedöma hundens iver, säkerhet resp. osäkerhet eller slarv i arbetet.

Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas intensivt, jämnt och noggrant, och hunden visar ett positivt spårarbete.

Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret. Slarv, hög näsa, rastning, slag i vinklar, ihållande uppmuntran, lin- eller muntlig hjälp i spåret eller vid föremålen, felaktiga upptag eller påvisningar av föremål eller felpåvisningar medför skäligt poängavdrag (upptill 4 poäng avdrag vardera)..

Starkt slarv, spår med bristande intensitet, hetsigt spårarbete, markering, musjakt o. dyl. medför avdrag på upptill 8 poäng vardera.

Om hunden kommer mer än en linlängd från spåret, avbryts spåret. Om hunden lämnar spåret och då hålls tillbaka av föraren, skall domaren ge föraren order att följa hunden. Om inte domarens anvisning följs så avbryts spårarbetet av domaren.

Är spåret från start till slut inte utarbetat inom den maximala spårtiden (Klass 1 och 2 = 15 minuter efter starten från utgångspunkten, klass 3 = 20 minuter efter starten från utgångspunkten) så avbryts spårarbetet av domaren. Den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms.

Det är fel, om hunden i sitt arbete med föremålen i ett spår visar bägge möjligheterna, alltså "upptag" och "påvisning". Bara de föremål, som markeras i överensstämmelse med anmälningen, bedöms.

För upptagning eller felaktig påvisning av föremålen, felvisningar dras motsvarande poäng (vardera upptill 4 poäng avdrag om omstarten sker vid hunden och 2 poäng obligatoriskt avdrag om hundföraren startar om hunden från slutet på linan).

Det ges inte poäng för icke påvisade eller upptagna föremål. Om inget av spårläggaren utlagd föremål hittas kan avdelningen "A" maximalt bedömas med betyget "Tillfredsställande". Särskild hänsyn skall tas till att hundföraren vid inget föremål kan visa momentet "Omstart vid föremål".

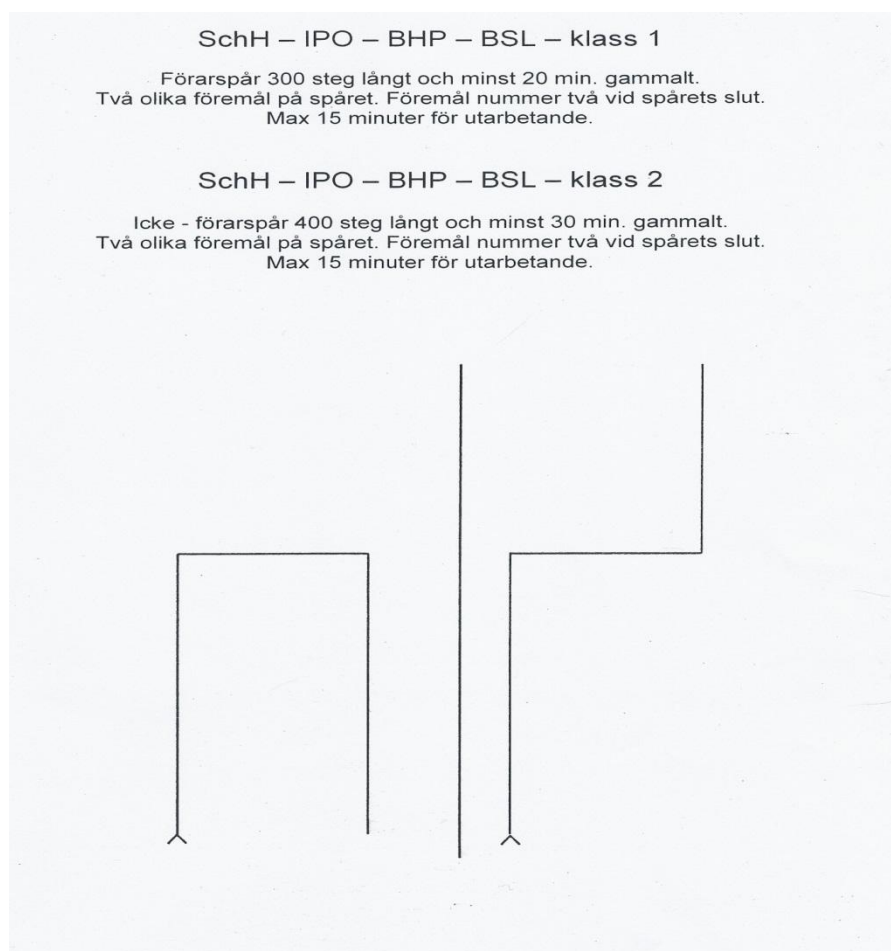
Om hunden under spårarbetet följer jaktdriften när vilt dyker upp kan hundföraren försöka att ta kontroll över hunden med kommandot "Plats". Spårarbetet skall fortsättas på domarens anvisning. Om det inte lyckas skall provet avbrytas (bedömning: Diskvalifikation pga. olydnad).

Avbrott/diskvalifikation

Beteende	Konsekvens
Hunden startas 3x i startområdet utan att lyckas	Spårarbetet avbrytes av domaren
- alla klasser: Hunden lämnar spåret med mer än en linlängd eller hundföraren ignorerar domarens anvisning att följa efter - Hunden når inte spårets slut inom den förskrivna tiden Klass 2: 15 minuter efter starten	Spårarbetet avbrytes av domaren, den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms. KOMMENTERAS FRAM TILL AVBRYTANDET
- Hunden tar upp föremålet men lämnar det inte - Hunden jagar vilt och kan inte startas om	DISKVALIFIKATION pga. olydnad

Spårformer

De i det följande visade spår exemplen kan även läggas spegelvänt.

IPO-2 Avdelning B Lydnad

Moment 1:	Fritt följ	10 poäng
Moment 2:	Sättande under gång	10 poäng
Moment 3:	Platsläggande med inkallning	10 poäng
Moment 4:	Ställande under gång	10 poäng
Moment 5:	Apportering på plant underlag	10 poäng
Moment 6:	Apportering över hinder	15 poäng
Moment 7:	Apportering över A-hinder	15 poäng
Moment 8:	Framåtsändande med platsläggande	10 poäng
Moment 9:	Platsliggande med störning	10 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

I IPO -2 kommer hundföraren med lös hund och anmäler sig hos domaren stående i grundpositionen.

Speciellt i lydnaden är det viktigt att inga hundar visas som har blivit av med självförtroendet och som förefaller att vara sin hundförarens "sportredskap".

I alla moment krävs glatt arbete tillsammans med den erforderliga koncentrationen på hundföraren. Att trots all arbetsglädje även korrekt utförande är viktig skall naturligtvis spegla sig i det utdelade betyget.

Skulle föraren glömma ett moment så uppmanar domaren föraren omgående att visa det glömda momentet. Inga poäng dras av.

Senast i början av lydnaden skall domaren kontrollera att de i PO:n föreskrivna apporterna uppfyller kraven. Apporterna skall finnas enligt PO:ns krav.

Den under momenten "Fritt följ" och "Platsläggande under störning" använda pistolen har en kaliber på 6 mm.

Momenten påbörjas på domarens anvisning. Allt annat som vändningar, halt, ändring av hastighet osv. utförs utan domarens anvisning.

Kommandon beskrivs i reglerna. Kommandon är order som består av ett ord och sägs normalt. De kan ges i alla språk men skall alltid vara samma för samma moment. Om hunden efter det tredje kommandot fortfarande inte utför övningen eller övningsdelen skall respektive övning avbrytas utan bedömning. Vid inkallningen kan istället för kommandot "Hit" även hundens namn användas. Hundens namn tillsammans med ett kommando räknas dock som dubbelkommando.

Momentstart

Momenten påbörjas på domarens anvisning.

Grundposition

Grundpositionen skall intas när den andra hundföraren som för sin hund till platsläggandet med störning har intagit grundpositionen. Bedömningen för båda hundar börjar med den grundpositionen. Varje enskild moment startar och slutar i grundpositionen. I grundpositionen står hundföraren i sportslig hållning. Det är inte tillåtet att stå bredbent under momenten.

I grundpositionen – som bara tillåts en gång under framåtrörelsen – skall hunden sitta tätt, rak, lugnt och uppmärksam vid hundförarens vänstra sida så att hundens axel slutar jäms med hundförarens knä. I starten av varje moment får grundpositionen bara intas en gång. Kort beröm får bara ges efter avslutade övningar och bara i grundpositionen. Därefter kan hundföraren inta en ny grundposition. Men mellan beröm och omstart skall en tydlig tidslucka (ca 3 sek) ligga.

Utgående från grundpositionen sker den så kallade framföringen. Hundföraren skall visa denne under minst 10 dock max 15 steg innan kommandot för övningens utförande ges. Mellan övningsdelarna framförsittande och avslut samt vid framkomsten till den sittande, stående, liggande hunden skall en tydlig paus (ca 3 sekunder) finnas innan ytterligare kommandon ges. Vid hämtningen kan hundföraren ansluta till hunden framifrån eller bakifrån.

Grundpositions- och framföringsfel skall påverka bedömningen av de enskilda momenten.

Fritt följ skall även visas i transporterna mellan momenten. Hunden skall tas med även när apporten hämtas. Uppmuntrande eller lek är inte tillåtet.

Heltomvändningen skall hundföraren utföra åt vänster. Hunden kan vid helomvändningen antingen gå runt bakom hundföraren eller backa runt framifrån, utförandet måste dock vara lika under ett prov.

Från framförsittandet kan hunden gå till grundpositionen antingen runt bakom eller framifrån.

Det fasta hindret har en höjd på 100 cm och en bredd på 150 cm. A-hindret består av två i toppen sammankopplade klätterväggar med en bredd på 150 cm och en höjd på 191 cm. På marken står dessa väggar så långt ifrån varandra att den lodräta höjden är 180 cm. A-hindrets hela yta skall vara täckt med ett halkfritt underlag. På A-hindrets väggar sitter på den övre halvan 3 steglister 24/48 mm. Inom ett prov måste alla hundar hoppa över samma hinder.

För apporteringmomenten är bara apportertillåtna som skall hålla de förskrivna vikterna (plant underlag – 1000 gram, hinder och A-hinder – 650 gram). De apportbockarna som arrangören tillhandahåller måste användas av alla deltagare. Man får inte låta hunden hålla apportbocken innan apportövningarna.

Om hundföraren skulle glömma en övning uppmanas hundföraren utan poängavdrag av domaren att visa det missade momentet.

När hunden har nått platsen för platsläggandet och intagit grundpositionen där skall hundföraren som börjar med det fria följet också ha intagit grundpositionen.

Uppdelning av momenten

2-delade moment som "Sättande under gång", "platsläggande med inkallning", "Ställande under gång", kan, för att få en differentierad bedömning, delas i sig. Uppdelningen sker:

a) "Grundposition, framföring, utförande" = 5 poäng

b) "fortsatta agerandet till momentslutet" = 5 poäng

Vid bedömning av varje moment skall hundens agerande uppmärksamt iakttas från grundpositionen tills momentets avslutning.

Extrakommandon

Om en hund inte utför ett moment efter det tredje uttalade kommandot skall respektive moment bedömas med betyget "bristfällig" (= 0 poäng). Om en hund utför en momentdel efter det tredje uttalade kommandot skall momentet maximalt bedömas som "Bristfällig".

Vid inkallningen kan istället för kommandot "Hit" även hundens namn användas. Hundens namn tillsammans med ett kommando räknas dock som dubbelkommando.

Bedömning: 1. Extrakommando: Tillfredsställande för delmomentet

2. Extrakommando: Bristfällig för delmomentet

Exempel: 5 Poängmoment:

1. Extrakommando: Tillfredsställande från 5 poäng = - 1,5 p.

2. Extrakommando: Bristfällig från 5 poäng: = - 2.5 p.

Mellan momentdelarna framförsittande och avslutning (gå till fot) samt vid framkomsten till den sittande, stående eller liggande hunden skall innan ett nytt kommando ges en tydlig paus på ca 3 sekunder hållas.

När hunden förs till platsläggandet, har nådd platsen och intagit grundpositionen där skall hundföraren som börjar med det fria följet ha intagit grundpositionen.

1. Fritt följ

10 poäng

a) Ett kommando för: "Fot"

Kommandot skall av hundföraren bara ges vid starten och vid byte av gångart.

b) Utförande: Hundföraren beger sig med den fritt följande hunden till domaren, sätter hunden och presenterar sig. Från rak grundposition skall hunden, på kommandot "Fot", uppmärksamt, glatt och rakt följa föraren, med skuldran i höjd med förarens vänstra knä och vid stopp sätta sig självmant, snabbt och rak. I början av momentet går hundföraren med hunden 50 steg rakt fram utan att stanna; efter helomvändningen och ytterligare 10 till 15 steg skall hundföraren visa språngmarschen och långsam gång (minst 10 steg vardera)

Övergången från språngmarschen till långsam gång skall utföras utan mellansteg. De olika hastigheterna skall skilja sig tydligt. Under normal gång skall sedan minst två höger-, en vänstersväng och två helomvändningar samt ett stopp efter den andra helomvändningen visas. Helomvändningen skall av hundföraren visas åt vänster (roterande 180 grader på stället). Då finns två varianter:

- Hunden går med en högersväng runt bakom hundföraren.
- Hunden visar en vänstersväng roterande med 180 grader på stället.

Bara en av varianterna får visas inom ett prov.

Halten skall visas en gång under normal gång enligt skissen efter den andra helomvändningen. Hunden skall alltid vara med skulderbladet i knähöjd på hundförarens vänstra sida, den får inte gå före, efter eller åt sidan. Helomvändningen skall visas av hundföraren som en vänsterhelomvändning.

Medan föraren första gången går med sin hund rakt fram, avfyras två skott (kaliber 6 mm) med ett tidsintervall på 5 sek och på ett avstånd av minst 15 steg. Hunden skall förhålla sig skottoberörd. Vid slutet av momentet går föraren på domarens anvisning med sin hund genom en grupp bestående av minst fyra personer, som rör sig runt i en fyrkant. Hundföraren skall med sin hund gå runt en person åt höger och en person åt vänster och stanna minst en gång i gruppen. Domaren kan välja att kräva en repetition. Hundföraren lämnar gruppen med hunden och intar slutgrundpositionen vid startpunkten. Den slutgrundpositionen är grundpositionen för nästa moment.

c) Bedömning: Om hunden går för långt fram, avviker ut åt sidan, drar sig efter, sätter sig långsamt eller tvekande, får extrakommandon eller kroppshjälp, visar ouppmärksamhet i alla hastigheter och vändningar och/eller visar sig tryckt så medför detta motsvarande poängavdrag.

2. Sättande under gång

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Fot", "Sitt"

b) Utförande: Från rak grundposition går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Under framföringen skall hunden följa hundföraren uppmärksam, glad, snabb och koncentrerad. Hunden skall alltid vara rak i position vid hundförarens knä. Efter 10 – 15 steg skall hunden på kommandot "Sitt" genast sätta sig utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar hastighet eller ser sig om. Efter ytterligare 15 steg stannar hundföraren och vänder sig om mot den lugnt och uppmärksamt sittande hunden. På domarens kommando går hundföraren tillbaka till sin hund och ställer sig till höger om den. Hundföraren kan ansluta till hunden framifrån eller bakifrån.

c) Bedömning: Fel i utgångsgrundpositionen, i framföringen, långsamt sättande, oroligt och ouppmärksamt sittande medför motsvarande avdrag. Om hunden lägger sig eller står kvar istället för att sätta sig ger det ett poängavdrag på 5 poäng. Övriga fel skall läggas till.

3. Platsläggande med inkallning

10 poäng

- a) Vardera ett kommando för: "Fot", "Plats", "Hit", "Fot"
- b) Utförande: Från rak grundposition går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg skall hunden på kommandot "Plats" genast lägga sig utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar hastighet eller ser sig om. Föraren går ytterligare 30 steg rakt fram, stannar och vänder sig om mot sin lugnt och uppmärksamt liggande hund. På domarens anvisning kallar föraren in sin hund med kommandot "Hit" eller hundens namn. Hunden skall glatt, snabbt och direkt komma in och sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren. På kommandot "FOT", efter 3 sek, skall hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä.
- c) Bedömning: Om hunden gör fel under framföringen, lägger sig långsamt, ligger oroligt, ligger ouppmärksamt, kommer långsamt in resp. tappar tempot under inkallningen, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag. Om hunden sitter eller står efter kommandot "Plats" dras 5 poäng härför.

4. Ställande under gång

10 poäng

- a) Vardera ett kommando för: "Fot", "Stå", "Sitt"
- b) Utförande: Från rak grundposition går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg skall hunden på kommandot "Stå" genast stå stilla i gångriktningen utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar hastighet eller ser sig om. Efter ytterligare 15 steg stannar hundföraren och vänder sig om mot den lugnt och uppmärksamt stående hunden. På domarens kommando går hundföraren direkt tillbaka till sin hund och ställer sig till höger om den. På domarens anvisning efter ca 3 sekunder skall hunden på kommandot "Sitt" sätta sig snabbt och rakt.
- c) Bedömning: Fel under framföringen, hunden går efter hundföraren, står oroligt, står ouppmärksamt, är orolig när hundföraren kommer tillbaka sätter sig långsamt vid avslutningen medför motsvarande poängavdrag. Om hunden sitter eller ligger efter kommandot "Stå" dras 5 poäng härför.

5. Apportering på plant underlag

10 poäng

- a) Vardera ett kommando för: "Apport", "Loss", "Fot"
- b) Utförande: Från rak grundposition kastar hundföraren en apport (vikt 1000 gram) ca 10 steg. Kommandot "Apport" får först ges när apporten ligger stilla. Den lugnt och fritt bredvid föraren sittande hunden skall på kommandot "Apport" snabbt och direkt springa ut till apporten, genast ta upp det och snabbt och direkt bära det tillbaka till föraren. Hunden skall sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apporten lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apporten med kommandot "Loss".
Därefter skall apporten hållas stilla med rak arm längs högra sidan av kroppen.

På kommandot "Fot", efter 3 sek, skall hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning: Om hunden gör fel i grundposition, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag. Även om apporten kastas för kort eller hundföraren hjälper hunden utan att lämna sin plats dras poäng av. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig". Apporterar hunden inte så bedöms momentet med 0 poäng.

6. Apport över hinder (100 cm)

15 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Hopp", "Apport", "Loss", "Fot"

b) Utförande: Hundföraren intar grundpositionen med hunden minst 5 steg framför hindret. Från rak grundposition kastar hundföraren en apport (vikt 650 gram) över det 100 cm höga hindret. Kommandot "Hopp" får först ges när apporten ligger stilla. Den lugnt och fritt bredvid sin hundförare sittande hunden skall på kommandon "Hopp" och "Apport" (kommandot för "Apport" skall ges under hoppet) fritt hoppa över hindret, springa snabbt och direkt till apporten, ta upp den direkt, direkt hoppa fritt tillbaka över hindret och komma snabbt och direkt med apporten till hundföraren. Hunden skall sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apporten lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apporten med kommandot "Loss". Därefter skall apporten hållas med rak arm lugnt på den högra sidan av kroppen. På kommandot "Fot", efter 3 sek, skall hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning: Om hunden gör fel i grundpositionen, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag. För lätt beröring av hindret drages upp till 1 poäng per hopp, för islag upp till 2 poäng per hopp.

Poängindelning för apportionering över hinder:

Hopp ut	Apportionering	Hopp tillbaka
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet kan bara ske om av de tre delarna (Uthopp – apportionering – återhopp) minst ett hopp och **delmomentet "Apportionering"** visas.

Hoppen och apportionering korrekt = 15 poäng

Ett av uthopp eller återhopp inte utförd,
apporten korrekt apportionerad = 10 poäng

Ut- och återhopp korrekt, apporten inte apportionerad = 0 poäng

Om apporten ligger långt åt sidan eller syns dåligt för hunden får hundföraren efter kontakt med domaren eller efter påpekande från domaren möjligheten att utan poängavdrag kasta apporten igen. Hunden skall då sitta kvar.

Om hunden följer hundföraren runt hindret skall momentet bedömas med 0 poäng. Om den lämnar grundpositionen men stannar framför hindret sänks momentets bedömning med ett betyg.

Hundförarhjälp utan att lämna positionen ger motsvarande avdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig".

Om hopphindret välts under uthoppet skall momentet göras om där det första hoppet skall bedömas i "nedre bristfällig" (-4 poäng). Om hunden inte lämnar föremålet efter det 3:e kommandot **skall hunden diskvalificeras**, eftersom avdelning B inte kan fortsättas längre.

7. Apport över A-hinder (180 cm)

15 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Hopp", "Apport", "Loss", "Fot"

b) Utförande: Hundföraren intar grundpositionen med hunden minst 5 steg framför A-hindret. Från rak grundposition kastar hundföraren apporten (vikt 650 gram) över A-hindret. Den lugnt och fritt bredvid sin hundförare sittande hunden skall på kommandon "Hopp" och "Apport" (kommandot för "Apport" skall ges under hoppet) klättra över A-hindret, springa snabbt och direkt till apporten, ta upp den direkt, direkt klättra tillbaka över A-hindret och komma snabbt och direkt med apporten till hundföraren. Hunden skall sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apporten lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apporten med kommandot "Loss". Därefter skall apporten hållas med rak arm lugnt på den högra sidan av kroppen. På kommandot "Fot", efter 3 sek, skall hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning: Om hunden gör fel i grundpositionen, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag.

Poängindelning för apportering över A-hinder:

Hopp ut	Apportering	Hopp tillbaka
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet kan bara ske om av de tre delarna (Uthopp – apportering – återhopp) minst ett hopp och **delmomentet "Apportering"** visas.

Hoppen och apportering korrekt = 15 poäng

Ett av ut- eller återhopp inte utförd, apporten korrekt apporterad = 10 poäng

Ut- och återhopp korrekt, apporten inte apporterad = 0 poäng

Om apporten ligger långt åt sidan eller syns dåligt för hunden får hundföraren efter kontakt med domaren eller efter påpekande från domaren möjligheten att utan poängavdrag kasta apporten igen. Hunden skall då sitta kvar.

Hundförarhjälp utan att lämna positionen ger motsvarande avdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig".

Om hunden inte lämnar apporten efter det 3:e kommandot **skall hunden diskvalificeras**, eftersom avdelning B inte kan fortsättas längre.

8. Framåtsändande med platsläggande

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: „Framåt“, ”Plats”, ”Sitt”

b) Utförande: Från rak grundposition går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram i den anvisade riktningen. Efter 10-15 steg ger hundföraren hunden kommandot „Framåt“, lyfter samtidigt armen och står kvar. Då skall hunden målmedvetet, rak och i hög hastighet springa minst 30 steg i den anvisade riktningen.

På domarens anvisning ger hundföraren kommandot för „Plats“ och hunden skall då lägga sig omedelbart. Hundföraren får hålla armen upp åt det hållet tills hunden har lagt sig. På domarens anvisning går hundföraren till sin hund och ställer sig till höger om den.

På domarens anvisning efter ca 3 sekunder skall hunden på kommandot ”Sitt” sätta sig snabbt och rakt i grundpositionen.

c) Bedömning: Fel under framföringen, hundföraren springer med, hunden springer ut för långsamt, avviker starkt åt sidan, för kort avstånd, lägger sig tveksamt eller för tidigt, ligger oroligt resp. reser sig för tidigt, sätter sig vid avhämtningen leder till motsvarande poängavdrag. Även ytterligare hjälp som när kommandon "Framåt" och "Plats" ges ingår i bedömningen.

När det erforderliga avståndet har nåtts ger alltid domaren en anvisning för att lägga hunden. Om hunden inte kan stoppas skall momentet bedömas med 0.

Ett extrakommando för läggandet – 1,5 poäng.

Ytterligare ett extrakommando för läggandet – 2,5 poäng.

Hunden stannar men lägger sig inte efter det andra extrakommandot – 3,5 poäng.

Ytterligare felbeteenden skall bedömas separat. Om hunden avviker eller kommer tillbaka till hundföraren skall hela momentet bedömas med 0 poäng.

9. Platsläggande med störning

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: ”Plats”, ”Sitt”

b) Utförande: Innan den andra hunden påbörjar sin avdelning B lägger hundföraren, på ett av domaren angivet ställe och på dennes anvisning, sin hund från rak grundposition med kommandot ”Plats”. Sedan går hundföraren utan att lämna kopplet eller något annat föremål hos hunden och utan att se sig om inom provområdet minst 30 steg ifrån hunden och står stilla inom hundens siktfält med ryggen mot denne. Hunden skall utan hundförarens påverkan ligga kvar stilla medan den andra hunden visar momenten 1 till 7. På domarens anvisning går hundföraren tillbaka till sin hund och ställer sig till höger om den. På domarens anvisning efter ca 3 sekunder skall hunden på kommandot ”Sitt” sätta sig snabbt och rakt i grundpositionen.

c) Bedömning: Oroligt agerande av hundföraren samt andra dolda hjälpåtgärder, oroligt liggande av hunden resp. förtidigt ställande/sättande av hunden vid hämtningen ger motsvarande avdrag. Om hunden står eller sitter men stannar kvar vid platsen för läggandet ges en delbedömning. Om hunden avlägsnar sig innan den visande hunden avslutar moment 4 med mer än 3 meter från platsen för läggandet skall momentet bedömas med 0. Om hunden lämnar platsen efter avslutningen på moment 4 ges en delbedömning. Om hunden vid hämtningen går hundföraren till mötes ges ett poängavdrag med upptill 3 poäng.

IPO-2 Avdelning C Skyddsarbete

Moment 1:	Rondering	5 poäng
Moment 2:	Bevakning och ståndskall	10 poäng
Moment 3:	Förhindrande av flyktförsök av figuranten	10 poäng
Moment 4:	Avväjande av ett angrepp under bevakningen	20 poäng
Moment 5:	Ryggtransport	5 poäng
Moment 6:	Överfall på hunden under ryggtransporten	30 poäng
Moment 7:	Angrepp på hunden under rörelse	20 poäng
Total:		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

På en lämplig plats uppställs på långsidorna, förskjutna i sidled, 6 skärmar, 3 på var sida (se skiss). De nödvändiga markeringarna skall vara väl synliga för föraren, domare och figurant.

Skyddsfigurant/Skyddsklädsel

Figuranten skall vara utrustad med skyddsdräkt, skyddsärm och en softstock. Skyddsärmen skall vara försedd med en bitsvulst, vars överdrag är framställt av naturfärgat jute. Om det är nödvändigt för figuranten att bevara ögonkontakt med hunden behöver han inte ovillkorligen stå stilla i bevakningsfasen. Han får dock inte inta en hotande ställning och heller inte göra väjande rörelser. Han skall täcka sin kropp med skyddsärmen. Sättet, på vilket föraren tar softstocken från figuranten, står föraren fritt att välja.

Bara en figurant är nödvändig vid ett prov, oavsett klass. Från och med sju deltagande hundar i samma klass måste dock två figuranter användas. Inom samma klass skall samma figurant/figuranter användas för alla förare.

Figuranten får bytas ut en gång om figuranten själv är aktiv hundförare på evenemanget.

Anmälan

- Hundföraren anmäler sig till domaren med okopplad hund i grundpositionen.
- Därefter intar den grundpositionen för momentet "Rondera".
- Hunden skickas efter domarens tecken från grundpositionen på ronderingen.

Anmärkning:

Om hundföraren inte kan anmäla sin hund korrekt dvs. att hunden inte är under kontroll och springer t.ex. till skärmen eller lämnar platsen får hundföraren tre kommandon för att återkalla hunden. Om hunden inte kommer efter dessa 3 kommandon avslutas avdelning "C" med anledningen "Diskvalifikation på grund av olydnad".

Hundar som går hundföraren ur hand, som efter skyddsövningar inte eller bara efter fysisk påverkan från hundföraren släpper figuranten, biter i andra delar än den avsedda skyddsärmen skall diskvalificeras. Det ges ingen DSB-bedömning.

Märkningar

De i PO:n förskrivna märkningarna skall vara väl synliga för hundföraren, domaren och figuranten. Dessa markeringar är:

- Hundförarens plats vid utkallande från ståndsallgömslet.
- Figurantens plats för flykten, riktning och 20 stegs gräns
- Läggningsplats för hunden för flykten,
- Märkning för hundföraren för momentet "Överfall på hunden under rörelse"

Hundar som inte klarar ett skyddsmoment eller låter sig trängas undan skall avdelning "C" avbrytas. Det ges ingen bedömning. DSB-bedömningen skall genomföras.

Kommandot "Loss" är tillåtet en gång vid alla skyddsmoment. Se nedanstående tabell över poängavdrag vid bedömningen av släppande.

Långsamt släppande	Släpper genast vid första extra-kommandot	Släpper långsamt vid första extra-kommandot	Släpper genast vid andra extra-kommandot	Släpper långsamt vid andra extra-kommandot	Släpper inte efter andra extrakommandot resp. ytterligare påverkan
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Diskvalifikation

1. Rondering

5 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Rondera", "Hit"

(Kommandot för "Hit" kan även ges tillsammans med hundens namn)

b) Utförande:

Figuranten finns, osynlig för hunden, i den sista skärmen. Hundföraren placerar sig med den fritt följande hunden mellan det andra och det tredje skärmen så att fyra sidoslag är möjliga. På domarens anvisning startar avdelning C.

Efter ett kort kommando "Rondera" och ett tecken med högra eller vänstra arm som kan upprepas skall hunden snabbt lämna hundföraren och springa målmedvetet till den femte skärmen och rondera det tätt och uppmärksam. När hunden har utfört ett sidoslag kallar hundföraren in hunden med ett kommando "Hit" och skickar den ur rörelsen med ett nytt kommando "Rondera" till nästa skärm.

Föraren rör sig i normal marsch på en tänkt mittlinje, som han inte får lämna under ronderingen. Hunden skall hela tiden befinna sig framför föraren. När hunden har nått figurantens gömsle, skall föraren stanna. Kommandon och tecken är härefter inte tillåtna.

c) Bedömning: Om hunden visar inskränkningar i förighet eller inte springer snabbt, målmedvetet, tätt och uppmärksamt runt gömslen så medför detta motsvarande poängavdrag.

Det är bl.a. felaktig att:

- inte inta en lugn och uppmärksam grundposition i början av ett moment,
- ge extra kommandon eller tecken,
- lämna den tänkta mittlinjen,
- inte hålla normal gång,
- rondera vidlyftigt,
- rondera självmant utan att reagera på hundförarens kommandon,
- inte rondera skärmar alls eller inte vara uppmärksam,
- om hunden inte styrs eller leds bra.

Om hunden inte hittar den oupptäckta figuranten efter tre misslyckade försök vid det sista skärmen (bevakningsskärmen) skall skyddsarbetet avbrytas. Även om hunden under momentets gång via kommando tas till fotpositionen räknas skyddsarbetet som avslutat ("Avbrutet av domaren" utan notering av poängtal; alla hittills under tillställningen förvärvade poäng står kvar).

2. Bevakning och ståndskall

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Hit", "Fot"

Kommandon för "Hit" och "Fot" skall ges som ett sammanhängande kommando.

b) Utförande: Hunden skall aktivt och uppmärksamt bevaka figuranten och ge ihållande ståndskall. Hunden får varken hoppa på eller bita figuranten. Efter ca 20 sek ståndskall går föraren på domarens anvisning fram till utkallningsmärket, 5 steg från skärmen. På domarens anvisning kallar hundföraren ut hunden till grundpositionen.

Efter domarens anvisning uppmanas figuranten av hundföraren att träda fram ur skärmen och ställa sig på den markerade flyktpositionen. Då skall hunden sitta lugnt (utan att t.ex. skälla), rak och uppmärksam i grundpositionen.

c) Bedömning: Begränsningar i det ihållande, energiska ståndskallet och den dominanta bevakningen fram till kommandot opåverkad av domaren och den inkommande hundföraren medför motsvarande poängavdrag. För ihållande ståndskall ges 5 poäng. Om hundens ståndskall är svagt dras 2 poäng, om den icke skällande hunden aktivt och uppmärksamt bevakar figuranten dras 5 poäng. Om hunden besvärar figuranten, t.ex. genom att stöta till eller hoppa på denne osv. dras upp till 2 poäng, vid kraftigt bett dras upp till 9 poäng.

Om hunden biter figuranten i skärmen och inte släpper självmant uppmanas hundföraren att träda fram till utkallningsmärket, 5 steg från skärmen. Hundföraren får kalla ut hunden en gång med kommandot "Hit-Fot" (som skall ges som ett sammanhängande kommando) (inte kommandot "Loss"). Om hunden då inte kommer diskvalificeras ekipaget. **Om hunden kommer skall momentet bedömas i nedre bristfällig (- 9 poäng).**

Vid uppsåtliga bett på andra kroppsdelar (inga stötar) diskvalificeras hunden.

Om hunden lämnar den redan hittade figuranten innan domaren har uppmanat hundföraren att lämna mittlinjen kan hunden skickas in en gång till. Om hunden då stannar vid figuranten skall momentet "Bevakning och ståndskall" bedömas med lägre "Bristfällig" (- 9 poäng) men skyddsarbetet fortsätter. Om hunden i det andra försöket inte kan skickas in till figuranten eller lämnar figuranten igen, avbryts skyddsarbetet. Kommer hunden föraren till mötes då den kommer till gömslet eller kommer till föraren före inkallningen, delbedöms momentet som "Bristfällig".

Avdrag för "ståndskall":

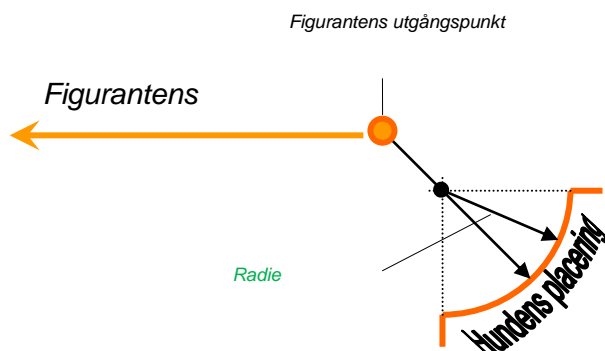
För ihållande ståndskall ges 5 poäng. Svag ståndskall (utan tryck, Inte energiskt) och icke ihållande ståndskall ges ett avdrag på upptill – 2 poäng. Om hunden visar uppmärksam bevakning utan att skälla sker en obligatorisk avdrag på 5 poäng för ståndskallet.

3. Förhindrande av flyktförsök av figuranten

10 poäng

Utförande

- a) Vardera ett kommando för: "Fot", "Plats", ("Pass på"), "Loss"

- b) Utförande: På domarens anvisning beordrar föraren ut figuranten ur skärmen. Figuranten beger sig i normal gång till den markerade utgångspunkten för flyktförsöket. På domarens anvisning går föraren med sin hund under fritt följ till den markerade bevakningspositionen för flyktförsöket. Avståndet mellan figuranten och hunden är 5 steg. Hundföraren lämnar sin bevakande hund i platspositionen och går till skärmen. Han har visuell kontakt med sin hund, figuranten och domaren. På domarens anvisning gör figuranten ett flyktförsök. Hunden skall under det fria följt visa sig glad, uppmärksam och koncentrerad och skall utföra momentet i positionen vid hundförarens knä rakt och snabbt.

Innan kommandot "Plats" skall hunden sitta i rak, lugn och uppmärksam grundposition. Hunden skall snabbt och direkt reagera på kommandot "Plats" och i platspositionen förhålla sig lugn och uppmärksam mot figuranten.

Avståndet mellan figuranten och hunden är 5 steg. Hundföraren lämnar sin bevakande hund i platspositionen och går till skärmen. Han har visuell kontakt med sin hund, figuranten och domaren.

På domarens anvisning gör figuranten ett flyktt försök. Hundföraren ger samtidigt ett kommando "Pass på" och startar därmed hunden för att förhindra figurantens flyktt försök. Hunden skall utan att tveka avvärja flyktt försöket med hög dominans och genom ett energiskt och kraftigt bett. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat skall hunden släppa efter en kort övergångsfas. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" skall han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet skall hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksamt.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna: Hög dominans, snabb, energisk reaktion och förföljande med kraftigt bett och verksam förhindrande av flykten, att den har ett lugnt bett fram till släppandet och visar en uppmärksam och nära bevakning av figuranten.

Om hunden ligger kvar eller om den inte inom ca 20 steg har förhindrat flykten genom att bita tag i och hålla fast figuranten, avbryts avdelning C.

Om hundens insats sker utan hundförarens kommando sänks momentets bedömning med ett betyg. Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer.

Om hunden lämnar figuranten under bevakningsfasen eller om hundföraren ger ett kommando för att hunden skall stanna hos figuranten avbryts avdelning C.

4. Avvärijande av angrepp under bevakningen

20 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Loss", "Fot"

b) Utförande: Efter en bevakningsfas på ca 5 sek genomför figuranten på domarens anvisning ett angrepp på hunden. Utan påverkan från föraren skall hunden försvara sig verkningsfullt med ett energiskt och kraftigt bett. Den får dock bara bita i skyddsärmen. Hunden skall belastas genom slaghot och trängning av figuranten. Under belastningen skall hundens aktivitet och stabilitet särskild iakttas. Två stockslag utföres. Stockbelastningar är bara tillåtna på skulderna och området kring manken. Under belastningsfasen skall hunden agera opåverkad och skall under hela försvarsmomentet visa ett fullt, energiskt och särskilt ett fast bett. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat skall hunden släppa **efter en övergångsfas**. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" skall han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet skall hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På domarens anvisning går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "Fot" in den till grundpositionen. Softstocken tas inte från figuranten.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag. Snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Om hunden inte står emot figurantens belastningar, släpper skyddsärmen eller låter sig trängas undan avbryts avdelning "C".

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedöms momentet som "Bristfällig". Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

5. Ryggtransport

5 poäng

a) Ett kommando för: "Fot"

b) Utförande: I anslutning till moment 4 sker en ryggtransport av figuranten över en sträcka på ca 30 steg. Domaren bestämmer transportens förlopp. Föraren beordrar figuranten att gå framåt och följer efter på 5 stegs avstånd bakom figuranten med den fritt följande hunden som iakttar figuranten uppmärksam. Avståndet 5 steg skall hållas under hela ryggtransporten.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag. Uppmärksam iakttagande av figuranten, exakt fotgående och hållande av avståndet 5 steg.

6. Överfall på hunden under ryggtransporten

30 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Loss", "Fot"

b) Utförande: Under ryggtransporten görs, på domarens anvisning, utan att stanna ett överfall på hunden Utan påverkan från föraren och utan att tveka skall hunden försvara sig med ett energiskt och kraftigt bett. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. När hunden bitit fast skall föraren stanna på den plats där den då befinner sig. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat skall hunden släppa efter en kort övergångsfas. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" skall han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet skall hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksamt. På domarens anvisning går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "Fot" in den till grundpositionen. Softstocken tas ifrån figuranten.

Härefter följer ca 20 steg sidotransport av figuranten mot domaren. Ett kommando "Fot" är tillåtet. Hunden skall gå på figurantens högra sida, så att den befinner sig mellan figuranten och föraren. Hunden skall både före starten av sidotransporten och efter sitta i sin grundposition hos föraren. Hunden skall under transporten uppmärksamt iakttä figuranten. Den får härunder dock inte tränga, hoppa på eller bita figuranten. Gruppen stannar framför domaren, föraren ger softstocken till domaren och anmäler del 1 av avdelning C som avslutad.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag. Snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedöms momentet som "Bristfällig". Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

7. Angrepp på hunden under rörelse

20 poäng

a) Vardera ett kommando för: *Sitt*, *"Pass på"*, *"Loss"*, *"Fot"*, *"Fot"*

b) Utförande: Föraren blir med sin hund anvisad ett markerat ställe på mittlinjen, i höjd med första gömslet. Hunden skall visa det fria följet uppmärksam mot hundföraren, glad och koncentrerad. Då går hunden rak i positionen vid hundförarens knä. I höjd med det första gömslet stannar hundföraren och vänder sig om. Hunden förs via kommandot "Sitt" till grundpositionen. Den rak, lugn och uppmärksam mot figuranten sittande hunden får i grundställningen hållas i halsbandet men får då inte stimuleras av hundföraren. På domarens anvisning träder den med softstock försedd figuranten ut från ett gömsle och springer till mittlinjen. På höjd med mittlinjen vänder figuranten mot föraren och hunden och gör, under avgivande av skrämmande ljud och med kraftigt hotfulla rörelser, ett frontalangrepp. Då figuranten är 50-40 steg från föraren och hunden ger föraren på domarens anvisning kommandot "Pass på" och släpper samtidigt hunden. Därvid skall hunden utan tvekan och med hög dominans verkningsfullt avvärja figurantens angrepp. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. Föraren själv får inte lämna sin plats.

Under belastningsfasen skall hunden agera opåverkad och skall under hela försvarsmomentet visa ett fullt, energiskt och särskilt ett fast bett. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat skall hunden släppa efter en kort övergångsfas. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" skall han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet skall hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På domarens anvisning går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "Fot" in den till grundpositionen. Softstocken tas ifrån figuranten.

Härefter följer ca 20 steg sidotransport av figuranten mot domaren. Ett kommando "Fot" är tillåtet. Hunden skall gå på figurantens högra sida, så att den befinner sig mellan figuranten och föraren. Hunden skall både före starten av sidotransporten och efter sitta i sin grundposition hos föraren. Hunden skall under transporten uppmärksam iakttä figuranten. Den får härunder dock inte tränga, hoppa på eller bita figuranten. Gruppen stannar framför domaren, föraren ger softstocken till domaren och anmäler avdelning C som avslutad.

Hundföraren går därefter, på domarens anvisning, 5 steg åt sidan och kopplar hunden. Går därefter fram till bedömningsplatsen.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag. Energiskt försvar med kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besväras figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besväras figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedöms momentet som "Bristfällig". Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

IPO – 3

är uppdelad i:	Avdelning A	100 poäng
	Avdelning B	100 poäng
	Avdelning C	100 poäng
Total:		300 poäng

IPO -3 Avdelning A Spårarbete

Icke-förarspår, minst 600 steg, 5 sträckor, 4 vinklar (ca 90°), 3 föremål, minst 60 minuter gammalt, tid för utarbetande 20 min.

Spårarbetet:	79 poäng
Föremål (7 + 7 + 7):	21 poäng
Totalt	100 poäng

Om hunden inte hittar några föremål kan bedömningen maximalt vara "tillfredsställande".

Allmänna bestämmelser:

Domaren eller den spåransvarige bestämmer spårets sträckning, med hänsyn till terrängen. Spåren skall läggas olika. Alla spår får t.ex. inte läggas med vinklar och föremål på samma avstånd eller med samma intervall.

Startpunkten för spåret skall vara tydligt markerad med en skylt, som är satt i marken omedelbart till vänster om startpunkten

Under hundens arbete får domaren samt medföljande personer inte uppehålla sig i det område, som det är tillåtet ekipaget (förare och hund) att spåra i.

Deltagarnas startordning lottas efter spårens utläggande i närvaro av domaren.

Lämplig spårmark

Lämplig spårmark är alla naturligt förekommande underlag som t.ex. äng, åker, skogsmark.

Synliga spår skall undvikas i möjligaste mån. På alla provnivåer kan, beroende på spårmarken terrängskiftningar förekomma.

Läggande av spåret

Domaren resp. spåransvarige ansvarar för att:

- dela in spårförloppet
- Instruera spårläggarna,
- övervaka utläggandet av spåren.

Det enskilda spårets förlopp skall anpassas till den befintliga terrängen.

Vid läggandet av spåret skall observeras att det läggs i naturlig gång. Hjälpt från spårläggaren genom att gå på ett onaturligt sätt på spårsträckor, i vinklar och vid föremålen är inte tillåtet under hela spåret.

Spårläggarna skall vara erfarna i att lägga spår.

Spårläggaren skall, innan spåret läggs, uppvisa spårföremålen för domaren eller den spåransvarige. Spårläggaren gör ett kort uppehåll vid startpunkten och går sedan med normala steg i den anvisade riktningen. Sträckorna skall läggas i normal gång utan att krasa eller avbryta. Avståndet mellan sträckorna skall vara minst 30 steg. Även vinklarna skall utföras i normal gång men så att ett fortlöpande spårarbete till nästa sträcka är möjlig för hunden (se skiss). Krasande eller avbrott i gången är inte tillåtna. Spåravbrott är inte tillåtna. Medan spåret läggs skall hunden vara utom synhåll.

Placering av föremålen

Det första föremålet läggs efter minst 100 steg på första eller andra sträckan dock inte inom 20 steg före eller efter en vinkel. Det 2:a föremålet läggs på domarens anvisning, det 3:e föremålet läggs i slutet av spåret. Föremålen skall läggas under gång vid utläggandet av spåret. Efter utläggandet av sista föremålet skall spårläggaren gå vidare ännu några steg i samma riktning.

Spårföremål

Det får bara användas föremål, som i minst 30 min har varit utsatta för spårläggarens vittring. Inom ett spår skall olika föremål användas. (Material: t.ex. läder, tyg, trä). Föremålen skall vara ca 10 cm långa och 2-3 cm breda med en tjocklek av 0,5-1 cm, och får i färg inte skilja sig väsentligt från underlaget.

Vid regionala eller nationella prov skall föremålen förses med nummer. Föremålets nummer skall stämma överens med spårets nummer.

Under hundens arbete får domaren, spårläggaren samt medföljande personer inte uppehålla sig i det område, som det är tillåtet ekipaget (förare och hund) att spåra i.

Kommandon

a) Ett kommando för "Spår"

Kommandot "Spår" är tillåtet vid spårets start och vid omstarten efter det första och andra föremålet och efter felaktiga påvisningar.

Utförande och bedömning av spårarbetet

b) Utförande:

Föraren förbereder sin hund för spåret. Hunden kan spåra fritt eller i en 10 m lång lina. Den 10 m långa spårlinan kan föras över ryggen, på sidorna eller mellan fram- och/eller bakben. Den kan vara fäst direkt i halsbandet, som inte får vara inställt på stryp, eller i spårselens fästansordning (tillåtet är en spårsele utan extra remmar). På uppmaning anmäler föraren sig med sin hund i grundpositionen till domaren och anger, om hunden tar upp eller påvisar föremålen. Före spåret, under förberedelserna samt under hela spårarbetet, skall varje form av tvång undvikas.

Spårlinan skall vara minst 10 meter lång. Linans längd, halsbandet och spårselen kan av domaren kontrolleras innan provet påbörjas. Flexikoppel är inte tillåtna.

Spårstart

På domarens anvisning förs hunden långsamt och lugnt till startpunkten och släppes på spåret. Hunden får sättas på kort innan spårstarten (ca 2 meter).

Spårstarten (även omstarten efter upphittandet av föremål) skall ske vid hunden. Hundföraren skall ges ett visst utrymme vid linan.

Hunden skall vid starten intensivt, lugnt och med låg näsa ta upp vittringen. Upptagandet av vittringen skall ske utan hjälp från hundföraren (förutom kommandot "Spår"). Starten är inte tidsberoende; domarens skall ur hundens agerande i början av den första sträckan utläsa intensiteten av spårupptaget.

Spårarbetet avbryts efter det tredje misslyckade försöket att ta upp spåret i det direkta spårstartområdet.

Hunden skall sedan med låg näsa, i jämnt tempo, intensivt följa spåret. Föraren följer sin hund på ett avstånd av 10 m vid slutet av spårlinan. Avståndet 10 m skall hållas även vid frispår. Spårlinan kan hänga men avståndet mellan hundföraren och hunden får inte förkortas avsevärt. Markkontakt är inte felaktig.

Spårprestation

Hunden skall följa spårets förlopp intensivt och uthålligt och i så jämn hastighet som möjligt (terrängberoende, svårighetsgrad). Hundföraren är inte tvungen att följa hunden i spåret. Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas jämnt och övertygande.

Vinkel

Hunden skall utarbeta vinklarna säkert. Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret. Det är felaktigt att cirkla vid vinkeln. Efter vinkeln skall hunden fortsätta spåret i samma tempo. I området kring vinkeln bör hundföraren så långt som möjligt hålla det föreskrivna avståndet.

Påvisande eller upptagning av föremålen

Så snart hunden har funnit ett föremål, skall den genast ta upp eller tydligt påvisa det utan påverkan från förarens sida. Om föremålen tas upp så kan hunden bli stående, sätta sig eller komma tillbaka till föraren som då skall stå stilla. Går hunden vidare med föremålen eller tar upp från liggande ställning, anses detta som fel. Påvisning kan ske liggande, sittande eller stående (även växelvis).

Det är inte fel om hunden ligger lätt snett mot föremålet, det är fel att ligga vid sidan om föremålet eller att vända sig mycket mot hundföraren. Föremål som hittas med stark hjälp från föraren räknas som missade. Det gäller t.ex. när hunden inte påvisar ett föremål och genom påverkan från hundföraren genom linan eller kommando hindras från fortsatt spårarbete.

När hunden påvisat eller tagit upp föremålet, lägger föraren ner spårlinan och beger sig fram till sin hund. Genom att sträcka föremålet i luften visar föraren, att föremålet är funnet. **Både** påvisande **och** upptagning vid samma föremål är felaktigt.

Går hunden vidare med föremålen eller tar upp från liggande ställning, anses detta som fel. Om hunden kommer med föremålet skall hundföraren inte gå hunden till mötes. När hundföraren går fram för att ta eller plocka upp föremålet skall hundföraren ställa sig bredvid hunden. Tills återstarten skall hunden stanna kvar i påvisnings- eller upptagningspositionen och startas om av hundföraren med kort lina.

Lämmandet av spåret

Om hunden lämnar spåret och då hålls tillbaka av föraren, skall domaren ge föraren order att följa hunden. Hundföraren skall följa anvisningen. Spårarbetet skall avbrytas när hunden lämnar spåret med mer än en linlängd (mer än 10 m för fri sökande hund) eller om hundföraren inte följer domarens anvisning att följa med hunden.

Berömmande av hunden

Att berömma hunden ibland (dock inte kommandot "Spår") tillåts bara i IPO 1. Beröm i vinklarna är inte tillåtet. Vid föremålen får hunden berömmas kort. Det korta berömmet vid föremålet får genomföras innan eller efter föremålet visas.

Avanmälan

Efter avslutat spårarbete skall de hittade föremålen visas för domaren. Lek eller matande är inte tillåtet efter visning av sista föremålet och innan avanmälan och meddelandet av det nådda poängantalet av domaren. Hunden skall avanmälas i grundpositionen.

Bedömning

Bedömningen av avdelning "A" börjar med starten av den visade hunden.

Av hunden förväntas ett noggrant, intensivt och uthålligt spårarbete för motsvarande utbildningsnivå.

Hundföraren skall kunna känna in sig i uppgiften resp. dela upplevelsen av den. Den skall ha förmågan att tolka sin hunds reaktioner på ett korrekt sätt, koncentrera sig på arbetet och inte låta sig påverkas av händelser i omgivningen.

Domaren får inte bara se hunden eller hundföraren utan skall ta hänsyn till terrängen, väderleken, möjliga förledningar och tidsfaktorn. Bedömningen skall baseras på helheten av alla faktorer.

- Spårbeteendet (t.ex. spårtempo på sträckorna, före och efter vinkeln, före och efter föremålen)
- Hundens utbildningsnivå (t.ex. hektisk start, tryckt agerande, undvikande beteende)
- Otillåten hjälp från hundföraren
- Problem med utarbetandet av spåret genom:
 - Markförhållanden (växtlighet, sand, terrängskiftningar, gödsel)
 - Vindförhållanden
 - Viltstigar
 - Väder (värme, kyla, regn, snö)
 - Luktskiftningar

Bedömningen skall ske med hänsyn till dessa faktorer.

När hundföraren har anmält sig till spåret skall domaren placera sig så resp. följa spårarbetet så att den kan iaktta alla händelser och påverkan ev. kommandon eller påverkan genom hundföraren.

Avståndet mot den arbetande hunden skall väljas så att hunden inte påverkas i sitt spårarbete och hundföraren inte känner sig trängd. Domaren skall uppleva hela spårarbetet.

Den skall bedöma hundens iver, säkerhet resp. osäkerhet eller slarv i arbetet.

Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas intensivt, jämnt och övertygande, och hunden då visar ett positivt spårarbete.

Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret. Slarv, hög näsa, rastning, slag i vinklar, ihållande uppmuntran, lin- eller muntlig hjälp i spåret eller vid föremålen, felaktiga upptag eller påvisningar av föremål eller felpåvisningar medför motsvarande poängavdrag (upptill 4 poäng avdrag vardera)..

Starkt slarv, spår med bristande intensitet, hetsigt spårarbete, markering, musjakt o. dyl. medför avdrag på upptill 8 poäng vardera.

Om hunden kommer mer än en linlängd från spåret, avbryts spåret. Om hunden lämnar spåret och då hålls tillbaka av föraren, skall domaren ge föraren order att följa hunden. Om inte denna domarens anvisning följs så avbryts spårarbetet av domaren.

Är spåret från start till slut inte utarbetat inom den maximala spårtiden (Klass 1 och 2 = 15 minuter efter starten från utgångspunkten, klass 3 = 20 minuter efter starten från utgångspunkten) så avbryts spårarbetet av domaren. Den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms.

Det är fel, om hunden i sitt arbete med föremålen i ett spår visar bägge möjligheterna, alltså "upptag" och "påvisning". Bara de föremål, som markeras i överensstämmelse med anmälningen, bedöms.

För upptagning eller felaktig påvisande av föremålen, felvisningar dras motsvarande poäng (vardera upptill 4 poäng avdrag om omstarten sker vid hunden och 2 poäng obligatoriskt avdrag om hundföraren startar om hunden från slutet på linan).

Det ges inte poäng för icke påvisade eller upptagna föremål. Om inget av spårläggaren utlagd föremål hittas kan avdelningen "A" maximalt bedömas med betyget "Tillfredsställande". Särskild hänsyn skall tas till att hundföraren vid inget föremål kan visa momentet "Omstart vid föremål".

Om hunden under spårarbetet följer jaktdriften när vilt dyker upp kan hundföraren försöka att ta kontroll över hunden med kommandot "Plats". Spårarbetet skall fortsättas på domarens anvisning. Om det inte lyckas skall provet avbrytas (bedömning: Diskvalifikation pga. olydnad).

Avbrott/diskvalifikation

Beteende	Konsekvens
Hunden startas 3x i startområdet utan att lyckas	Spårarbetet avbryts av domaren
- alla klasser: Hunden lämnar spåret med mer än en linlängd eller hundföraren ignorerar domarens anvisning att följa efter - Hunden når inte spårets slut inom den förskrivna tiden Klass 3: 20 minuter efter starten	Spårarbetet avbryts av domaren, den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms. KOMMENTERAS FRAM TILL AVBROTTET
- Hunden tar upp föremålet men lämnar det inte - Hunden jagar vilt och kan inte startas om	DISKVALIFIKATION pga. olydnad

IPO-3 Avdelning B Lydnad

Moment 1:	Fritt följ	10 poäng
Moment 2:	Sättande under gång	10 poäng
Moment 3:	Platsläggande med inkallning	10 poäng
Moment 4:	Ställande under språngmarsch	10 poäng
Moment 5:	Apportering på plant underlag	10 poäng
Moment 6:	Apportering över hinder	15 poäng
Moment 7:	Apportering över A-hinder	15 poäng
Moment 8:	Framåtsändande med platsläggande	10 poäng
Moment 9:	Platsliggande med störning	10 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

I IPO -3 kommer hundföraren med okopplad hund och anmäler sig hos domaren stående i grundpositionen.

Speciellt i lydnaden är det viktigt att inga hundar visas som har blivit av med självförtroendet och som synbarligen är sin hundförarens "sportredskap".

I alla moment krävs glatt arbete tillsammans med den erforderliga koncentrationen på hundföraren. Att trots all arbetsglädje även korrekt utförande är viktig skall naturligtvis spegla sig i det utdelade betyget.

Skulle föraren glömma ett moment så uppmanar domaren föraren omgående att visa det glömda momentet. Inga poäng dras av.

Innan lydnaden skall domaren kontrollera att de i PO:n föreskrivna apporterna uppfyller kraven. Föremålen skall finnas enligt PO:ns krav.

Den under momenten "Fritt följ" och "Platsläggande under störning" använda pistolen har en kaliber på 6 mm.

Momenten påbörjas på domarens anvisning. Allt annat som vändningar, halt, skiftning av hastighet osv. utförs utan domarkommando.

Kommandon beskrivs i reglerna. Kommandon är order som består av ett ord och sägs normalt. De kan ges i alla språk men skall alltid vara samma för samma moment. Om hunden efter det tredje kommandot fortfarande inte utför övningen eller övningsdelen skall respektive övning avbrytas utan bedömning. Vid inkallningen kan istället för kommandot "Hit" även hundens namn användas. Hundens namn tillsammans med ett kommando räknas dock som dubbelkommando.

Momentstart

Momenten påbörjas på domarens anvisning.

Grundposition

Grundpositionen skall intas när den andra hundföraren som för sin hund till platsläggandet med störning har intagit grundpositionen. Bedömningen för båda hundar börjar med den grundpositionen.

Varje enskild moment startar och slutar i grundpositionen. I grundpositionen står hundföraren i sportslig hållning. Det är inte tillåtet att stå bredbent under momenten.

I grundpositionen – som bara tillåts en gång under framåtrörelsen – skall hunden sitta tätt och rak vid hundförarens vänstra sida så att hundens axel slutar jäms med hundförarens knä. Varje enskild moment startar och slutar i grundpositionen. I starten av varje moment får grundpositionen bara intas en gång. Kort beröm får bara ges efter avslutade övningar och bara i grundpositionen. Därefter kan hundföraren inta en ny grundposition. Men mellan beröm och omstart skall en tydlig tidslucka (ca 3 sek) ligga.

Utgående från grundpositionen sker den så kallade framföringen. Hundföraren skall visa denne under minst 10 dock max 15 steg innan kommandot för övningens utförande ges. Mellan övningsdelarna framförsittande och avslut samt vid framkomsten till den sittande, stående, liggande hunden skall en tydlig paus (ca 3 sekunder) finnas innan ytterligare kommandon ges. Vid hämtningen kan hundföraren ansluta till hunden framifrån eller bakifrån.

Grundpositions- och framföringsfel skall påverka bedömningen av de enskilda momenten.

Fritt följ skall även visas på transportsträckorna mellan momenten. Hunden skall tas med även när apporten hämtas. Uppmuntrande eller lek är inte tillåtet.

Heltomvändningen skall hundföraren utföra åt vänster. Hunden kan vid helomvändningen antingen gå runt bakom hundföraren eller backa in framifrån, utförandet måste dock vara lika under ett prov.

Från framförsittandet kan hunden gå till grundpositionen antingen runt bakom föraren eller framifrån.

Det fasta hindret har en höjd på 100 cm och en bredd på 150 cm. A-hindret består av två i toppen sammankopplade klätterväggar med en bredd på 150 cm och en höjd på 191 cm. På marken står dessa väggar så långt ifrån varandra att den lodräta höjden är 180 cm. A-hindrets hela yta skall vara täckt med ett halkfritt underlag. På A-hindrets väggar sitter på den övre halvan 3 steglistor 24/48 mm. Inom ett prov måste alla hundar hoppa över samma hinder.

För apporteringmomenten är bara apportertillåtna som skall hålla den föreskrivna vikten (plant underlag – 2000 gram, hinder och A-hinder – 650 gram). De apportböcker som arrangören tillhandahåller måste användas av alla deltagare. Man får inte låta hunden hålla apportböcken innan apportövningarna.

Om hundföraren skulle glömma en övning uppmanas hundföraren utan poängavdrag av domaren att visa det missade momentet.

När hunden förs till platsläggandet, har nått platsen och intagit grundpositionen där skall hundföraren som börjar med det fria följet ha intagit grundpositionen.

Uppdelning av momenten

2-delade moment som "Sättande under gång", "platsläggande med inkallning", "Ställande under språngmarsch", kan, för att få en differentierad bedömning, delas i sig. Uppdelningen sker:

a) "Grundposition, framföring, utförande" = 5 poäng

b) "fortsatta agerandet till momentslutet" = 5 poäng

Vid bedömning av varje moment skall hundens agerande uppmärksamt iakttas från grundpositionen tills momentets avslutning.

Extrakommandon

Om en hund inte utför ett moment efter det tredje uttalade kommandot skall respektive moment bedömas med betyget "bristfällig" (= 0 poäng). Om en hund utför en momentdel efter det tredje uttalade kommandot skall momentet maximalt bedömas som "Bristfällig".

Vid inkallningen kan istället för kommandot "Hit" även hundens namn användas. Hundens namn tillsammans med ett kommando räknas dock som dubbelkommando.

Bedömning: 1. Extrakommando: Tillfredsställande för delmomentet

2. Extrakommando: Bristfällig för delmomentet

Exempel: 5 Poängmoment:

1. Extrakommando: Tillfredsställande från 5 p. := - 1,5 p.

2. Extrakommando: Bristfällig från: 5 p. = - 2.5 p.

Mellan momentdelarna framförsittande och avslutning (gå till fot) samt vid framkomsten till den sittande, stående eller liggande hunden skall innan ett nytt kommando ges en tydlig paus på ca 3 sekunder hållas.

När hunden förs till platsläggandet, har nått platsen och intagit grundpositionen där skall hundföraren som börjar med det fria följet ha intagit grundpositionen.

1. Fritt följ

10 poäng

a) Ett kommando för: "Fot"

Kommandot skall av hundföraren bara ges vid starten och vid byte av gångart.

b) Utförande: Hundföraren beger sig med den fritt följande hunden till domaren, sätter hunden och presenterar sig. Från rak grundposition skall hunden, på kommandot "Fot", uppmärksamt, glatt och rakt följa föraren, med skuldran i höjd med förarens vänstra knä och vid stopp sätta sig självmant, snabbt och rakt.

I början av momentet går hundföraren med hunden 50 steg rakt fram utan att stanna; efter helomvändningen och ytterligare 10 till 15 steg skall hundföraren visa språngmarsch och långsam gång (minst 10 steg vardera) Övergången från språngmarsch till långsam gång skall utföras utan mellansteg. De olika gångarterna skall skilja sig tydligt. Under normal gång skall sedan minst två höger-, en vänster- och två helomvändningar samt en halt efter den andra helomvändningen visas. Helomvändningen skall av hundföraren visas åt vänster (roterande 180 grader på stället). (Följ gångschemat). Då finns två varianter:

- Hunden går med en högersväng runt bakom hundföraren.
- Hunden visar en vänstersväng roterande med 180 grader på stället.

Bara en av varianterna får visas inom ett prov.

Halten skall visas en gång under normal gång enligt skissen efter den andra helomvändningen.

Hunden skall alltid vara med skulderbladet i knähöjd på hundförarens vänstra sida, den får inte gå före, efter eller åt sidan. Helomvändningen skall visas av hundföraren som en vänsterhelomvändning.

Minst en halt skall visas från normal gång. Medan föraren första gången går med sin hund rakt fram, avfyras två skott (kaliber 6 mm) med ett tidsintervall på 5 sek och på ett avstånd av minst 15 meter. Hunden ska förhålla sig skottoberörd. Vid slutet av momentet går föraren på domarens anvisning med sin hund genom en grupp bestående av minst fyra personer, som rör sig runt i en fyrkant.

Hundföraren skall med sin hund gå runt en person åt höger och en person åt vänster och göra halt en gång i gruppen. Domaren kan välja att kräva en repetition. Hundföraren lämnar gruppen med hunden och intar grundpositionen vid startpunkten. Den slutgrundpositionen är grundpositionen för det nästa momentet.

c) Bedömning (gäller för alla gångarter): Om hunden går för långt fram, avviker ut åt sidan, drar sig efter, sätter sig långsamt eller tvekande, får extrakommandon eller kroppshjälp, visar ouppmärksamhet i de olika gångarterna och vändningarna och/eller visar sig tryckt så medför detta motsvarande poängavdrag.

2. Sättande under gång

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: *"Fot"*, *"Sitt"*

b) Utförande: Från rak grundposition går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Under framföringen skall hunden följa hundföraren uppmärksam, glad, snabb och koncentrerad. Hunden skall alltid vara rak i position vid hundförarens knä. Efter 10 – 15 steg ska hunden på kommandot "Sitt" genast sätta sig utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar hastighet eller ser sig om. Efter ytterligare 15 steg stannar hundföraren och vänder sig om mot den lugnt och uppmärksamt sittande hunden. På domarens kommando går hundföraren tillbaka till sin hund och ställer sig till höger om den. Hundföraren kan då ansluta till hunden framifrån eller bakifrån.

c) Bedömning: Fel i utgångsgrundpositionen, i framföringen, långsamt sättande, oroligt och ouppmärksamt sittande medför motsvarande avdrag. Om hunden lägger sig eller står kvar istället för att sätta sig ger det ett poängavdrag på 5 poäng. Övriga fel skall läggas till.

3. Platsläggande med inkallning

10 poäng

- a) Vardera ett kommando för: *"Fot"*, *"Plats"*, *"Hit"*, *"Fot"*
- b) Utförande: Från rak grundposition går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 - 15 steg i normal hastighet följer ytterligare 10 – 15 steg i språngmarsch. Därefter ska hunden på kommandot "Plats" genast lägga sig utan att föraren avbryter sin marsch, ändrar hastighet eller ser sig om. Föraren springer ytterligare 30 steg rakt fram, stannar och vänder sig om mot sin lugnt och uppmärksamt liggande hund. På domarens anvisning kallar föraren in sin hund med kommandot "Hit" eller hundens namn. Hunden ska glatt, snabbt och direkt komma in och sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren. På kommandot "FOT", efter 3 sek, ska hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä.
- c) Bedömning: Om hunden gör fel under framföringen, lägger sig långsamt, ligger oroligt, ligger ouppmärksamt, kommer långsamt in resp. tappar tempot under inkallningen, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag. Om hunden sitter eller står efter kommandot "Plats" dras 5 poäng för det.

4. Ställande under språngmarsch

10 poäng

- a) Vardera ett kommando för: *"Fot"*, *"Stå"*, *"Hit"*, *"Fot"*
- b) Utförande: Från rak grundposition springer föraren med sin hund under fritt följ rakt fram. Efter 10 – 15 steg skall hunden på kommandot "Stå" genast stå stilla i löprikningen utan att föraren avbryter sin språngmarsch, ändrar hastighet eller ser sig om. Efter ytterligare 30 steg stannar hundföraren och vänder sig om mot den lugnt och uppmärksamt stående hunden. På domarens anvisning kallar föraren in sin hund med kommandot "HIT" eller hundens namn. Hunden ska glatt, snabbt och direkt komma in och sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren. På kommandot "FOT", efter 3 sek, ska hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä.
- c) Bedömning: Om hunden gör fel under framföringen, fortsätter att gå vid kommandot, står oroligt, står ouppmärksamt, går vidare, kommer långsamt in resp. tappar tempot under inkallningen, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag. Om hunden sitter eller ligger efter kommandot "Stå" dras 5 poäng härför.

5. Apportering på plant underlag

10 poäng

- a) Vardera ett kommando för: *"Apport"*, *"Loss"*, *"Fot"*
- b) Utförande: Från rak grundposition kastar hundföraren en apport (vikt 2000 gram) ca 10 steg. Kommandot "Apport" får först ges när apporten ligger stilla. Den lugnt och fritt bredvid föraren sittande hunden ska på kommandot "Apport" snabbt och direkt springa ut till apporten, genast ta upp det och snabbt och direkt bära det tillbaka till föraren.

Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apporten lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apporten med kommandot "Loss". Därefter skall apporten hållas stilla med rak arm längs högra sidan av kroppen. På kommandot "Fot", efter 3 sek, ska hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning: Om hunden gör fel i grundpositionen, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag. Även om apporten kastas för kort eller hundföraren hjälper hunden utan att lämna sin plats dras poäng av. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig". Apporterar hunden inte så bedöms momentet med 0 poäng.

6. Apport över hinder (100 cm)

15 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Hopp", "Apport", "Loss", "Fot"

b) Utförande: Hundföraren intar grundpositionen med hunden minst 5 steg framför hindret. Från rak grundposition kastar hundföraren en apport (vikt 650 gram) över det 100 cm höga hindret. Kommandot "Hopp" får först ges när apporten ligger stilla. Den lugnt och fritt bredvid sin hundförare sittande hunden skall på kommandon "Hopp" och "Apport" (kommandot för "Apport" skall ges under hoppet) fritt hoppa över hindret, springa snabbt och direkt till apporten, ta upp den direkt, direkt hoppa fritt tillbaka över hindret och komma snabbt och direkt med apporten till hundföraren. Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apporten lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apporten med kommandot "Loss".

Därefter skall apporten hållas stilla med rak arm längs högra sidan av kroppen. På kommandot "Fot", efter 3 sek, ska hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning: Om hunden gör fel i grundpositionen, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag. För lätt beröring av hindret dras upp till 1 poäng per hopp, för islag upp till 2 poäng per hopp.

Poängindelning för apportionering över hinder:

Hopp ut	Apportionering	Hopp tillbaka
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet kan bara ske om av de tre delarna (Uthopp – apportionering – återhopp) minst ett hopp och **delmomentet "Apportionering"** visas.

Hoppen och apportionering korrekt = 15 poäng
Ett av uthopp eller återhopp ej utförd,

apporten korrekt apporterad = 10 poäng
Ut- och återhopp korrekt, apporten ej apporterad = 0 poäng

Om apporten ligger långt åt sidan eller syns dåligt för hunden får hundföraren efter kontakt med domaren eller efter påpekande från domaren möjligheten att utan poängavdrag kasta apporten igen. Hunden skall då sitta kvar. Om hunden följer hundföraren runt hindret skall momentet bedömas med 0 poäng. Om den lämnar grundpositionen men stannar framför hindret sänks momentets bedömning med ett betyg.

Hundförarhjälp utan att lämna positionen ger motsvarande avdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig".

Om hopphindret välts under uthoppet skall momentet göras om där det första hoppet skall bedömas i "nedre bristfällig" (-4 poäng). Om hunden inte lämnar apporten efter det 3:e kommandot **skall hunden diskvalificeras**, eftersom avdelning B inte kan fortsättas längre.

7. Apport över A-hinder (180 cm)

15 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Hopp", "Apport", "Loss", "Fot"

b) Utförande: Hundföraren intar grundpositionen med hunden minst 5 steg framför A-hindret. Från rak grundposition kastar hundföraren apporten (vikt 650 gram) över A-hindret. Den lugnt och fritt bredvid sin hundförare sittande hunden skall på kommandon "Hopp" och "Apport" (kommandot för "Apport" skall ges under hoppet) klättra över A-hindret, springa snabbt och direkt till apporten, ta upp den direkt, direkt klättra tillbaka över A-hindret och komma snabbt och direkt med apporten till hundföraren. Hunden ska sätta sig tätt inpå och rakt framför föraren och hålla apporten lugnt i munnen, tills föraren efter en paus på ca 3 sek tar apporten med kommandot "Loss". Därefter skall apporten hållas stilla med rak arm längs högra sidan av kroppen.

På kommandot "Fot", efter 3 sek, ska hunden, snabbt och rakt, sätta sig till vänster om föraren med skuldran i höjd med dennes vänstra knä. Under hela momentet får föraren inte lämna sin plats.

c) Bedömning: Om hunden gör fel i grundpositionen, springer långsamt ut, inte tar upp korrekt, kommer långsamt tillbaka, tappar apporten, leker med eller tuggar på apporten, gör fel vid sittande framför eller vid avslutningen, eller om föraren står i bredbent ställning så medför detta motsvarande poängavdrag.

Poängindelning för apportionering över A-hinder:

Hopp ut	Apportionering	Hopp tillbaka
5 poäng	5 poäng	5 poäng

En delbedömning av momentet kan bara ske om av de tre delarna (Uthopp – apportionering – återhopp) minst ett hopp och delmomentet "Apportionering" visas.

Hoppen och apportionering korrekt = 15 poäng
Ett av uthopp eller återhopp ej utförd,

apporten korrekt apporterad	=	10 poäng
Ut- och återhopp korrekt, apporten ej apporterad	=	0 poäng

Om apporten ligger långt åt sidan eller syns dåligt för hunden får hundföraren efter kontakt med domaren eller efter påpekande från domaren möjligheten att utan poängavdrag kasta apporten igen. Hunden skall då sitta kvar.

Hundförarhjälp utan att lämna positionen ger motsvarande avdrag. Lämnar föraren sin plats innan avslutningen är klar så bedöms momentet med "Bristfällig".

Om hunden inte lämnar apporten efter det 3:e kommandot **skall hunden diskvalificeras**, eftersom avdelning B inte kan fortsättas längre.

8. Framåtsändande med platsläggande 10 poäng

a) Vardera ett kommando för: „Framåt“, ”Plats”, ”Sitt”

b) Utförande: Från rak grundposition går föraren med sin hund under fritt följ rakt fram i den anvisade riktningen. Efter 10-15 steg ger hundföraren hunden kommandot „Framåt“, lyfter samtidigt armen och står kvar. Då skall hunden målmedvetet, rak och i snabb gång springa minst 30 steg i den anvisade riktningen. På domarens anvisning ger hundföraren kommandot för „Plats“ och hunden skall då lägga sig omedelbart. Hundföraren får hålla armen upp åt det hållet tills hunden har lagt sig. På domarens anvisning går hundföraren till sin hund och ställer sig till höger om den. På domarkommando efter ca 3 sekunder skall hunden på kommandot ”Sitt” sätta sig snabbt och rakt i grundpositionen.

c) Bedömning: Fel under framföringen, hundföraren springer med, hunden springer ut för långsamt, avviker starkt åt sidan, för kort avstånd, lägger sig tveksamt eller för tidigt, ligger oroligt resp. reser sig för tidigt, sätter sig vid avhämtningen leder till motsvarande poängavdrag.

Ett extrakommando för läggandet – 1,5 poäng.

Ytterligare ett extrakommando för läggandet – 2,5 poäng.

Hunden stannar men lägger sig inte efter det andra extrakommandot – 3,5 poäng.

Ytterligare felbeteenden skall bedömas separat. Om hunden sticker eller kommer tillbaka till hundföraren skall hela momentet bedömas med 0 poäng.

9. Platsläggande med störning 10 poäng

a) Vardera ett kommando för: ”Plats”, ”Sitt”

b) Utförande: Innan den andra hunden påbörjar sin avdelning B lägger hundföraren, på ett av domaren angivet ställe och på dennes anvisning, sin hund från rak grundposition med kommandot ”Plats”. Sedan går hundföraren utan att lämna något föremål hos hunden och utan att se sig om inom provområdet minst 30 steg ifrån hunden till en skärm så att hunden inte kan se denne längre. Hunden skall utan hundförarens påverkan ligga kvar stilla medan den andra hunden visar momenten 1 till 7. Om hunden lämnar platsläggningsstället före moment 6 med mer än 3 meter skall momentet bedömas med 0. På domarkommandot går hundföraren till sin hund och ställer sig till höger om den. På domarkommando efter ca 3 sekunder skall hunden på kommandot ”Sitt” sätta sig snabbt och rakt i grundpositionen.

c) Bedömning: Oroligt agerande av hundföraren samt andra dolda hjälpåtgärder, oroligt liggande av hunden resp. förtidigt ställande/sättande av hunden vid hämtningen ger motsvarande avdrag. Om hunden står eller sitter men stannar kvar vid platsen för läggandet ges en delbedömning. Om hunden lämnar platsen efter avslutningen på moment 6 ges en delbedömning. Om hunden vid hämtningen går hundföraren till mötes ges ett poängavdrag med upptill 3 poäng.

IPO-3 Avdelning C Skyddsarbete

Moment 1:	Rondering	10 poäng
Moment 2:	Bevakning och ståndsfall	10 poäng
Moment 3:	Förhindrande av flyktförsök av figuranten	10 poäng
Moment 4:	Avvärijande av ett angrepp under bevakningen	20 poäng
Moment 5:	Ryggtransport	5 poäng
Moment 6:	Överfall på hunden under ryggtransporten	15 poäng
Moment 7:	Angrepp på hunden under rörelse	10 poäng
Moment 8:	Avvärijande av ett angrepp under bevakningen	20 poäng
Totalt		100 poäng

Allmänna bestämmelser:

På en lämplig plats uppställs på långsidorna, förskjutna i sidled, 6 skärmar, 3 på var sida (se skiss). De nödvändiga markeringarna ska vara väl synliga för föraren, domare och figurant.

Skyddsfigurant/Skyddsklädsel

Figuranten ska vara utrustad med skyddsdräkt, skyddsärm och en softstock. Skyddsärmen ska vara försedd med en bitstock, vars överdrag är framställt av naturfärgat jute. Om det är nödvändigt för figuranten att bevara ögonkontakt med hunden behöver han inte ovillkorligen stå stilla i bevakningsfasen. Han får dock inte inta en hotande ställning och heller inte göra värijande rörelser. Han ska täcka sin kropp med skyddsärmen. Sättet, på vilket föraren tar softstocken från figuranten, står föraren fritt att välja.

Bara en figurant är nödvändig vid ett prov, oavsett klass. Från och med sju deltagande hundar i samma klass måste dock två figuranter användas. Inom samma klass skall samma figurant/figuranter användas för alla förare.

Figuranten får bytas ut en gång om figuranten själv är aktiv hundförare på evenemanget.

Anmälan

- a) Hundföraren anmäler sig till domaren med okopplad hund i grundpositionen.
- b) Därefter intar den grundpositionen för momentet "Rondering".
- c) Hunden skickas efter domarens tecken från grundpositionen på ronderingen.

Anmärkning:

Om hundföraren inte kan anmäla sin hund korrekt dvs. att hunden inte är under kontroll och springer

t.ex. till bevakningsskärmen eller lämnar platsen får hundföraren tre kommandon för att återkalla hunden. Om hunden inte kommer efter dessa 3 kommandon avslutas avdelning "C" med anledningen "Diskvalifikation på grund av olydnad".

Hundar som går hundföraren ur hand, som efter skyddsövningar inte eller bara efter fysisk påverkan från hundföraren släpper figuranten, biter i andra delar än den avsedda skyddsärmen skall diskvalificeras. Det ges ingen DSB-bedömning.

Märkningar

De i PO:n förskrivna markeringarna skall vara väl synliga för hundföraren, domaren och figuranten.

Dessa markeringar är:

- Hundförarens plats vid utkallande från skärmen.
- Figurantens plats för flykten och slutet på flykten
- Läggningsplats för hunden för flykten,
- Markering för hundföraren för momentet "Överfall på hunden under rörelse"

För hundar som inte klarar ett skyddsmoment eller låter sig trängas undan skall avdelning "C" avbrytas. Det ges ingen bedömning. DSB-bedömningen skall genomföras.

Kommandot "Loss" är tillåtet en gång vid alla skyddsmoment. Se nedanstående tabell över poängavdrag vid bedömningen av släppande.

Långsamt släppande	Släpper genast vid första extra-kommandot	Släpper långsamt vid första extra-kommandot	Släpper genast vid andra extra-kommandot	Släpper långsamt vid andra extra-kommandot	Släpper inte efter andra extrakommandot resp. ytterligare påverkan
0,5 – 3,0	3,0	3,5 – 6,0	6,0	6,5 – 9,0	Diskvalifikation

1. Rondering

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Rondera", "Hit" (Kommandot för "Hit" kan även ges tillsammans med hundens namn)

b) Utförande: Figuranten finns, osynlig för hunden, i den sista skärmen. Hundföraren ställer sig med hunden framför det första skärmen så att sex sidoslag är möjliga. På domarens anvisning startar avdelning C. Efter ett kort kommando "Rondera" och ett tecken med högra eller vänstra arm som kan upprepas skall hunden snabbt lämna hundföraren och springa målmedvetet till den första skärmen och rondera den tätt och uppmärksamt. När hunden har utfört ett sidoslag kallar hundföraren in hunden med ett kommando "Hit" och skickar den ur rörelsen med ett nytt kommando "Rondera" till nästa skärm. Föraren rör sig i normal marsch på en tänkt mittlinje, som han inte får lämna under ronderingen. Hunden ska hela tiden befinna sig framför föraren. När hunden har nått sjätte skärmen där figuranten finns, skall föraren stanna. Kommandon är härefter inte tillåtna.

c) Bedömning: Om hunden visar inskränkningar i förighet eller inte springer snabbt, målmedvetet, tätt och uppmärksamt runt gömslen så medför detta motsvarande poängavdrag.

Det är bl.a. felaktigt att:

- inte inta en lugn och uppmärksam grundposition i början av ett moment,
- ge extra kommandon eller tecken,
- lämna den tänkta mittlinjen,
- inte hålla normal gång,
- rondera vidlyftigt,
- rondera självmant utan att reagera på hundförarens kommandon,
- inte rondera skärmar alls eller inte uppmärksam,
- hunden inte styrs eller leds bra.

Om hunden inte hittar den outhärdade figuranten efter tre misslyckade försök vid den sista skärmen (bevakningsskärmen) skall skyddsarbetet avbrytas. Även om hunden under momentets gång via kommando tas till fotpositionen räknas skyddsarbetet som avslutat ("Domaren avbryter skyddsarbetet" utan notering av poängtal; alla hittills under tillställningen förvärvade poäng står kvar).

2. Bevakning och ståndskall

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Hit", "Fot"

Kommandon för "Hit" och "Fot" skall ges som ett sammanhängande kommando.

b) Utförande: Hunden ska aktivt och uppmärksamt bevaka figuranten och ge ihållande ståndskall. Hunden får varken hoppa på eller bita figuranten. Efter ca 20 sek ståndskall går föraren på domarens anvisning fram till utkallningsmärket, 5 steg från skärmen. På domarens anvisning kallar hundföraren ut hunden till grundpositionen. Efter domarens anvisning uppmanas figuranten av hundföraren att träda fram ur skärmen och ställa sig på den markerade flyktpositionen. Då skall hunden sitta lugnt (utan att t.ex. skälla), rak och uppmärksam i grundpositionen.

c) Bedömning: Begränsningar i det ihållande, energiska ståndskallet och den dominanta bevakningen fram till kommandot opåverkad av domaren och den inkommande hundföraren medför motsvarande poängavdrag. För ihållande ståndskall ges 5 poäng. Om hundens ståndskall är svagt dras 2 poäng, om den icke skällande hunden aktivt och uppmärksamt bevakar figuranten dras 5 poäng. Om hunden besvärar figuranten, t.ex. genom att stöta till eller hoppa på denne osv. dras upp till 2 poäng, vid kraftigt bett dras upp till 9 poäng. Om hunden biter figuranten i skärmen och inte släpper självmant uppmanas hundföraren att träda fram till utkallningsmärket, 5 steg från skärmen. Hundföraren får kalla ut hunden en gång med kommandot "Hit-Fot" (som skall ges som ett sammanhängande kommando) (inte kommandot "Loss"). Om hunden då inte kommer diskvalificeras teamet. **Om hunden kommer skall momentet bedömas i nedre bristfällig (- 9 poäng).**

Vid uppsåtliga bett på andra kroppsdelar (inga stötar) diskvalificeras hunden.

Om hunden lämnar den redan hittade figuranten innan domaren har uppmanat hundföraren att lämna mittlinjen kan hunden skickas in en gång till. Om hunden då säker stannar vid figuranten skall momentet "Bevakning och ståndskall" bedömas med lägre "Bristfällig" (- 9 poäng) men skyddsarbetet fortsätter.

Om hunden i det andra försöket inte kan skickas in till figuranten eller lämnar figuranten igen, avbryts skyddsarbetet. Kommer hunden föraren till mötes då den kommer till skärmen eller kommer till föraren före inkallningen, delbedöms momentet som "Bristfällig".

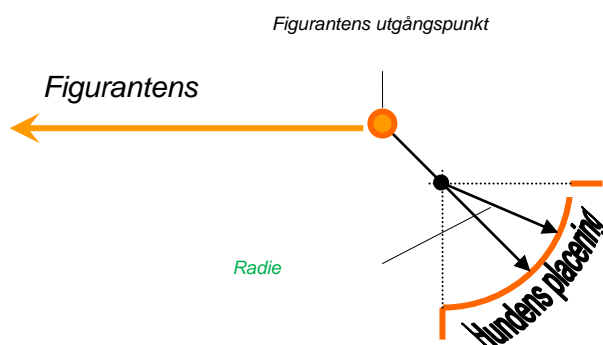
Avdrag för "ståndskall":

För ihållande ståndskall ges 5 poäng. Svagt ståndskall (utan tryck, inte energiskt) och icke ihållande ståndskall ges ett avdrag på upptill – 2 poäng. Om hunden visar uppmärksam bevakning utan att skälla sker ett obligatoriskt avdrag på 5 poäng för ståndskallet.

3. Förhindrande av flyktt försök av figuranten

10 poäng

- a) Vardera ett kommando för: "Fot", "Plats", "Attack", "Loss"

- b) Utförande: På domarens anvisning beordrar föraren ut figuranten ur skärmen. Figuranten beger sig i normal gång till den markerade utgångspunkten för flyktt försöket. På domarens anvisning går föraren med sin hund under fritt följet till den markerade bevakningspositionen för flyktt försöket. Avståndet mellan figuranten och hunden är 5 steg. Hundföraren lämnar sin bevakande hund i platspositionen och går till skärmen. Han har visuell kontakt med sin hund, figuranten och domaren. På domarens anvisning gör figuranten ett flyktt försök. Hunden skall under det fria följet visa sig glad, uppmärksam och koncentrerad och skall utföra momentet i positionen vid hundförarens knä rakt och snabbt.

Innan kommandot "Plats" skall hunden sitta i rak, lugn och uppmärksam grundposition. Hunden skall snabbt och direkt reagera på kommandot "Plats" och i platspositionen förhålla sig lugn och uppmärksam mot figuranten. Avståndet mellan figuranten och hunden är 5 steg. Hundföraren lämnar sin bevakande hund i platspositionen och går till skärmen. Han har visuell kontakt med sin hund, figuranten och domaren.

På domarens anvisning gör figuranten ett flyktt försök. På hundförarens samtidiga kommando "Pass på" startar därmed hunden för att förhindra figurantens flyktt försök. Hunden skall utan att tveka avvärja flyktt försöket med hög dominans och genom ett energiskt och kraftigt bett. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat ska hunden släppa efter en kort övergångsfas. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna: Hög dominans, snabb, energisk reaktion och förföljande med kraftigt bett och verksam förhindrande av flykten, att den har ett lugnt bett fram till släppandet och visar en uppmärksam och nära bevakning av figuranten.

Om hunden ligger kvar eller om den inte inom ca 20 steg har förhindrat flykten genom att bita tag i och hålla fast figuranten, avbryts avdelning C. Om hundens insats sker utan hundförarens kommando sänks momentets bedömning med ett betyg.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer.

Om hunden lämnar figuranten under bevakningsfasen eller om hundföraren ger ett kommando för att hunden skall stanna hos figuranten avbryts avdelning C.

4. Avvärijande av angrepp under bevakningen

20 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Loss", "Fot"

b) Utförande: Efter en bevakningsfas på ca 5 sek genomför figuranten på domarens anvisning ett angrepp på hunden. Utan påverkan från föraren ska hunden försvara sig verkningsfullt med ett energiskt och kraftigt bett. Den får dock bara bita i skyddsärmen. Hunden skall belastas genom slaghot och trängning av figuranten. Under belastningen skall hundens aktivitet och stabilitet särskild iakttas. Två test med stockbelastning genomförs. Stockbelastningar är bara tillåtna på skuldran och området kring manken. Under belastningsfasen skall hunden agera opåverkad och skall under hela försvarsmomentet visa ett fullt, energiskt och särskilt ett fast bett. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat ska hunden släppa efter en övergångsfas. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På domarens anvisning går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "Fot" in den till grundpositionen. Softstocken tas inte från figuranten.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag. Snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten. Om hunden inte står emot figurantens belastningar, släpper skyddsärmen eller låter sig trängas undan avbryts avdelning "C".

Om hunden under bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller stöter på figuranten dras ett betygsnivå från bedömningen för momentet. Om hunden är mycket uppmärksam och/eller stöter starkt på figuranten dras två betygsnivåer från bedömningen för momentet. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer.

Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedöms momentet som "Bristfällig". Om hunden lämnar figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

5. Ryggtransport

5 poäng

- a) Ett kommando för: "Fot"
- b) Utförande: I anslutning till moment 4 sker en ryggtransport av figuranten över en sträcka på ca 30 steg. Domaren bestämmer transportens förlopp. Föraren beordrar figuranten att gå framåt och följer efter på 5 stegs avstånd bakom figuranten med den fritt följande hunden som iakttar figuranten uppmärksam. Avståndet 5 steg ska hållas under hela ryggtransporten.
- c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag. Uppmärksamt iakttagande av figuranten, exakt fotgående och hållande av avståndet 5 steg.

6. Överfall på hunden under ryggtransporten

15 poäng

- a) Vardera ett kommando för: "Loss", "Fot"
- b) Utförande: Under ryggtransporten görs, på domarens anvisning, utan att stanna ett överfall på hunden Utan påverkan från föraren och utan att tveka skall hunden försvara sig med ett energiskt och kraftigt bett. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. När hunden bitit fast ska föraren stanna på den plats där den då befinner sig. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat ska hunden släppa efter en kort övergångsfas. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På domarens anvisning går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "Fot" in den till grundpositionen. Softstocken tas ifrån figuranten.

Härefter följer ca 20 steg sidotransport av figuranten mot domaren. Ett kommando "Fot" är tillåtet. Hunden ska gå på figurantens högra sida, så att den befinner sig mellan figuranten och föraren. Hunden skall både före starten av sidotransporten och efter sitta i sin grundposition hos föraren Hunden ska under transporten uppmärksamt iaktta figuranten. Den får härunder dock inte tränga, hoppa på eller bita figuranten. Gruppen stannar framför domaren, föraren ger softstocken till domaren och anmäler del 1 av avdelning C som avslutad.

- c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag. Snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer.

Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedöms momentet som "Bristfällig". Lämna hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

7. Angrepp på hunden under rörelse

10 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Sitt", "Pass på", "Loss"

b) Utförande: Föraren blir med sin hund anvisad ett markerat ställe på mittlinjen, i höjd med första skärmen. Hunden skall visa det fria följet uppmärksam mot hundföraren, glad och koncentrerad, rak i positionen vid hundförarens knä. På höjd med det första skärmen stannar hundföraren och vänder sig om. Hunden förs via kommandot "Sitt" till grundpositionen. Den rak, lugn och uppmärksam mot figuranten sittande hunden får i grundställningen hållas i halsbandet men får då inte stimuleras av hundföraren. På domarens anvisning träder den med softstock försedda figuranten ut från en skärm och springer till mittlinjen. På höjd med mittlinjen vänder figuranten mot föraren och hunden och gör, under avgivande av skrämmande ljud och med kraftigt hotfulla rörelser, ett frontalangrepp. Då figuranten är 50-40 steg från föraren och hunden ger föraren på domarens anvisning kommandot "Pass på" och släpper samtidigt hunden. På ett kommando från hundföraren "Pass på" skall hunden utan tvekan och med hög dominans verkningsfullt avvärja figurantens angrepp. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. Föraren själv får inte lämna sin plats.

Under belastningsfasen skall hunden agera opåverkad och skall under hela försvarsmomentet visa ett fullt, energiskt och särskilt ett fast bett. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat ska hunden släppa efter en kort övergångsfas. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag. Energiskt försvar med kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer.

Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden lämnar figuranten under bevakningsfasen eller om hundföraren ger ett kommando för att hunden skall stanna hos figuranten avbryts avdelning C.

8. Avvärijande av angrepp under bevakningen

20 poäng

a) Vardera ett kommando för: "Loss", "Fot", "Fot"

b) Utförande: Efter en bevakningsfas på ca 5 sek genomför figuranten på domarens anvisning ett angrepp på hunden. Utan påverkan från föraren ska hunden försvara sig verkningsfullt med ett energiskt och kraftigt bett. Den får härunder bara bita i figurantens skyddsärm. Hunden skall belastas genom slaghot och trängning av figuranten. Under belastningen skall hundens aktivitet och stabilitet särskild iakttas. Två test med stockbelastning genomförs. Stockbelastningar är bara tillåtna på skuldrorna och området kring manken. På domarens anvisning står figuranten stilla. Då figuranten stannat ska hunden släppa efter en kort övergångsfas. Föraren kan på eget initiativ ge ett kommando "Loss" vid lämplig tidpunkt.

Om hunden inte släpper efter det första tillåtna kommandot så får föraren domarens anvisning för upp till två ytterligare kommandon "Loss". Släpper hunden inte efter tredje kommandot (ett tillåtet och två extra), diskvalificeras den. Då föraren ger kommandot "Loss" ska han stå stilla, utan att påverka hunden. Efter släppandet ska hunden stanna tätt intill figuranten och bevaka denne uppmärksam. På domarens anvisning går föraren i normal marsch direkt till sin hund och tar med kommandot "Fot" in den till grundpositionen. Softstocken tas ifrån figuranten.

Härefter följer ca 20 steg sidotransport av figuranten mot domaren. Ett kommando "Fot" är tillåtet. Hunden ska gå på figurantens högra sida, så att den befinner sig mellan figuranten och föraren. Hunden skall både före starten av sidotransporten och efter sitta i sin grundposition hos föraren. Hunden ska under transporten uppmärksam iaktta figuranten. Den får härunder dock inte tränga, hoppa på eller bita figuranten. Gruppen stannar framför domaren, föraren ger softstocken till domaren och anmäler avdelning C som avslutad. Hundföraren går med den kopplade hunden på domarens anvisning till bedömningsplatsen och därefter lämnar figuranten platsen på domarens anvisning. Innan bedömningen meddelas kopplas hunden på domarens anvisning.

c) Bedömning: Inskränkningar i de viktiga bedömningskriterierna medför motsvarande poängavdrag. Snabbt och kraftigt bett, fullt och lugnt bett fram till släppandet och därefter en uppmärksam och nära bevakning av figuranten.

Om hunden i bevakningsfasen är lätt ouppmärksam och/eller besvärar figuranten lätt, dras en betygsnivå. Om hunden bevakar figuranten med stor ouppmärksamhet och/eller besvärar figuranten kraftigt, dras två betygsnivåer. Om hunden inte bevakar figuranten, men stannar hos figuranten, dras tre betygsnivåer. Om hunden kommer föraren till mötes när denne anländer, bedöms momentet som "Bristfällig". Lämnar hunden figuranten före domarens anvisning till föraren att gå till hunden, eller om föraren ger kommando för att få hunden att stanna hos figuranten, avbryts avdelning C.

Spårets beskaffenhet: ca 1200 steg, minst 3 tim gammalt, icke förarspår, 7 sträckor, 6 vinklar och 4 föremål samt med ett förledningsspår utlagt 30 minuter efter avslutad utläggning av spåret (lagt av annan spårläggare än den som lagt ut spåret).

Tid för utarbetande: 30 min

Spårarbetet:	79 poäng
Föremål (3 x 5, 1 x 6)	21 poäng
Totalt	100 poäng

Krav för deltagande

Vid dagen för provet skall hunden ha nått den föreskrivna åldern. Inga undantag tillåts. Förutsättning för starten är att hunden har klarat ett BH-prov enligt respektive lands nationella regler.

1. Prestationer i spårarbetet

Hunden skall visa sin spårsäkerhet på ett minst 1200 steg långt och minst 3 timmar gammalt icke-förarspår som skall uppvisa sex räta vinklar som är anpassade till terrängen (se skissen) och som korsas minst två gånger av ett färskare förledningsspår, (utlagt 30 minuter efter avslutad utläggning av spåret), på avståndsmässigt långt från varandra liggande punkter.

På spåret ligger med oregelbundna avstånd fyra med spårläggarens vittring väl försedda föremål som spårläggaren har haft i fickan under minst 30 minuter. Inom ett spår skall olika föremål användas. (Material: t.ex. läder, tyg, trä). Föremålen ska vara ca 10 cm långa och 2-3 cm breda med en tjocklek av 0,5-1 cm, och får i färg inte skilja sig väsentligt från underlaget.

Alla föremål skall förses med nummer så att numret på startskylten stämmer överens med numren på föremålen. Dessa föremål skall hunden hitta och ta upp eller påvisa.

Innan övningen påbörjas skall hundföraren meddela domaren om hunden tar upp eller påvisar. Både ock dvs. upptagande och påvisande är felaktigt. Endast föremål som motsvarar hundförarens anmälan (upptagning eller påvisning) bedöms.

Hundföraren låter hunden spåra valfritt löst eller i spårlinan.

Spårlinan får vara löst hängande, så länge föraren inte släpper den.

2. Läggande av spåret

Den för hunden främmande spårläggaren får av domaren resp. spåransvarige en terrängskiss. Domaren/spårläggaren beskriver för honom med hjälp av terrängmärken, som enskilda trä, ledningsstolpar, stugor osv. spåret som skall läggas. Innan den går ut visar spårläggaren för domaren de fyra föremålen. Spårets utgångspunkt skall vara väl markerad med en skylt som sticks ned i marken till vänster om utgångspunkten och skall sitta kvar där under spårarbetet. När spårläggaren har stått kvar en stund vid utgångspunkten går den ut spåret enligt anvisningarna.

Föremålen skall läggas ut på spåret med oregelbundna avstånd dock inte inom 20 steg före och efter vinklarna. Det första föremålet får inte ligga under de första tvåhundra femtio stegen från utgångspunkten. Det fjärde och sista föremålet läggs i slutet av spåret. Det är inte tillåtet att lägga föremål på en vinkel eller i dess omedelbara närhet. Föremålen skall inte läggas bredvid men på spåret. Platsen där föremålet läggs ned märks av spårläggaren på skissen med ett kryss.

Det är mycket viktigt att spåret läggs på växlande underlag. En använd fast väg är inte tvingande. Spåret skall läggas så att den motsvarar verkligheten. Alla mallar skall undvikas.

Trettio minuter efter det att spårläggandet har avslutats får en annan, för hunden främmande person, uppdraget att på en av domaren angivet ställe korsa spåret med ett förledningsspår två gånger (inte på första och sista sträckan).

4. Utarbetandet av spåret

Vid utgångspunkten skall hunden kunna ta upp rikligt med vittring. Den skall vara så utbildad att den lugnt, helst utan påverkan från hundföraren (kommandot "Spår" är tillåten) tar upp spåret. Hundföraren skall inte med handen höja hundens motivation att följa spåret. Om hundföraren får intrycket att hunden inte har tagit upp spåret riktigt har den möjligheten att sätta hunden på spåret igen men bara om hunden inte har kommit längre än 15 steg från utgångspunkten. För det sker ett obligatoriskt avdrag på 4 poäng.

Spåret skall utarbetas lugnt så att hundföraren kan följa gående. När hunden stöter på ett föremål skall den omedelbart ta upp det eller påvisa det övertygande. Påvisning kan ske liggande, sittande eller stående. Hundföraren skall omedelbart bege sig till hunden och ta föremålet efter det att hunden markerat detsamma. Hundföraren berömmar hunden och låter den fortsätta spårarbetet. Om hunden under spåret stöter på ett föremål som inte har lagts ut av spårläggaren får det varken tas upp eller påvisas. Om hunden går från spåret till förledningsspåret och följer detta i ca 25 steg skall spårarbetet avbrytas. Är spåret från start till slut inte utarbetat inom 30 minuter så avbryts spårarbetet av domaren.

5. Bedömning:

Det maximala poängtalet 100 för bara ges om hunden under hela sitt spår har visat ett noggrant spårarbete och har tagit upp eller påvisat alla fyra föremålen. Alla vinklar måste utarbetas säkert. Hunden får inte låta sig påverkas av förledningsspåret. Det ges inte poäng för icke påvisade eller upptagna föremål. Om inget av spårläggaren utlagd föremål hittas kan avdelningen "A" maximalt bedömas med betyget "Tillfredsställande". Om hunden påvisar felaktigt (t.ex. inget föremål, inte av spårläggaren utlagd föremål) sker ett generellt avdrag med 2 poäng.

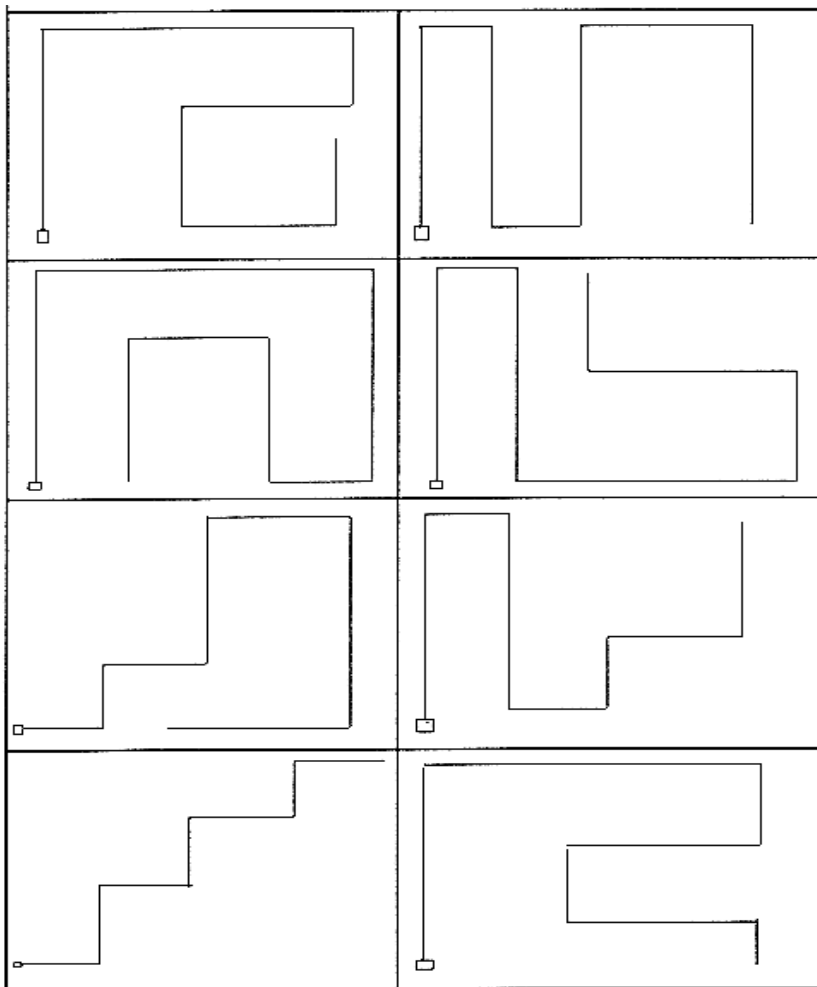
6. Utdelning av titeln Spårhund klass 1 (FH 1)

Titeln får bara tilldelas om hunden har uppnått minst 70 poäng.

Som bedömning utdelas:

Maxpoäng	Utmärkt V	Mycket God SG	God G	Tillfredsställande B	Bristfällig M
100 poäng	96 - 100	90 – 95	80 – 89	70 – 79	0 - 69

Spårskisser FH 1

Spårhundsprov klass 2

FH 2

Spårets beskaffenhet: ca 1800 steg, minst 3 tim gammalt, icke förarspår med 8 sträckor, 7 vinklar, 7 föremål samt ett förledningsspår utlagda 150 minuter efter att spåret lagts ut (utlagt av annan spårläggare än den som lagt ut spåret). Två av vinklarna skall vara spetsvinklar och en av sträckorna skall vara en halvcirkel.

Tid för utarbetande: 45 min.

Poänguppdelning:

Spårarbetet:	79
Föremål 7 x 3	21
Totalt	100

Om hunden inte hittar några föremål kan bedömningen maximalt vara "tillfredsställande".

Krav för deltagande

Vid dagen för provet skall hunden ha nått den föreskrivna åldern. Inga undantag tillåts. Förutsättning för starten är att hunden har klarat ett BH-prov enligt respektive lands nationella regler.

Allmänna bestämmelser:

Domaren eller den spåransvarige **bestämmer** spårets sträckning, med hänsyn till terrängen. Spåren skall läggas olika. Alla spår får t.ex. inte läggas med vinklar och föremål på samma avstånd eller med samma intervall. **Startpunkten för spåret ska vara tydligt markerad med en skylt, som är satt i marken omedelbart till vänster om startpunkten**

Deltagarnas startordning lottas ännu en gång efter spårens utläggande av domaren.

Spårläggaren ska, innan spåret läggs, uppvisa spårföremålen för domaren eller den spåransvarige. Det får bara användas föremål, som i minst 30 min har varit utsatta för spårläggarens vittring. Spårläggaren gör ett kort uppehåll vid startpunkten och går sedan med normala steg i den anvisade riktningen. Även sträckorna och vinklarna görs i normal gångart (se skiss) det första föremålet läggs tidigast efter 100 steg på den första eller andra sträckan, de andra läggs valfritt, även två på samma sträcka är möjliga. Det 7:e föremålet läggs vid slutet av spåret. Sträckorna skall vara anpassade efter terrängen. En sträcka skall formas som en halvcirkel med en radie på minst 3 spårinor (ca 30 meter). Halvcirkeln börjar och slutar med en rät vinkel. Minst två av vinklarna skall vara spetsiga vinklar. Spetsiga vinklar skall ha mellan 30 och 60 grader. (Se skiss) De olika föremålen (material: t.ex. läder, tyg, trä) kan läggas oregelbundet på alla sträckor men inte inom 20 steg före och efter vinklarna. Det sista föremålet skall läggas i slutet av spåret. Föremålen ska läggas under gång vid utläggandet av spåret. Efter utläggandet av sista föremålet ska spårläggaren gå vidare ännu några steg i samma riktning. Föremålen ska vara ca 10 cm långa och 2-3 cm breda med en tjocklek av 0,5-1 cm, och får i färg inte skilja sig väsentligt från terrängen. Alla föremål skall vara märkta med rätt spårnummer. Medan spåret läggs skall hunden och hundföraren uppehålla sig utom synhåll. En halvtimme innan tiden för spårstart skall ytterligare en spårläggare lägga ett förledningsspår som korsar spåret men med en vinkel som inte underskrider 60°.

Förledningsspåret får inte korsa inom 40 steg före eller efter en vinkel och får inte korsa den första och den sista sträckan och inte en sträcka två gånger.

Under hundens arbete får domaren, spårläggaren samt medföljande personer inte uppehålla sig i det område, som ekipaget (förare och hund) får spåra i.

a) Kommando för: "Spår"

Kommandot är tillåten vid spårstarten och efter varje föremål. Även beröm och kommandot för "Spår" är tillåten ibland men inte vid vinklarna och vid föremålen.

b) Utförande: Föraren förbereder sin hund för spåret. Hunden kan spåra fritt eller i en 10 m lång lina. Den 10 m långa spårinor kan föras över ryggen, på sidorna eller mellan fram- och/eller

bakben. Den kan vara fäst direkt i halsbandet, som inte får vara inställt på stryp, eller direkt i spårselens avsedda fästordning (tillåtna är bröstsele eller Böttgersele, utan extra remmar). På uppmaning anmäler föraren sig med sin hund i grundpositionen till domaren och anger, om hunden tar upp eller påvisar föremålet. Före spåret, under förberedelserna samt under hela spårarbetet, ska varje form av tvång undvikas. På domarens anvisning förs hunden långsamt och lugnt till startpunkten och släpps på spåret. **Hunden ska vid starten intensivt, lugnt och med låg näsa ta upp vittringen.** Hunden ska sedan med låg näsa, i jämnt tempo, intensivt följa spåret. Hunden ska utarbeta vinklarna säkert. Föraren följer sin hund på ett avstånd av 10 m vid slutet av spårlinan. Avståndet 10 m ska hållas även vid frispår. Spårlinan får vara löst hängande, så länge föraren inte släpper den. Efter vinkeln ska hunden fortsätta spåret i samma tempo. Så snart hunden har funnit ett föremål, ska den genast ta upp eller tydligt påvisa det utan påverkan från förarens sida. Om föremålet tas upp så kan hunden bli stående, sätta sig eller komma tillbaka till föraren. Om hunden går vidare med föremålet eller tar upp från liggande ställning är det fel. Påvisning kan ske liggande, sittande eller stående (även växelviss). När hunden påvisat eller tagit upp föremålet, lägger föraren ner spårlinan och beger sig fram till sin hund. Genom att sträcka föremålet i luften visar föraren, att föremålet är funnet. Därefter tar hundföraren upp spårlinan igen och fortsätter spåret med sin hund. Efter avslutat spårarbete skall de hittade föremålen visas för domaren. Det är inte tillåtet att mata hunden under spåret. Hundföraren får – efter kontakt med domaren – göra ett kort avbrott i spårarbetet om den tror att hunden behöver en kort paus på grund av sitt fysiska tillstånd eller väderleksförhållandena (t.ex. stor hetta). Pauserna ingår i den till förfogande stående totala tiden. Under en paus och vid föremålet får hundföraren rengöra hundens huvud, ögon och näsa. För det kan hundföraren ha med sig t.ex. en våt trasa eller en våt svamp. Hjälpmidlen skall innan spåret uppvisas för domaren. Inga andra hjälpmedel är tillåtna.

c) Bedömning: För att nå ett utbildningstecken skall spåret bedömas med minst 70 poäng. Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas intensivt, jämnt och noggrant, och hunden då visar ett positivt spårarbete. Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret. Omstart, slarv, hög näsa, rastning, slag i vinklar, ihållande uppmuntran, lin- eller muntlig hjälp i spåret eller vid föremålen, felaktiga upptag eller påvisningar av föremål eller felpåvisningar medför motsvarande poängavdrag. Om hunden kommer mer än en linlängd från spåret, avbryts spåret.

Om hunden lämnar spåret och då hålls tillbaka av föraren, ska domaren ge föraren order att följa hunden. Om inte denna domarens anvisning följs så avbryts spårarbetet av domaren. Är spåret från start till slut inte utarbetat inom 45 minuter så avbryts spårarbetet av domaren. Bara om hunden spårar på sista sträckan kan avbrott på grund av tidsöverskridande inte ske. Den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms.

Det är fel, om hunden i sitt arbete med föremålen i ett spår visar bägge möjligheterna, alltså "upptag" och "påvisning". Bara de föremål, som markeras i överensstämmelse med anmälningen, bedöms. Felpåvisningar ingår i bedömningen av respektive sträcka. Föremål som hunden gick förbi behöver inte visas för hundföraren.

Det ges inte poäng för icke påvisade eller upptagna föremål.

Uppdelningen av poängen för spårarbetet på sträckorna skall ske beroende på deras längd och svårighetsgrad. Bedömningen av de olika sträckorna görs med hjälp av betygsnivåer och poäng. Om hunden inte spårar (uppehåller sig längre tid på samma ställe utan att spåra) kan spåret avbrytas, även om hunden befinner sig på spåret.

Spårprov IPO-FH

Spårets beskaffenhet: 2 st ca 1800 steg långa, ca 3 timmar gamla, icke förarspår med 8 sträckor, 7 vinklar, 7 föremål samt ett förledningsspår utlagda 30 min innan starttiden för spårets utarbetande (utlagt av annan spårläggare än den som lagt ut spåret). Två av vinklarna skall vara spetsvinklar och en av sträckorna skall vara en halvcirkel.

Tid för utarbetande: 45 min.

Provet genomförs under två dagar.

Poänguppdelning

	1. dag	2. dag	Totalt
Spårarbetet:	79	79	158
Föremål 7 x 3	21	21	42
Totalt	100	100	200

(om hunden inte hittar några föremål kan bedömningen maximalt vara "tillfredsställande").

Krav för deltagande

Vid dagen för provet skall hunden ha nått den föreskrivna åldern. Inga undantag tillåts. Förutsättning för starten är att hunden har klarat ett BH-prov enligt respektive lands nationella regler.

Allmänna bestämmelser:

Domaren eller den spåransvarige **bestämmer** spårets sträckning, med hänsyn till terrängen. Spåren skall läggas olika på två dagar.. Alla spår får t.ex. inte läggas med vinklar och föremål på samma avstånd eller med samma intervall. **Startpunkten för spåret ska vara tydligt markerad med en skylt, som är satt i marken omedelbart till vänster om startpunkten**

De båda icke-förarspåren för en deltagare skall på två olika dagar inom ett prov läggas ut på olika platser

Spårläggaren ska, innan spåret läggs, uppvisa spårföremålen för domaren eller den spåransvarige. Det får bara användas föremål, som i minst 30 min har varit utsatta för spårläggarens vittring. **Spårläggaren gör ett kort uppehåll vid startpunkten och går sedan med normala steg i den anvisade riktningen.** Även sträckorna och vinklarna görs i normal gångart (se skiss) det första föremålet läggs tidigast efter 100 steg på den första eller andra sträckan, de andra läggs valfritt, även två på samma sträcka är möjliga. Det 7:e föremålet läggs vid slutet av spåret. Sträckorna skall vara anpassade till terrängen. En sträcka skall formas som en halvcirkel med en radie på minst 3 spårlinor (ca 30 meter). Halvcirkeln börjar och slutar med en rät vinkel. Minst två av vinklarna skall vara spetsiga vinklar. Spetsiga vinklar skall ha mellan 30 och 60 grader. (Se skiss) De olika föremålen (material: t.ex. läder, tyg, trä) kan läggas oregelbundet på alla sträckor men inte inom 20 steg före och efter vinklarna. Det sista föremålet skall läggas i slutet av spåret. Föremålen ska läggas under gång vid utläggandet av spåret. Efter utläggandet av sista föremålet ska spårläggaren gå vidare ännu några steg i samma riktning. Föremålen ska vara ca 10 cm långa och 2-3 cm breda med en tjocklek av 0,5-1 cm, och får i färg inte skilja sig väsentligt från terrängen.

Alla föremål skall vara märkta med rätt spårnummer. Medan spåret läggs skall hunden och hundföraren uppehålla sig utom synhåll. En halvtimme innan utarbetningstiden skall ytterligare en spårläggare lägga ett förledningsspår som korsar spåret men med en vinkel som inte underskrider

60°. Förledningsspåret får inte korsa inom 40 steg före eller efter en vinkel och får inte korsa den första och den sista sträckan och inte en sträcka två gånger.

Under hundens arbete får domaren, spårläggaren samt medföljande personer inte uppehålla sig i det område, som ekipaget (förare och hund) får spåra i.

a) Kommando för: "Spår"

Kommandot är tillåten vid spårstarten och efter varje föremål. Även beröm och kommandot för "Spår" är tillåten ibland men inte vid vinklarna och vid föremålen.

b) Utförande: Föraren förbereder sin hund för spåret. Hunden kan spåra fritt eller i en 10 m lång lina. Den 10 m långa spårlinan kan föras över ryggen, på sidorna eller mellan fram- och/eller bakben. Den kan vara fäst direkt i halsbandet, som inte får vara inställt på stryp, eller direkt i spårselens avsedda fästansordning (tillåtna är bröstsele eller Böttgersele, utan extra remmar). På uppmaning anmäler föraren sig med sin hund i grundpositionen till domaren och anger, om hunden tar upp eller påvisar föremålen. Före spåret, under förberedelserna samt under hela spårarbetet, ska varje form av tvång undvikas. På domarens anvisning förs hunden långsamt och lugnt till startpunkten och släpps på spåret. **Hunden ska vid starten intensivt, lugnt och med låg näsa ta upp vitttringen.** Hunden ska sedan med låg näsa, i jämnt tempo, intensivt följa spåret. Hunden ska utarbeta vinklarna säkert. Föraren följer sin hund på ett avstånd av 10 m vid slutet av spårlinan. Avståndet 10 m ska hållas även vid frispår. Spårlinan får vara löst hängande, så länge föraren inte släpper den. Efter vinkeln ska hunden fortsätta spåret i samma tempo. Så snart hunden har funnit ett föremål, ska den genast ta upp eller tydligt påvisa det utan påverkan från förarens sida. Om föremålen tas upp så kan hunden bli stående, sätta sig eller komma tillbaka till föraren. Om hunden går vidare med föremålen eller tar upp från liggande ställning är det fel. Påvisning kan ske liggande, sittande eller stående (även växelvis). När hunden påvisat eller tagit upp föremålet, lägger föraren ner spårlinan och beger sig fram till sin hund. Genom att sträcka föremålet i luften visar föraren, att föremålet är funnet. Därefter tar hundföraren upp spårlinan igen och fortsätter spåret med sin hund. Efter avslutat spårarbete skall de hittade föremålen visas för domaren. Det är inte tillåtet att mata hunden under spåret. Hundföraren får – efter kontakt med domaren – göra ett kort avbrott i spårarbetet om den tror att hunden behöver en kort paus på grund av sitt fysiska tillstånd eller väderleksförhållandena (t.ex. stor hetta). Pauserna ingår i den till förfogande stående totala tiden. Under en paus och vid föremålet får hundföraren rengöra hundens huvud, ögon och näsa. För det kan hundföraren ha med sig t.ex. en våt trasa eller en våt svamp. Hjälpmidlen skall innan spåret uppvisas för domaren. Inga andra hjälpmedel är tillåtna.

c) Bedömning: För att nå ett utbildningstecken skall båda spåren bedömas med minst 70 poäng vardera. Spårarbetets tempo är inte föremål för bedömning så länge spåret utarbetas intensivt, jämnt och övertygande, och hunden då visar ett positivt spårarbeteende.

Det är inte fel att hunden övertygar sig om var spåret går, så länge den inte lämnar spåret. Omstart, slarv, hög näsa, rastning, slag i vinklar, ihållande uppmuntran, lin- eller muntlig hjälp i spåret eller vid föremålen, felaktiga upptag eller påvisningar av föremål eller felpåvisningar medför motsvarande poängavdrag. Om hunden kommer mer än en linlängd från spåret, avbryts spåret. Om hunden lämnar

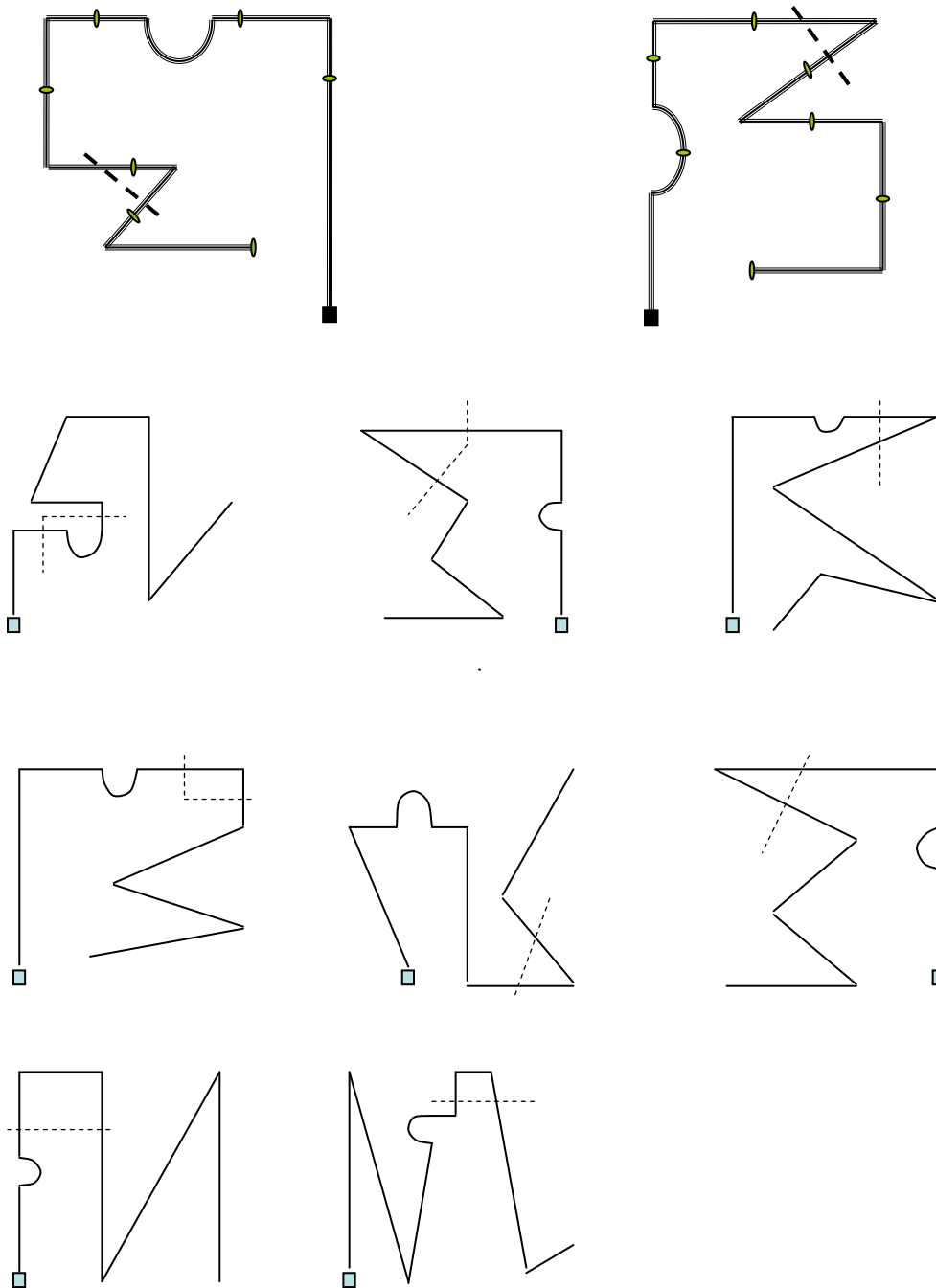
spåret och då hålls tillbaka av föraren, ska domaren ge föraren order att följa hunden. Om inte denna domarens anvisning följs så avbryts spårarbetet av domaren. Är spåret från start till slut inte utarbetat inom 45 minuter så avbryts spårarbetet av domaren. Bara om hunden spårar på sista sträckan kan avbrott på grund av tidsöverskridande inte ske. Den intill avbrytandet uppvisade prestationen bedöms. Det är fel, om hunden i sitt arbete med föremålen i ett spår visar bägge möjligheterna, alltså "upptag" och "påvisning". Bara de föremål, som markeras i överensstämmelse med anmälningen, bedöms. Fel påvisningar ingår i bedömningen av respektive sträcka. Föremål som hunden gick förbi behöver inte visas för hundföraren.

Det ges inte poäng för icke påvisade eller upptagna föremål.

Uppdelningen av poängen för spårarbetet på sträckorna skall ske beroende på deras längd och svårighetsgrad. Bedömningen av de olika sträckorna görs med hjälp av betygsnivåer och poäng. Om hunden inte spårar (uppehåller sig längre tid på samma ställe utan att spåra) kan spåret avbrytas, även om hunden befinner sig på spåret.

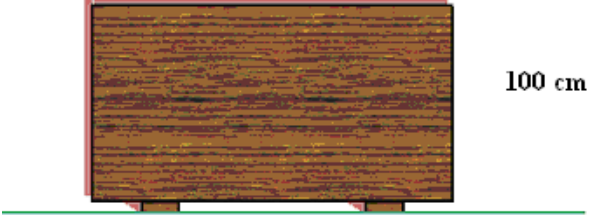
Spårskisser

FH 2 och IPO-FH:

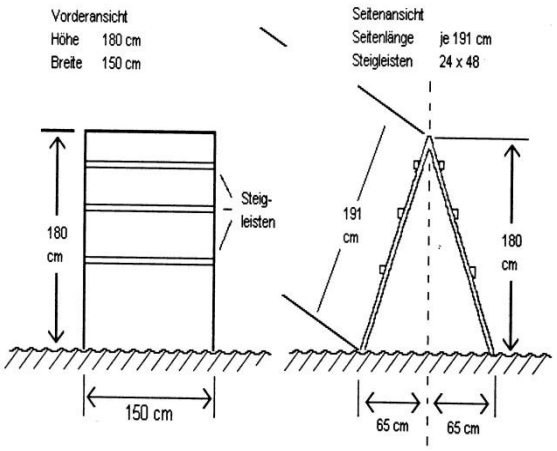

Bilagor till IPO:n

a) Hinder

	<p>Hindret har en höjd på 100 cm och en bredd på 150 cm. (Se skiss)</p> <p>Provhopp är inte tillåtna under provet.</p>
---	--

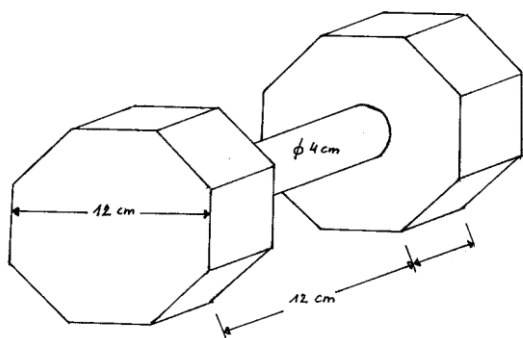
b) A-hindret

<p>Schräggwand</p> <p>Vorderansicht Höhe 180 cm Breite 150 cm</p> 	<p>A-hindret består av två i toppen sammankopplade klättrväggar med en bredd på 150 cm och en höjd på 191 cm. På marken står dessa väggar så långt ifrån varandra att den lodrätta höjden är 180 cm. A-hindrets hela yta skall vara täckt med ett halkfritt underlag. På väggarna sitter över den övre halvan 3 steglister 24/48 mm. Inom ett prov måste alla hundar hoppa över samma hinder.</p> <p>Provhopp är inte tillåtna under provet.</p>
---	--

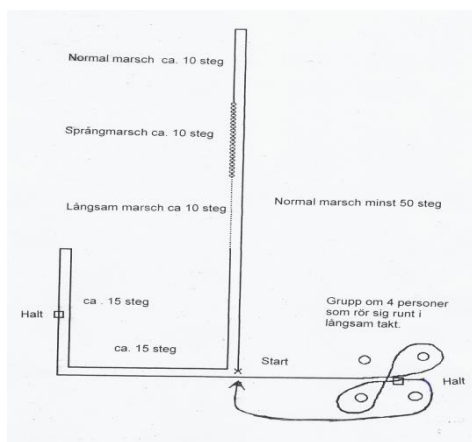
c) Apportbockar

	IPO-1	IPO-2	IPO-3
Plant underlag	650 gram	1 000 gram	2 000 gram
Hinder	650 gram	650 gram	650 gram
A-hindret	650 gram	650 gram	650 gram

Apporter

d) Utförande

Vid apporteringen är bara apportbocker tillåtna. De apportbockarna som arrangören tillhandahåller måste användas av alla deltagare. Hundförarens egna apportbocker är inte tillåtna.

Ritningen av en apportbock i POn är bara ett mönster. Det viktiga är att vikterna är korrekta och bitstagen är gjorda i trä och att stagen hamnar minst 4 cm från marken.

I IPO -1 beger sig hundföraren med kopplad hund, i IPO -2 och 3 med fritt följande hund till domaren, sätter hunden i grundställning och presenterar sig.

På domarens anvisning beger sig hundföraren på alla 3 nivåer med fritt följande hund till startpositionen. På ytterligare domarens anvisning påbörjar hundföraren momentet. Från en rak, lugn och uppmärksam grundpositionen följer hunden hundföraren på kommandot "Fot" uppmärksam, glatt, rakt och snabbt. Hunden skall alltid hålla positionen med skulderbladet i knähöjd på förarens vänstra sida och vid halter sätta sig självmant, snabbt och rakt.

I början av momentet går hundföraren med sin hund 50 steg rakt fram utan att stanna. Efter en helomvändning och ytterligare 10 till 15 steg visar hundföraren med kommandot "Fot" vid varje tillfälle sprängmarschen och den långsamma gången (10 – 15 steg vardera). Övergången från sprängmarschen till långsam gång skall utföras utan mellansteg.

Utgångsgrundpositionen "GS" är samtidigt platsen för slutgrundpositionen.

I gruppen skall hundföraren med hunden gå runt en person åt vänster och en person åt höger

